1901. HARMINCZÖTÖDIK ÉVFOLYAM. 183. SZÁM. BUDAPEST, SZOMBAT, JULIUS 6.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KEZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 13 k. 40 fil. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 18 k. 40 fil.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviselőségünk Daube G. L. és Társa, valamint összes hirdetési irodái.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai. I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler. I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk: **A székely nép baja.**
Közéletünk.
Országgyűlés. (A főrendiház ülése.)
A transzvál háború.
Közgazdaság: Francia tőke Magyarországon. — A német deficit.
Tárca: Gróf Károlyi Gábor följegyzései. Közli: Eötvös Károly.
Regény: A botlás.

A székely nép baja.

(Sz.) Bajban van a székelység. Ez a nemes fajtáju magyar törzs ott a bérczes Erdély határán, nagy nyomorban sinylődik. Sorai ritkulnak, mert pusztit benne a szegénység. Hanem azért a székely nép maga nem panaszkodik. Nem lármázza tele a világot. Nem könyörög segitségért. Szegénységében, nyomorában is önérzetes, büszke, s keserves sorsának rettenetes nyomásai alatt is megőrzi magyaros karakterének jeles virtusait.

De azért mégis eltölti az országot a székely nép kegyetlen sorsának fájdalmas hire. És megérti, megérzi minden jóravaló magyar ember, hogy a szekelység helyzetének javitása elsőrangu nemzeti feladat. Mindenki tisztában van azzal, hogy segiteni kell rajta; mert magyar nemzeti, söt magyar állami érdek füzödik ahhoz, hogy a székelység uj erőre kapjon. Csak az anyagi és erkölcsi erő teljes birtokában felelhet meg a székelység továbbra is annak a nagyszerü hivatásnak, melynek terheit becsületesen hordozta századokon át ott az ország határán a magyarság ellen irányzott törekvések visszatartásában és legyőzése körül.

A székelység valóságos élő és őrző bástyája ott Erdély határán a magyar államnak és nemzetnek. Minél erősebbek, minél rendszeresebbek ott a magyar állam ellen irányzott politikai agitációk: annál nagyobb szükség van arra, hogy a székelység által alkotott bástya biztos maradjon. Mert ezen törik meg az ellenséges áramlat ostromló munkája. A székelység tiszta, hamisitatlan hazafisága ellenállhat a Romániából eredő álnok törekvéseknek is, az erdélyi oláhság vakmerő izgatásainak is Ellenállhat, de csak ugy, ha maga rendelkezik a kellő erővel, ha fizikai ellenálló képessége egyformán érvényesülhet törhetetlen magyar hazafiságával.

Ha a székelység fizikai ereje meghanyatlik, ha sorait tovább is pusztitja a szegénységgel járó sokféle nyavalya, meg a kivándorlás; akkor természetes dolog, hogy az ellenséges aramlatokkal szemben ellenálló képessége is megtörik. Ez pedig valóságos veszedelme lenne nemcsak az erdélyi magyarságnak, hanem általában a magyar államnak is.

Világos ebből, hogy a székelység sorsának javitása nemcsak afféle humanitárius feladat. A székely nép sorsa nem pusztán az emberi jobb érzéseket melegiti fel; hanem az állam érdekei fölött becsületesen őrködő magyar politikát is közvetetlenül érdekelheti.

Segiteni kell a székely népen. De hogyan?

Több tényezőt megmozgatott már ez a kérdés. Foglalkoztak vele több helyen. Mindenütt a székelység iránt érzett meleg rokonszenvvel, de kevés gyakorlatias eredménynyel. Fölmerült egy csomó eszme, de mind arra vall, hogy ámbátor a segitésre irányzott törekvés a legjobb akarat forrásából ered: a székely nép bajainak igazi okait, a székely-kérdés igazi természetét nem ismerik eléggé itt a Királyhágón innen.

Csak az bizonyos, hogy a kórságos állapot közgazdasági természetü. A székely nép elmaragt az általános gazdasági mozgalmak lendülete mellett, mely nem hatott el az ő bérczes otthonáig. Közgazdasági természetü bajokon pedig nem lehet segiteni aprólékos kisérletekkel. De nem lehet segiteni affele kicsinyes társadalmi szerekkel sem, melyek legfeljebb rövid időre enyhithetnek kisebb csoportok bajain, de nem egy egész néptörzs mizeriain.

Nagyobb arányu, rendszeres és a székely nép faji tulajdonságainak, valamint egész ethnikájának megfelelő közgazda-ági tevékenységre van szükség a végből, hogy a székelység sorsa alaposan megváltozzék. Mert nemcsak arról van szó, hogy a magyar nemzet e rendkivül becses eleme megmentessék mostani zavaraiból, mik az elhagyatottságból származnak, hanem hogy megélhetése és boldogulása jövőre is biztositassék.

Ismételjük, hogy a székely-kérdés körül támadt mozgalom legnagyobb fogyatkozása e kérdés alapos és részletes ismeretének hiánya.

Ép ez okból a legnagyobb örömmel látjuk, hogy most magának a székelységnek vezető férfiai lépnek föl és veszik kezökbe az ügyet. Ők legjobban ismerik a helyzetet is, a bajok forrásait is. Ők a legilletékesebbek arra, hogy megkeressék és meg is találják a bajok orvoslásának azokat a módjait, melyek tökéletesen megfelelnek ugy a helyi viszonyoknak, mint a székely nép külön faji tulajdonságainak, vágyainak és hajlamainak.

Segits magadon és az isten is megsegit! Ez az önérzetes jelszó hangzott fel azon a gyülésen, melyet a marosvásárhelyi székely társaság hivott össze, s melyen előkelő székely hazafiak tanácskoztak véreik sorsának javitásán.

Méltányoljuk a székelyek nemes önérzetét. Honoráljuk is legmelegebb rokonszenvünkkel. De azt tartjuk, hogy a magyar államhatalomnak nem szabad azért a székelyeket magukra hagynia. A kormány hallgassa meg tanácsaikat és teljesitse kérelmeiket.

A magyar nemzet adósa a székelyeknek. A legnagyobb hálátlanság lenne a magyar allamtól, ha nem tanusitana teljes áldozatkészséget azzal a néppel szemben, mely minden időben vérét ontotta a magyar ügyért, s melyre a jövőben is mindig a magyar állam védelmezésének fönséges szerepe vár.

A magyar államnak föltétlen kötelessége, hogy minden lehető eszközzel segitségére siessen a pusztuló székelynek. Mert nem hiaba énekelte Petőfi, hogy milyen drága a székely vér, melynek minden csöppje drága gyöngyöt ér.

Budapest, julius 5.

A képviselőház holnap délelőtt 11 órakor ülést tart. Csak formális ülés lesz, melyen megtörténik a ház elnapolása, mire aztán megkezdődik a szeptember elejéig tartó szünet.

Az uj ágyuk. Félhivatalos részről ma a következőket jelentik: Az uj ágyuk kérdésének ez idő szerinti állásáról ugy értesülünk, hogy a *Budapesten, Gráczban* és *Przemyslben* megejtett kisérletek a próbaütegekkel igen jól sikerültek. Hogy néhány észlelt hiányon segiteni lehessen, a kisérleteket rövid időre félbeszakitották. De minthogy a szükséges javitások már megtörténtek, az uj ágyukkal való kisérleteket legközelebb folytatják. Az Erhardt-féle gyorstüzelő ágyukkal a kisérletezések ez óráig még nem értek véget, de előreláthatólag még e hónapban véget érnek. Erre aztán a csapatoknál folytatják a kisérletezést ugyanezekkel az ágyukkal, ugy, hogy egy Erhardt-féle ágyut a budapesti, egyet meg a przemysli csapatokhoz osztanak be. A nagy hadgyakorlatok alkalmával is kipróbálják ezeket az ágyukat. A gráczi 3. tábori tüzérezredhez beosztott próbaütegeket belevonják a nagy hadgyakorlatokba, melyek szeptember 3—7-ke közt Veszprémben, a király jelenlétében fognak lefolyni.

Közéletünk.

○ A párisi «Figaro» nyomán az «Egyetértés» is megemlékezett tegnap arról a tulzott pazarlásról, melyet a gazdagok lakomáik közben kifejtenek. Az ebédeknél sokszor ezer koronába kerül egy személynek a teritéke, s töméntelen pénzbe a virág és a diszités.

Hát bizony ez a leghaszontalanabb lukszusok egyike. A mi időnkben kevés pénzzel megszerezhetni az öt ilágrésznek minden nyalánkságát, s inycsiklandozó ingerét. A közönséges polgári háztartásban különböző országok termékei kerülnek az asztalra, melyek mind megszerezhetők olcsó pénzen. Arábiai kávé, khinai tea, afrikai bors és szerecsendió, braziliai fahéj és vanilia, rajnai lazacz, muszka kaviár, szicziliai czitrom és narancs, Egyiptomban termett rizs nem olyan drágaságok, a melyeket csak az igen gazdag emberek szerezhetnének meg maguknak.

A ki ezrekbe kerülő ebédet rendez, csak azért teszi, hogy beszéljenek róla az emberek. Ezt a beszédet fizeti meg mint az a P. Octavius, a ki ötezer sesterciust adott Rómában egy halért, s egyedül ette meg csak azért, mert azt drágálta volna maga a császár is.

Sándor czár is nem azért adott 30.000 frank fizetést Caréme-nek, az ő szakácsának (többet mint a miniszterének), mintha annak a főzte jobban izlett volna neki, mint másé, hanem azért, hogy az ő szolgálatában álljon a leghiresebb szakács.

És mégis ennek a kérkedő feszitésnek a szolgálatában óriási vagyonokat pusztitottak el minden időben az emberek.

*

Aránylag a legolcsóbban a görögök éltek.

Az athéni polgár még ha gazdag volt is, keveset költött az ebédjére, söt még az estéli lakomákra is. Hus féle igen ritkán került az asztalára, marhahus csak nagy ünnepélyek alkalmával.

Pedig voltak akkor is inyenczek. Aristofanes csufolódik a polgártársai fölött, mert nagyon bolondulnak a Kopais tóból hozott angolnák után, de ő maga is sokat adott érte, hogy asztalára néha egy kövér huros rigó kerüljön. Mithaikos egy hires könyvet is irt a szakácsművészetről, mely könyvnek Pláto örökitette meg az emlékezetét.

De mindez kevésbe került. Egy nagy vendégség a legfinomabb ételekkel és fűszerezett borokkal, a hol sok volt a vendégek száma, nem került többe a mi pénzünk szerint, mint kétszáz koronába. Igy mondja Eupolis egyik vigjátékában.

A közönséges étkezés pedig végtelenül egyszerü volt. Otthon örlött árpalisztből sült lepény képezte a fő eledelt, aztán valamelyes hüvelyes veteményt, gyümölcsöt ettek hozzá, csemegének meg olajbogyót és száritott halat. A közönséges polgár hat fillérből megebédelt a mostani pénzünk szerint.

A görögök milliókat költöttek épitkezésekre, szobrokra, de az ételben takarékosak voltak akkor is, mikor azt hitték, hogy pompáznak.

Annál pazarabbak voltak a rómaiak.

*

Mikor Metellust pontifex maximussá, a legfőbb pappá választották, nagy ebédet adott a többi papok tiszteletére. A papok pedig jól szerettek enni és inni akkor is. Ennek a Metellus-féle lakomának az étlapja fennmaradt s busásabbb ám, mint a minőt a legdrágább párisi étteremben összeállitanak. Tengeri sün és osztriga képezte az első előétket, teiszés szerint. Aztán kétféle kagyló következett. Hizlalt rigó spárgával jött azután, majd meg hizott jércze. Osztriga és kagyló még másodszor is került az asztalra, de ragout alakjában, gesztenyével és tengeri állatokkal. Közbe fügét ettek, aztán őzet, vaddisznót és tésztában sütött szalonkát, a melyiyel bevégződött az előétkek sora. A főétkek sora paczallal kezdődött, disznófej képezte a második fogást, halfricassé a harmadikat. Aztán kacsapecsenye és nyúl következett és csak ugy az első tésztás étel, a picentini kenyér. Hogy mi volt a befejezés, azt nem tudjuk, mert a leirás vége elveszett. De bizonyosan méltó volt az is a bevezetéshez. Ámbár ebben az időben még nem találták ki azokat a bolondságokat, hogy fülemüle nyelveket tegyenek a vendégek elé tál számra.

Az e fajta inyenczségnek Apicius volt a főmestere, a ki formálisan megette óriási vagyonát, s aztán mikor már csak három milliója maradt, megölte magát, mert rangjához méltón nem élhetett. A sokat emlegetett Lucullus is nem azzal tünt ki, hogy nála finom volt minden és étvágygerjesztő, hanem azzal, hogy sokba került. Szakácsa a terem szerint, melyben tálaltak, állitotta össze az étkek sorát. Mikor az Apollo nevü étteremben teritettek, akkor az ebéd ötvenezer sescertiusnál kevesebbe nem kerülhetett.

*

Pedig eleinte a rómaiak is szerényen éltek s a köztársaság fénykorában még a mi mai gyümölcseinknek legnagyobb részét sem ismerték. Cato például még nem tudta, hogy szilva is van a világon, csak az ő ideje után hozták azt be Damascus vidékéről. A cseresnyét a fentemlitett Lucullus honositotta meg Italiában, a ki Pontusból hozta az első csemetéket. Magát a narancsot és czitromot csak a kereszténység első századaiban kezdték ültetni.

A gyöngytyukot, valamint a fácánt is idegen országokból hozták (az elsőt Numidiából, az utóbbit Persiából), de csakhamar annyira közönségesek lettek, hogy Diocletián idejében alig voltak drágábbak, mint a tyuk vagy a liba. Rendeletileg állapitották meg az árukat, a melynél drágábban nem volt szabad azokat árusitani.

A virágok egyes fajtáit is idegenből hozták Italiába, igy a rózsát és a liliomot, s felhasználták azokat az étkező-asztalok diszitésére, csak ugy, mint a mi napjainkban. Csakhogy e tekintetben valósággal őrületes pazarlást üztek. Nero egy barátja négy milliót költött az asztalt diszitő rózsákra, midőn ünnepet rendezett a császár tiszteletére. L. Verus pedig hat milliót adott ki asztaldiszitésre, de az ő asztalát nem csak ép kerti virágok ékitették, de szép rabszolga leányok is, a kik el voltak bujtatva az óriási csokrok között.

És jobban izlett-e vajjon egy ilyen ebéd, mint egy tányér jól elkészitett töltött káposzta egy hatalmas séta után?

Vanitatum vanitas!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A főrendiház ülése julius 5-én.

I.

Az összeférhetlenségről szóló javaslatot ma elintézte a főrendiház is.

Hire járt, hogy a főrendek nagy vitára készülnek e dologban. De csak annyi történt, hogy a méltóságos és kegyelmes urak kissé élénkebben érdeklődtek iránta, mint a hogy szokták tenni más javaslatokkal, ugy, hogy többen szólottak hozzá az inkompatibilitás ügyéhez, végezetül a maga teljes egészében fogadván el a javaslatot általánosságban is, részleteiben is.

Tegnap még attól tartottak, hogy a ház nem lesz határozatképes, mert a főrendek nagy része már üdülőhelyen van. De várakozás ellenére a ház tagjai, engedvén gróf *Csáky* elnök meghivásának, ma nagy számban jelentek meg

Gróf Károlyi Gábor följegyzései.

Közli: Eötvös Károly.

MÁSODIK KÖTET.

Az első út Kossuth-hoz.

XVI.

Volt az asztalon könnyü asztali fehér bor, a melyet a Kormányzó ivott. Voltak hirneves olasz borok is, köztük a Lacrima Christi, magyarul Krisztus könnye. S volt két vagy háromféle szicziliai erős bor is az Etna aljáról s Taormina vidékéről. Basso barátunk dicsekedett el e borokkal. Ő volt köztünk egyedül az olasz ember. Ő szerezte be e borokat valami rokona által. A vajdának is küldött efféléket még a télen tiz vagy husz üveggel. Kitünő borok.

Nagy mérséklettel ittuk őket.

Mi különbség van a magyar és olasz borok között: én tudományos biztossággal meghatározni nem tudom. A franczia, az erősebb rajnai és az olasz, spanyol borokat én jobban szeretem, mint a magyar borokat. Kegyetlenül össze is szidott s kigunyolt ezért engem a vajda nem egyszer. Ő természetesen a magyar borhoz hasonlót nem ismer. Jobbat semmi esetre el nem ismer. Én azonban életem javát Olasz- és Franciaországban töltöttem, én az ottani borokhoz szoktam.

Beszélgettünk erről a Kormányzó előtt is, a ki különben lemondott a birói döntés jogáról a borok kérdésében.

A vajda azt állitotta, hogy Magyarország többféle gyümölcse s bora nemesebb, mint bárhol a föld kerekségén. Okul azt hozta föl, hogy nézete szerint a magyar gyümölcsben és borban a czukor és a savak szerencsésebb arányban vannak, mint a más országi gyümölcsben és borban. S ezt Magyarország különös éghajlati, fény és hőviszonyaival magyarázza.

Igaza van-e; én nem tudom.

Felköszöntő nem volt. A Kormányzó nem akart s a vajda se akart felköszöntőt. Mi pedig csak nem emelhettünk poharat, ha ők hallgattak. Basso barátunk ugyan akart valamit, de nem tudott. Benne rekedt a szó. Kinevettük.

Jól elmult esti nyolcz óra, a lámpák már világitottak, a mikor ujra visszatértünk a Kormányzó dolgozó szobájába, hogy ott szivarra gyujtsunk s tovább értekezzünk.

A Kormányzó nagy dohányzó volt, talán még nagyobb, mint Deák Ferencz. Gyermek korától egészen a függetlenségi harczig mindig pipából szitta a jó tiszaháti és szamosháti illatos magyar dohányt.

— Volt — ugymond — fiatal koromban kostökzacskóm is, de már annyira még se vittem, hogy sallangos, kivarrott, figurás zacskót hordoztam volna bekecsem külső zsebjében, mint a hogy az én időmben divat volt. Beszegett kis hólyagzacskót vagy kötött selyemzacskót használtam.

Bujdosása közben, különösen Kis-Ázsiában nagyon hozzá szokott a csibukhoz. Napkeleti népeknél ez a szokás. Nyugoton már, Angliában és Amerikában szivart szitt. Mióta azonban a czigaretta divatba jött: ehhez ugy hozzá szokott, hogy az utolsó évtizedekben már csak czigarettát tudott élvezni. Különös ügyességgel és gyorsasággal tudta a szivarkát sodorni.

De szivarkát aztán sokat szitt el.

A czigaretta-papir Turinban is csak akkora és olyan alakú, mint nálunk. De a Kormányzó nem hosszában, hanem keresztben sodorta bele a finom vágatú szivarkadohányt. Csomag számra szerezte be az egyszerü faszipkákat. Darabja bele kerülhetett 10—15 centesimóba. A vastag czigarettát faszipkából szivta. Öt-hat nagy szippantással vége volt a czigarettának. Csak ugy gomolygott a füstje. De elszitt napjában harminczat is. Különösen étkezés után s irás, olvasás és társalgás közben nem lehetett el dohányzás nélkül.

Szegény jó Ihász Dani ott Collegno al Baracconéban! Délelőttjének jó része mindig azzal telt el, hogy czigarettákat készitett a Kormányzó számára. Mire a Kormányzó bevégezte fürdőjét, öltözködését s reggeli sétáját, mindig ott volt asztalán egy tálczán harminczkettőnyolczvan czigaretta, a melyet a jó öreg ezredes remekbe sodorintgatott. Egész nap jó kedve volt azután, ha a Kormányzótól különös elismerést nyert ügyességéért és fáradhatatlan szorgalmáért,

A dohányt Turinban szerezte be a Kormányzó. Közönséges hosszuvágatu szivarkadohány volt ez. Csomagja másfél lira. A mi pénzünk szerint mintegy 68—70 krajczár. Egy csomag nem volt elég egészen egy hétre.

Tudtam, hogy a Kormányzó szereti a jó magyar dohányt. Most is vittem ki neki három-négy fontra valót. Bába Molnár Samu barátomat kértem meg, hogy szerezzen be Czegléden kitünő dohányt s vágassa meg finomra. Elvittük magunkkal. Az olasz határ előtt felosztottuk magunk közt, hogy kis adagokban zsebben tartsuk, nehogy a kutyafülü vámosok kiszimatolják, aztán elkobozzák s még jól meg is birságoljanak érte. De bizony csuffá lettünk mi ezzel.

A határon szerencsésen becsempésztük. Nagy diadalérzettel el is vittük a Kormányzóhoz s ki is tálaltuk előtte. Gyönyörü barnapiros volt a dohány, csak ugy mosolygott ránk. De az illata mintha elmaradt volna az uton valahol. A Kormányzó rögtön észrevette sasszemeivel, hogy dohányunkat utközben meglepte a penész. Ha Samu barátom ott lett volna: no hiszen kikapott volna tőlünk istenesen. Pedig magunk voltunk az okai, nem pedig ő.

Ebéd után már komoly politikai értekezésbe bocsátkoztunk.

A Kormányzó komoly lett s bizonyos hidegséggel, csaknem ridegen, e szavakat intézte a vajdához:

— Igaz-e az, a mit nekem mondanak, hogy ön tavaly a függetlenségi pártnak hozzám intézett üdvözlő iratába szándékosan iktatta be e mondatot: „Minden nagy kérdésben minden nagy eszmédet nem követjük“, holott voltak a pártban, a kik azt kivánták, hogy e mondat az üdvözlő iratból hagyassék ki?

A vajda nyugodtan és határozottan felelt:

— Igaz!

— S mik voltak önnek erre nézve indokai?

A vajda rögtön észrevette, hogy ellene árulkodott valaki vagy talán többen is árulkodtak. Én tudtam, hogy árulkodtak, de a vajdával előre közölni elfeledtem. Tudtam pedig onnan, mert a mikor a párt küldöttsége Turinba érkezett, e pont miatt engem is bujtogattak a vajda ellen tizen is. Erőt is vett rajtam egy pillanatilag a felindulás, de minthogy a vajda nem volt ott, illetlennek tartottam az ő távollétében birálgatni vagy épen kárhoztatni őt olyan okirat miatt, melyet ő fogalmazott ugyan mint javaslatot, de a melyet a párt minden tagja érett megfontolás s hosszas tanácskozás után aláirt, a mely tehát ezzel a pártnak hivatalos nyilatkozatává vált. Letorkoltam s összeszidtam a bujtogatókat, a kik azonban a Kormányzó füleit mégis tele sugdosták, a mint a következés megmutatta. Hanem hát a vajdában emberükre találtak. Egész hidegen felelt a Kormányzónak.

— Igen erős indokaim voltak s ezek közt föl se emlitem azt, hogy az az üdvözlő irat, akár helyes, akár nem helyes, az egész párt minden tagja által ünnepélyesen aláirt okirat, tehát az egész párt müve s ez okból egyedül egymagam felelős érte nem lehetek. Nem menekszem e felfogás mögé, söt azért a mondatért magamra vállalom az egész felelősséget. — Az ön nagy elvei közé tartozik Kormányzó ur, hogy Magyarország függetlensége s boldogulása a Habsburg-család uralkodásával össze nem fér; ön az 1849. évi április 14-iki trónfosztás elvi alapján áll. Feliratunk ama mondatával azt akartam nyiltan kimondani hogy az ön nagy elvei közül ezt az egyet a függetlenségi párt nem követi.

— Nyiltan akartam pedig ezt kimondani azért, mert csak két tagja akadt a pártnak, a ki nekem megmondta, hogy a Kormányzó ur trónfosztási elvéhez is hozzájárul; ellenben kilencz tagja egyenesen kijelentette előttem, hogy ha az üdvözlő felirat e tekintetben homályos lesz vagy a trónfosztási elv ellen nem lesz benne valamely megfelelő kijelentés: akkor hatvanöten nem irják alá azt. Ez esetben a függetlenségi párt üdvözlete elmaradt volna egészen.

— De nem ez volt fő okom, hanem a történelmi igazság. Én se a párt kedvéért, se senkiért és semmiért olyan kijelentést nem teszek s alá nem irok, melyről biztosan tudom, hogy nincs benne igazság. Azt pedig biztosan tudom, hogy a függetlenségi párt nem a trónfosztási elv alapján szervezkedett s ezt az elvet 1867 óta soha egyetlen nyilatkozatában se fogadta el pártelv gyanánt. S ezt nemcsak a párt negyed százados nyilt működése alapján tudom, hanem tudom a Kormányzó ur szózataiból s nyilt leveleiből is, a melyek nem egyszer világositották föl erre nézve a pártot is, a nemzetet is.

A Kormányzó ur közbe szólt:

Dr. HOMMEL-féle HÆMATOGEN 40963
(Német bir. szab. 81391. sz. Tisztitott, concentrált haemoglobin 70%, vegyileg tiszta glycerin 20%, bor 10%.)
már igen csekély mennyiségben igen alkalmas adalék a **mindennapi tápszer kiegészitéséhez.**
Minden koru gyermeknél valamint **felnőttnél** gyorsan előmozditja az étvágyat, emeli a testi erőt és erősiti az idegrendszert.
Hamisitástól óvakodni kell! Tessék határozottan „Dr. HOMMEL“-féle haematogent kérni! Ezer és ezer bel- és külföldi orvos legmelegebben ajánlja!

Az ülés elnöki előterjesztésekkel kezdődött.

Azután tárgyalás alá vették a hét éven felüli *gyermekek gondozásáról* szóló javaslatot, melyet gróf *Majláth* József felszólalása után megszavaztak.

Következett aztán a *közigazgatás egyszerüsitéséről* szóló javaslat. Gróf *Zichy* Nándor emelt szót és azt kérdezte, hogy mi a czélja a javaslatnak? Erre *Széll* Kálmán miniszterelnök, a ki rátóti birtokáról ma reggel érkezett vissza Budapestre, hogy jelen lehessen a főrendiház ülésén, nyomban megfelelt. A javaslat czélja, ugymond, a tulságos irásbeliség kisebbitése, a kuszáltság megszüntetése és az egész közigazgatási eljárás természetes egyszerüsitése.

Erre általánosságban megszavazták a javaslatot. A részleteknél gróf *Zichy* Nándornak a büntető parancs statuálása és a rendőri biráskodás módja ellen volt kifogása. *Széll* miniszterelnök kimutatta, hogy Zichy aggodalmai alaptalanok, mire a javaslatot részleteiben is elfogadták.

Ekkor került aztán sor a napirend legérdekesebb tárgyára: az *összeférhetlenségi* javaslatra.

E tárgyhoz elsőnek gróf *Esterházy* János szólott hozzá, a ki a multkoriban érdekes röpiratot irt az összeférhetlenség kérdéséről és a ki méltó figyelmet tudott kelteni a mai beszédével is. Mint a hogy már a brosurájában is kifejtette: politikai vagy erkölcsi összeférhetlenséget is akar statuálni, mert lehetetlenség, hogy az ország egységét tagadók, állam ellen izgatók, a törvény kötelező erejét tagadók, a zászlósértők, a kiket etikailag diszkvalifikáltak a cselekedeteik, a parlamentben helyet foglalhassanak. Méltányosnak mondta aztán, hogy a főrendiházra vonatkozó összeférhetlenségi törvényjavaslat legelőször a főrendiház elébe terjesztessék.

Gróf *Keglevich* István a javaslatot se czélszerűnek, se sürgősnek, se szükségesnek nem tartja ugyan, de azért elfogadja azt a főrendiházra vonatkozó intézkedéseivel együtt. Mozgást keltett azzal a kijelentésével, hogy czélszerű lett volna előbb a már meglevő törvényt alkalmazni, mert azt ugyan sohasem alkalmazták. Bár a főrendiházra vonatkozó követelését az inkompatibilitás rendezésének egyszerüen felháborítónak tartja, mert visszaélések a főrendiházban nem voltak, mégis azt hiszi, hogy a főrendiház hajlandó bizonyos konczessziót tenni a közvélemény pressziójának.

Gróf *Zichy* Nándor fölszólalása után *Ernuszt* Kelemen bizonyitotta gróf Keglevich Istvánnal szemben a javaslat czélszerű, szükséges és sürgős voltát. Esterházy inditványait a büntető-törvénykönyvbe valóknak tartja. Hogy a főrendi inkompatibilitásra vonatkozólag benyujtandó törvényjavaslatot előbb a főrendiház tárgyalja, azt nem tartja a szokásnak és törvénynek megfelelőnek.

Most aztán *Széll* Kálmán miniszterelnök emelkedett föl szólásra, kijelentvén, hogy azonositja magát a javaslattal. Gróf Keglevichcsel szemben fejtegette, hogy e javaslatra csakugyan szükség volt, mert azt az országos aggodalmat, hogy a törvényhozók egy része nem független, meg kellett szüntetni. Lehetetlenségnek mondja aztán, hogy a parlamenti kormány a főrendi inkompatibilitásra vonatkozó javaslatot előbb a főrendiház elé terjessze. Ez szokatlan és nem is törvényszerü. A gróf Esterházy János kilátásba helyezett módosításait nem fogadhatja el, mert a büntető törvény módositása nélkül nem lehet kimondani, hogy valamely büncselekedet, vagy kihágás örökre kizár valakit a törvényhozásból.

A javaslatot erre általánosságban elfogadták.

A részleteknél báró *Prónay* Dezső a 3. szakasz magyarázatát kivánta, mert a közjogi bizottság jelentése homályos. *Széll* miniszterelnök erre a szabatos magyarázatot megadta. Gróf *Zichy* Nándor, *Ernuszt* Kelemen és gróf *Dessewffy* Aurél felszólalása után a ház elfogadta a szakaszt, elhatározván, hogy a miniszterelnök nyilatkozata vétessék jegyzőkönyvbe.

A 4. szakasznál gróf *Esterházy* János uj szakaszt ajánlott, de ezt a ház, a miniszterelnök fölszólalása után, egyhangulag leszavazta.

A többi szakaszt megjegyzés nélkül fogadták el.

Végül interpellációk következtek. Báró *Ambrózy* István a szőlőojtványokkal való csalások dolgában interpellálta meg a földmivelési minisztert, majd a kereskedelemügyi minisztert kérte, hogy rendezze a vasuti pénztárkezelőnök nyugdij ügyét. *Hegedüs* miniszter erre nyomban megadta a választ, melyet a ház Ambrózyval együtt tudomásul is vett.

Egy harmadik interpellációja is volt Ambrózynak, a Haas Fülöp és társa-czég aranyosmaróti szőnyeggyára dolgában, mely állami szubvencziót huz, noha valójában nem is exisztál. Az épület áll ugyan, de belül üres. *Hegedüs* miniszter azt felelte, hogy a czéggel már megállapodott egy másik gyár épitése dolgában.

Végül *Császka* érsek tette meg a szokásos felszólitását, hogy a főrendiház üdvözölje a királyt augusztus 18-án, a születése évfordulója alkalmából.

Az inditványt éljenzéssel fogadták, majd hitelesitették a jegyzőkönyvet és ezzel az ülés véget érvén, megkezdődött a főrendiház nyári vakációja.

II.

Elnök gróf *Csáky* Albin. Az ülés kezdete 11 órakor. Az elnöki előterjesztések során elnök bemutatja a *kvóta megállapitásáról* szóló legfelsőbb kéziratot. Elnök jelenti, hogy báró Ambrózy István interpellációt jelentett be.

Elnök: Miután interpelláló ur nincs a teremben, a napirendre térünk át és interpellációja az ülés végére halasztatik.

A főrendiház ezután elfogadta az 1898. évi *közösügyi zárszámadásra* alapitott végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről, továbbá az 1899. és 1900. évi *közösügyi kiadásokra* Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről; a magyarországi városok és községek *fogyasztási adótermészetü jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről* szóló 1899 évi VI. törvényczikk hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatokat

Következik *a hét éven felüli gyermekek gondozásáról* szóló javaslat tárgyalása.

Gróf **Majláth József**: Örömmel üdvözli a kormány ezen törvényjavaslatát, mert ez mutatja, hogy a kormány a helyes szocziális irányt megtalálta. A müvelt nyugaton már régen meghonositották ezt a törvényjavaslatot. Ismerteti ezután a külföld hasonló irányu törekvéseit és jelesül a tavalyi párisi kiállitáson tapasztalt észleleteit. Épen ezért, mint első lépést, e javaslatot, hogy a kormány az elhagyatottakról is gondoskodik, örömmel üdvözli.

A főrendiház ezután a javaslatot általánosságban és részleteiben *elfogadja*, nemkülönben a *magyar szent korona egyik örének megválasztásáról* szóló javaslatot.

A ház erre áttér a *közigazgatás egyszerüsitéséről* szóló javaslat tárgyalására

Gróf **Zichy Nándor**: Közigazgatásunk egyik legnagyobb betegsége a megye; beteg ez alkotmányunk helyreállitása óta. De ehhez nyulni egyelőre nem tanácsos, nagyon mélyen gyökerezik ez az életben. Parcziális reformok kérdésében sok jóakaratot lát a kormány működésében, de minde javitások tulajdonképen csak foltozgatások, és nem tudja senki, hogy e foltozgatásokkal hova lyukadunk ki. Erre nézve választ kér, mert különben nem fogadhatná el a javaslatot.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem értette Zichy felszólalását.

Gróf **Zichy Nándor**: Szabad még egyszer megmagyarázni intencziómat?

Széll Kálmán miniszterelnök: Nagyon kérem.

Gróf **Zichy Nándor** röviden ujból kifejti, a mit már elmondott.

Széll Kálmán miniszterelnök: Most már értem. Azt kérdezi, hogy mi a czélja e foltozgatásoknak. Fölöslegessé tenni azt a tulságos irásbeliséget, irka-firkát, mely időt rabol, mely bonyolultá, zavarttá teszi az eljárást. Régóta hangoztatott kivánság, hogy a közigazgatást reformálni kell. Epen olyan fontos kérdés ez, mint az igazságügyi reform. Azt kérdezi Zichy Nándor, hogy hova lyukadunk ki és hogy milyen lesz a közigazgatási reform. Ha tőle kérdi a gróf, akkor az a válasza, hogy állami közigazgatást akar, de a megyei önkormányzat igénybevételével, de addig is, mig ez a reform létesül, javitsunk ott, a hol javithatunk, ne tegyük ölbe a kezünket. Mert az, hogyha nem csinálhatunk mindent, ne csináljunk semmit, rossz elv. Ott, a hol hiány van, pótolni kell; a mi rossz, azon javitani kell. Kéri a javaslat elfogadását.

A főrendiház a javaslatot *általánosságban elfogadta.*

A részletes tárgyalás során:

Gróf **Zichy Nándor**: Aggályai vannak a büntetőparancs és a rendőri biráskodás iránt, s attól tart, hogy ezt az intézkedést majd a választásoknál fogják igénybe venni.

Széll Kálmán miniszterelnök: Sajnálja, hogy nem sikerült felszólalót meggyőzni az ő intenczióiról e törvényjavaslatot illetőleg. Kijelentette már, hogy az itt lefektetett elvek az egyöntetüséget czélozzák és nem akarnak uj statutumokat felállitani. Nem helyes tehát felszólaló okoskodása, s ha mégis aggályokat támaszt, az azt mutatja, hogy e javaslatot nem méltatja érdemileg.

A javaslatot a főrendiház *részleteiben is elfogadja.*

Erre az *összeférhetlenségről* szóló javaslat tárgyalása következik:

Gróf **Esterházy János**: Pártolja a javaslatot, de bizonyos módositásokat óhajt azon, e módositások azonban magát az elvet nem érintik. A politikai és erkölcsi összeférhetlenség kimondására is sulyt fektet. Olyan egyének is ülnek a parlamentben, a kik politikailag büntetve voltak, nincsen paragrafus azokra, kik külföldről rágalmazzák alkotmányunkat, ezek pedig sértik a parlament tekintélyét. Módositást nyujt be a 29. §-nál is, mely a főrendek jogait és méltóságát van hivatva védeni, hogy a főrendekre vonatkozó összeférhetlenség előbb a főrendiház előtt tárgyaltassék.

Gróf **Keglevich István**: Általánosságban elfogadja a javaslatot, de ebből nem következik az, hogy azt szükségesnek is tartja. Volt nekünk 25 év előtt hozott törvényünk, mely alkalmazva sohasem lett. Első kötelesség az lett volna, hogy először azt alkalmazták volna, mert hiszen ez a javaslat növiteti és javitott kiadása az elsőnek. Szerinte §-ok által az egyén felfogásán, etikai nézetét nem lehet szabályozni. A javaslatot elfogadja azért, mert nem tartja magát jogositva arra, hogy egy javaslatot, melyet a törvényhozás másik ága sürgősnek és fontosnak tart, megakadályozzon. Az összeférhetlenség kimondását ő a főrendekre nézve is szükségesnek tartja. Csatlakozik előtte szólónak ahhoz a felfogásához, hogy a főrendiháznak legyen az első szava ahhoz a javaslathoz, mely a főrendek összeférhetlenségére vonatkozik.

Gróf **Zichy Nándor**: Csatlakozik a gróf Keglevich István által elmondottakhoz. Azt azonban tagadja, hogy a főrendiház tekintélye és méltósága megkivánná, hogy a főrendek összeférhetlensége is törvény által rendeztessék. Esterházyval szemben kijelenti, hogy az ő véleményét a politikai összeférhetlenségre vonatkozólag opportunusnak nem tartja.

Ernuszt Kelemen: Sajnálja, hogy a bizottsági tárgyaláson a most felszólalók nem voltak jelen, hogy előadták volna aggodalmaikat s ez a bizottsági jelentésben is benfoglaltatott volna. Szóló az összeférhetlenségnek a főrendiházra való kiterjesztését sürgősnek és fontosnak tartja a főrendiház erkölcsi tekintélye és méltósága szempontjából. Esterházy bejelentett módositásai igen szép ethikai értékkel birnak, de erre a kellő időt kell eltalálni, nem pedig incidentaliter idehozni, meglepetésszerüleg és e felett határozni. Addig, mig arra megfelelő törvény nincs, a főrendiházat nem illeti meg a kezdeményezés joga. A javaslatot ő is elfogadja.

Széll Kálman miniszterelnök: Habár ez a javaslat nem kormányelőterjesztéssel jött a házba, de mégis kötelességének tartja, hogy igen röviden, az elhangzott felszólalásokhoz reflexiókat fűzzön. E javaslat jogosultságát lehet kétségbe vonni, de azért azzal indokolni ennek jogosulatlanságát hogy mindenkinek ethikai érzése mondja meg, mikor összeférhetlen és mikor nem, azt hiszi nem lehet, mert hiszen ezen az alapon sok törvényre ki lehetne mondani, hogy ez nem szükséges. Keglevich Istvánnal szemben kijelenti, hogy e javaslat az 1875-ben hozott törvénynek a reviziója, ő ennek a revizionak utját nem gátolhatta meg. Azt mondják hogy a képviselői függetlenség érzése az egyénben rejlik. Igen, de nem minden ember egyforma, ezért kell azt precziziroznl törvényileg. Az 1875 iki törvény nem felel meg a mai viszonyoknak. Az ország közvéleményében felmerült egy gyanu, hogy a képviselők nagy része nem független. A mint ez a gyanu felmerült, ezt el kellett osztani, ezért kellett revizió alá venni a 75-ös törvényt. Mert a törvényhozás tekintélyét fönn kell tartani, azt vissza kell — ha lehanyatlott — állitani. Azt a tételt nem ismeri el, hogy a képviselő függetlensége és önállósága belső kérdése volna a háznak. Az a törvény dolga. A főrendiház sulya, pozicziója határozottan vesztene, ha rájuk nézve az inkompatibilitás kérdése nem rendeztetnék. Csökkenne a főrendiház erkölcsi sulya, ha különösen az érdekeltségi összeférhetlenség a főrendekre nézve nem rendeztetnék.

Ha a képviselőkre oly szigoruan szabályoztatott az inkompatibilitás, okvetlen kell, hogy a főrendekre nézve is megszüntettessék minden függési viszony a kormánynyal szemben. Azt szóló nem tartotta elfogadhatónak, hogy a főrendiházban e kérdés azonnal rendeztessék, mert a két ház különbözősége a kérdés egész más rendezését óhajtja. Arra a kérdésre, hogy a főrendiház foglalkozzék-e előbb a reá vonatkozó javaslattal, az a véleménye, hogy ez a fönnálló két kamara-rendszer mellett lehetetlen, a főrendiház szabadsága teljesen megőriztetik a másodsorban való tárgyalásnál is. A főrendiház szervezete ellen vétenénk, ha a tárgyalási rendén változás esne. Akárki forja ezt a törvényt előterjeszteni, bizonyára figyelemmel lesz a főrendiház specziális viszonyaira. A főrendiháznak hő alkalma lesz a dolog megvitatására. A szőnyegen forgó javaslat nem prejudikál semminek. A mi gróf Esterházy János főbb inditványait illeti, kéri a főrendeket, hogy azokat ne fogadják el. Az inditványok nem elég szabatosak és precizek, hogy a javaslatba fölvétessenek. Elismeri az intenczió nemességét, azt nagyrabecsüli, de azt tartja, ne lőjjünk tul a czélon. Nagyon nehéz lenne kimondani a btkv. módositása nélkül, hogy valaki örök időkre fosztassék meg politikai jogaitól. A nemzetellenes izgatók bejövet le elől megőv a kuriai biráskodásról szóló törvény is. Nagyon méltányolja Esterházy hazafias aggodalmainak rugóit, de kéri mégis az inditványok mellőzését. Kéri a javaslat elfogadását.

Gróf **Keglevich István** szavait helyreigazitja.

Gróf **Zichy Nándor** foglalkozik a miniszterelnöknek reá vonatkozó szavaival. A miniszterelnök szavai szerint a javaslatban foglalt intézkedés kötelező izérel, ha a főrendi inkompatibilitás 1902-ben be fog hozatni, akkor a közte és a miniszterelnök közt fölmerült félreértés megszűnt. A kérdés egyébként csak akademikus jellegű.

Elnök a vitát bezárja. Az egész ház a *javaslatot általánosságban elfogadta.*

A részleteknél. A 3. szakasznál

Báró **Prónay Dezső**. Az összeférhetlenségről szóló törvényjavaslatnak általánosságban való tárgyalásakor nem szólalt föl azon oknál fogva, mert e törvény létrejöttelének előzményei arra inditották, hogy leghelyesebbnek vélje, ha azt a főrendek minden módositás nélkül részleteiben is elfogadják. Midőn most a 3. §-nál fölszólal, nem az a czélja, hogy valamely módositást inditványozon, hanem mivel ez a szakasz az, a hol a törvény a főrendiház tagjait először emliti és e szakaszszal kapcsolatban a főrendiház közjogi bizottságának jelentésében foglaltatik egy oly kifejezés, a mely szerinte ezen szakasz egy rendelkezésének értelmezésénél esetleg kételyekre szolgáltathatna okot, szükségét látja annak, hogy ez a kétely itt a tárgyalás folyamán eloszlattassék. Ugy hiszi, az a törvényjavaslatnak már czimén, egész szerkezetéből, de különösen azon szakaszából is világosan kitünik, a mely szakaszában meg van mondva, hogy a főrendiház tagjainak összeférhetlenségről majd külön törvény fog intézkedni mindezekből világosan következik az, hogy ezen törvény a főrendiház szervezetéről szóló, 1885: VII. t.-czikket sem a maga egészében, sem annak egyes rendelkezéseit nem érinti, értelmét nem módositja. Amde a főrendiház közjogi bizottságának jelentése, illetőleg ennek egy része helyet enged annak a kételynek, mintha az összeférhetlenségről szóló törvényjavaslatnak harmadik szakasza és pedig azon szava, hogy országgyülési képviselő nem lehet egyszersmind a főrendiház tagja, az 1885. évi VII. t.-czikk 12. szakaszának második alineájára vonatkoztatva, módositja annak értelmét, illetve alkalmazását. Fölolvassa az 1885: VII. t.-cz. 12. §-át és pedig a második alineát.

Ha bármely oldalról oly megnyugtató értelmezés adatik a tárgyalt törvényjavaslat 3. §-ának, hogy az az 1885: VII. tczikk 12. §-át és annak rendelkezéseit egy csalátban nem érinti, ebben természetesen megnyugszik.

Széll Kálman miniszterelnök: Báró Prónay Dezső szavaira kijelenti, hogy a javaslat semmiben sem érinti a főrendiház szervezkedéséről szóló törvényt. A 3. szakaszban csak az elv van oda állitva, hogy melyik főrendiházi tag nem lehet képviselő.

Gróf **Zichy János** azt javasolja, hogy a miniszterelnök nyilatkozata ne csak a naplóba, hanem a jegyzőkönyvbe is irassék föl.

Elnök: Ennek a felszólalásnak nincs semmi helye. A jegyzőkönyv csak egy érdemleges határozatot tartalmazzon.

Báró **Prónay Dezső** szerint a közjogi bizottság jelentése a miniszterelnök nyilatkozata után okvetlenül korrigálandó. Valamely alakban a rektifikáczionak történnie kell, akár a naplóban, akár a jegyzőkönyvben.

Ernuszt Kelemen: Mint a közjogi bizottság elnöke szivesen hozzájárul ahhoz, hogy a fölmerülhető aggályok eloszlatására valamely forma találtassék.

Gróf **Dessewffy Aurél**: Inditványozza, hogy a miniszterelnök nyilatkozata vétessék föl a jegyzőkönyvbe.

Elnök: Ezt a házszabályok nem ellenzik. A ház elfogadja gróf Dessewffy Aurél inditványát.

Az 5. szakaszhoz gróf **Esterházy János** előterjeszti inditványát.

A 4. szakasz után óhajtaná azt a módositást tétetni, a melyet most előterjeszt. Ez mint 5. szakasz iktattatnék be a törvénybe és ha elfogadtatnék, ezzel természetesen változnának a következő szakaszok számai is. (Olvassa.) 5. szakasz. Politikai vagy erkölcsi összeférhetlenség alapján országgyülési képviselő nem lehet:

1. a ki a büntető törvény 173. és 174. szakaszai alapján elitéltetett, büntetésének kiállása után öt évig;

2. a ki a kihágási büntető törvénykönyv 36. és 37. §-ai alapján meg lett büntetve, büntetésének kiállásától három évig;

3. a fent emlitett szakaszok alapján perbe fogott, külföldre szökött és az elévülés után visszatért egyének, visszatérésük után öt, illetve három évig;

4. azon magyar honos, a ki külföldön a magyar nemzet ellen izgat, az állam alkotmányát, a törvény kötelező erejét támadja vagy a magyar nemzet ellen intézett tüntetésben részt vett, az elkövetett cselekményről számitott öt évig;

5. a kiről bebizonyult, hogy idegen államok kormánya részéről vagy idegen országban működő államellenes egyesületektől politikai czéra pénzt kért, kapott vagy elfogadott, a bebizonyult cselekmény napjától öt évig.»

Széll Kálmán: Kéri a házat, hogy az előbb előterjesztett érvelése alapján mellőzze az inditványt. Hozzáfűzi még hogy a módositás elfogadása rendkivül késleltetné a javaslat életbeléptetését.

A ház *nem fogadja el* a módositást.

Gróf **Esterházy János** a másik beterjesztett inditványát visszavonja.

A ház a javaslatot *részleteiben is elfogadja.*

Báró **Ambrózy István** interpellációt intéz a földmivelésügyi miniszterhez a szőlőoltványok dolgában.

Az interpellációt ki fogják adni a földmivelésügyi miniszternek.

Egy másik interpellációt a kereskedelmi miniszterhez intéz a vasutnál alkalmazott női hivatalnokok nyugdijaztatása dolgában.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter erre az interpellációra rögtön felel. A nők alkalmazása a vasutnál csak ideiglenes. A legjobb akarat mellett sem lehet valamennyi állást kereső nőnek állást adni. Az alkalmazott nők mindig csak ideiglenesen vannak alkalmazva, a kiknek nyugdijaztatását nem lehet keresztülvinni, mert a M. A. V. nyugdijintézet helyzete amugy is nagyon válságos. Elismeri, hogy a véglegesitett kezelőnőknek van nyugdijigényük. Ennek kielégitésére, a mennyire lehet, el is fogja rendelni. Kéri a válasz tudomásul vételét.

Báró **Ambrózy** István köszönettel tudomásul veszi a választ. Egyszersmind egy harmadik interpellációt is előterjeszt az aranyosmaróti *Haas Fülöp és fiai* szőnyeggyáros ügyében. Ebben a gyárban még soha embert nem látott, nemhogy hogy ott egy szőnyeget gyártottak volna. És mégis megtörtént, hogy a Haas Fülöp és fiai magyarországi gyárában létesült szőnyegért aranyérmet nyert. Ez oly czimzmus, melyet szó nélkül hagyni nem lehet.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Kijelenti, hogy a Haas czéggel megállapodott abban, hogy a czég egy 500 munkással dolgozó szőnyeggyárt fog létesitení. Az erre irányuló igyekezet azonban még eredménytelen maradt, remélni azonban, hogy nem sokára meglesz a kellő eredménye.

Báró **Ambrózy István**: A választ tudomásul veszi.

Császka György érsek: Meleg szavakban emlékezik meg a király közelgő születésnapjáról és kéri az elnököt, hogy a napon terjessze a trón zsámolya elé a főrendiház szerencsekivánatát. (Éljenzés.)

Elnök: A megbizás teljesitését legkedvesebb kötelességének fogja ismerni.

Az ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után az ülést fél 3 órakor berekeszti.

— Nekem ugy mondták, hogy a mikor ön az üdvözlő irat javaslatát előterjesztette, akkor azt az inditványt tette valaki, hogy e helyett: „minden nagy elvedet nem követjük“, ezt a mondatot kell alkalmazni: „minden nagy elvedet nem követhetjük“. Miért nem fogadta el ön ezt az inditványt?

Mi összenéztünk a vajdával. Ezt az inditványt Helfy Náczi tette. Mindakettőnknek egyszerre az jutott eszébe, hogy a Kormányzó előtt Helfy akarta a vajdát árnyékba állitani. Meglehet: tévedtünk. De ez a gondolat önkénytelenül támadt.

A vajdát kissé ingerültté tette ez a gondolat.

— Ha mi Kormányzó ur kimondjuk azt, hogy önnek ama nagy elvét nem követhetjük: ezzel politikai és történelmi hazugságot mondunk ki. Mert nem igaz, hogy nem követhetjük. Minden képviselőnek jogában áll a törvényhozás szószékén ezt az elvet hirdetni s minden magyarnak módjában áll ide Turinba ön közelébe kibujdosni, mint Rákóczihoz kibujdostak Rodostóba azok, a kik ama dicső fejedelemnek minden elvét követték. De hát 1867 óta se a törvényhozásban fel nem szólalt senki, se a Habsbug-uralom alól Turinba ki nem bujdosott senki. S aztán kit akarhatnánk ily beszéddel ámitani? Ferencz József királyt? Hiszen ő jól tudja, hogy most egy éve, az ő koronázásának huszonöt éves emlékünnepén függetlenségi képviselők is lovagoltak a jubiláris bandériumban. — Vagy a nemzetet ámitgassuk? Hát szabad lett volna az? — Vagy a Kormányzó urat ámitottuk volna? — Hát lehetséges lett volna az? Én se a nemzet elé, se a Kormányzó ur elé mással járulni nem akartam, csak az igazsággal. Ez méltó egyedül a függetlenségi párthoz is, mely engem bizott meg azzal, hogy a nemzet érzését ön iránt Kormányzó ur tolmácsoljam. — Ezek voltak indokaim. Beszámoltam velük.

A vajda elhallgatott.

A Kormányzó ur se tett semmi megjegyzést s többé e kérdésre vissza nem tért. Hanem rátért a politikai helyzetre.

Az e fölött folyt eszmecserét leirni nem akarom. A mikor Budapestre visszaérkeztünk: hivatalos jelentést készitettünk mindenről, a mi eszmecserénkben a politikai helyzetre, a függetlenségi párt állapotára, a kormány törekvéseire s a bécsi udvar titkos működésére vonatkozott. E jelentésünk a lapokban napvilágot látott s országszerte nagy figyelmet költött.

Csak egyes részletekről emlékszem meg.

Egyszer beszélgetés közben azt kérdi a Kormányzó a vajdától:

— Ki ez a Polonyi? Mekkora sulya van ez embernek önök közt? Mi az ön nézete Polonyiról?

— Van nézetem róla, de nem mondom el Kormányzó ur. Tudom, hogy ő irt ellenem önhöz vádló, gyanusító levelet, de én még annak czáfolgatásába se bocsátkozom. Nem azért jöttünk mi önhöz Kormányzó ur, hogy egyes emberekről jelentsünk jót vagy rosszat, hanem azért jöttünk, mert válság fenyegeti pártunkat és nemzetünket s mi nemes harczunkban az ön hatalmas szavát akarjuk szövetségesül megnyerni.

A BOTLÁS.

— FRANCZIA REGÉNY. — 33

MÁSODIK RÉSZ.

— No, légy őszinte, óhajtom; érted te? Hartevel vállat vont:

— Nem, ez megmagyarázhatatlan. . . .

— Hallgass meg — folytatta Mathieu. — Tégy meg nekem egy szivességet. . . . Én nem merek kérdezősködni Romain-től . . . . mindenen nevet. . . . Ő orvos: talán megtalálja a talányunk kulcsát.

— Jól van, beszélek vele.

Másnap Frédéric megkérdezte Romain-t. Tisztán lát-e ő a bizarr esetbe? A tudomány megemlékezik-e az ilyen jelenségről? Az orvos nem habozott.

— Ismerjük! — felelte. — Nézze, Hartevel . . emlékezik Gote-ra?

— Armet vizslájára? Hogyne. . . . Ő találta meg gazdája holttestét. . . Derék állat volt, kitünő szimattal.

— Jól van. . . . Hát arra az estére emlékezik-e, a mikor Marjolin kisasszonynyal először ebédeltünk mi mindnyájan együtt az ön asztalánál?

Frédéric e szavakra elkomorodott. Romain nem vetett rá ügyet; tovább beszélt:

— Nos, ezen az estén a szegény Armet elámultan és boszusan mondta el, hogy a kutyája ugyanaz nap reggel hat kölyköt hozott a világra, három vizslát, a milyen ő maga és az apa is volt és három dán doggot. Sehogy sem értette az esetet . . . . az egész környéken nem volt egyetlenegy dán dogg sem. . . . Én azt feleltem neki, hogy bizonyosan nem egészen kölyök korában szerezte Gote-ot. Ez igaz volt, Claude elismerte, hogy már két éves volt, a mikor megvásárolta. „Akkor hát — mondtam volt neki — az eset azt bizonyitja hogy Gote, mielőtt önhöz került, egy dán dogg környezetében töltötte napjait.“ Hozzátettem, hogy a jelenség ismeretes, tudományosan megállapitott; münyelven ugy hivják: telegónia . . .

— Igaz — szakitotta félbe Hartevel — emlékezem. . . .

— Mindenki kérdőleg nézett rám a furcsa szó hallatára. Meg kellett magyaráznom. Elismétlem önnek: „A telegónia, röviden megmondva, a befolyás egy neme, a mit a házasságban az első férj gyakorolhatna a második ivadékaira. Följegyeztek pár esetet az emberek között is, de a legtöbbször az állatoknál fordul elő. Telegónia forog hát fönn, a mikor egy vizslakutya, a milyen Gote, és a mely, mint a jelen esetben is, egy dán doggal élt együtt, most a vele egy fajta vizsla-apát nyilvánvalóan dán dogg jellegü fiakkal ajándékozza meg. . . .“

A magyarázatomat véget nem érő tréfákkal fogadták; de azért meg volt a komoly oldala, sőt a fontossága is. A mostani események bizonyitják. . . . . Bocsánatot kérek öntől az összehasonlitásért, de hát tudományos. Armet-né, miután Souliéres-né lett, csak Gote-ot utánozta az Olivier esetében. Mondja ezt el Mathieu-nek, ha akarja; és ha némi megkönnyebbülést szerez neki, őszintén örülni fogok.

Nagy kerülgetésekkel Hartevel elismételte siralmas barátjának azt, a mit az orvostól hallott; de Mathieu nem nyugodott bele a furcsa párhuzamba vonásba, noha az egészen helyes volt; és a mozdulatlansággal gyilkossá vált lelke továbbra is szorongott a megkettőződött kisérettel szemben.

Olivier gyülöletes maradt előtte.

Természetes volt, hogy a szomoru házból menekült, a ki tehette.

Juliette tizenkilencz éves korában férjhez ment, szive vonzalma szerint, elhagyta S . . . t, egyelőre, hogy utazzon, azután, hogy Párisban telepedjék le.

Ettől kezdve a tragédia szorosan a három nélkülözhetetlen személy közt folyt tovább: az apa, az anya, a gyermek között, a kikben mind a háromban dolgozott és forrt az elkeseredés, és a kik mind a hárman botorkáltak a sujtó sors sulya alatt.

Beszélték, hogy Souliéres veri a fiát; némelykor a lárma kihallatszott az ablakokon, megzavarta az utcza csendjét, megállitotta a járókelőket. Méltatlankodtak és mentek tovább a saját dolguk után. A gyermek, otthon komor és haligatag, visszanyerte természetes vidámságát, mihelyt kilépett a kapun, mihelyt nem volt a kegyetlen apa s annak goromba keze közelében.

Igy volt aznap is, a melyen Souliéres Hartevel társaságában önkéntelen szemtanuja volt a gyerekek kitódulásának a kollégiumból és a melyen ismételten könyörtelenül tisztán látni kényszerült az őt megörjitő rettenetes hasonlatosságot.

A mikor tehát Frédéric-től elvált és szinte öntudatlanul kijutott a mezőre, ott, a már kizöldült gyepen leheveredve hosszu magánbeszédet tartott, sokáig emésztette a düh, a gyülölet és a rémület is.

— Senki sem tudja, csak én . . . . senki! Senki sem tudja kivülem az igazat, a való igazat. . . . . Ha tudnák, akkor azok, a kik sietnének elitélni, egyuttal szánakoznának is rajtam. Az ókori tragédiák irói nem képzeltek el rettenetesebb gyötrelmeket . . . iszonyubb bonyodalmat. Milyen lény vagyok hát én, mely csillag alatt születtem? Gyermekkorom nyomoruságos volt, szerelmemben megcsalódtam . . . és a borzasztó alkalom a megdermedt erdőben! . . . Hagytam meghalni azt az embert gyilkos szemeim előtt. . . . . A barátomat! . . . Azután, bizonyosan gunyból, ujabb kegyetlenségből, a sors szünetelt, boldognak látszó napokat éltem . . . a bün árát kaptam meg. . . . Hajh, hajh, hátrálás volt, hogy nagyobbat ugorhassak . . . nyugodt előkészitése a nagyobb fájdalmaknak. Van egy fiam . . és szeretem, sötét szivem egész erejével . . . növésnek indul, és ime, a meggyilkolt ember vonásait veszi föl! És nap mint nap szemem előtt van, asztalomnál ül ez a titokzatos lény, a ki a saját véremből eredt, testemnek a teste, hogy boszulója legyen annak a másiknak és ellenségem nekem! . . Tizenhat év multán a halott visszajön, a halott lesujt, leterit engem. . . . Látom szemrehányó tekintetét a gyermekem szemében, és gyülölöm a gyermekemet. . . . Nem tudom többé eltitkolni . . . kiárad belőlem. . . . Igen, gyülölöm a gyermekemet. . . . Hiába küzdök még néha, nagy ritkán, nincs immár erőm, meghaladja akaratomat. Mihelyt előttem van, lelkembe nyilallik a gyötrelem, valóságos élő lelkifurdalás . . . és haraggal széditem el magamat, hogy el ne fussak félelmemben.

Olivier! Olivier! . . . Vannak pillanatok, a mikor azt képzelem, tudja, hogy ő miért kisértet nekem, ismeri rettenetes fóladatát: és a mikor nevetését hallom, ez a nevetés ugy hangzik fülembe, mintha kihivás, sértés volna, démoni kigunyolása szenvedett gyötrelmeimnek. . . . . És mindez még semmi ahhoz mérten, a mi ezentul vár reám. . . .

Ma még csak a gyermek-Claude-ra emlékeztet, a ki szeretett engem. . . . De majd férfi lesz belőle . . . és tiz év mulva azt a Claude-ot testesiti meg, a kit hagytam meghalni, hogy ellopjam a feleségét, a vagyonát, az otthonát. . . . Akkor majd számolnunk kell egymással. . . . Elkerget vagy megöl, kétségkivül. . . . Ez a dolgok rendje és ez csak igazság lesz.

Fejemet vesztem. . . . Nem uralkodom többé agyamon. . . . Megsemmisit az eset borzasztósága . . . . és reszketve várom az eseményeket.

Lássuk csak, hiszen én értelmes, józan eszü ember voltam. . . . Nem élünk immár a csodák, a kisértetek, a megbabonázások idejében. . . . Nem hiszek a természetfölöttiben, a láthatatlan hatalmakban. . . . . Eh, mindegy! Hiába védekezem, hasztalan hivom föl kicsinylésemet a titokzatosságokkal szemben: látok, hallok, észlelek és remegek az ijedtségtől! Hogyan magyarázzam meg mindezt?

Oh, a legegyszerübb volna még, ha egy szép este kisétálnék a folyóhoz és csendesen alámerülnék benne . . . Hajh, ha bizonyos volnék a teljes megsemmisüléséről . . . bele hamar megtenném . . . De aztán? . . . A házam megmenekülne tőlem, szabadon hagynám a helyet másoknak . . . Claire-nek, a ki inkább anya, mint hitves . . . Ő nem szeret többé . . . Most már nem igen bánom; megöregedett, megrutult, nem a régi Claire . . . Szabadon hagynám a helyet Olivier-nek, a ki kétszeresen otthon van abban a házban. Nem sajnálnának . . . az bizonyos . . . minden jobban menne . . . De nem, nem akarom, hogy elégedettek legyenek . . . hogy örvendjenek a halálomon . . . Én szenvedek: ők is szenvedhetnek . . . Jaj, milyen öregségem lesz!

És Mathieu fölállt, tovább indult, zavartan, őrülettel a szemében; egyenesen ment maga előtt. Egyszerre megpillantotta a távolban a gyászos emlékezetü erdőt; megállt, megfenyegette öklével.

Tizenhat év óta nem tért vissza oda; letett a vadászatról; kerülte a fák csendességét, melyek nagyon is hangosan beszéltek neki.

— Ott van . . . ott . . . igen, ott van . . . Nos aztán? . . . Mindenki ugy tett volna: minden emberben lakozik egy farkas . . . veszett farkas . . . Ha nem esik el, az ostoba! Mind ebből semmi sem történik . . . Jó ideje már, hogy Claire megvénülten, csakis szánakozó mosolygásra késztetne . . . De elesett . . .

1901

Budapest, jul

Választási mozgalmak. *A* c
terü képviselője, *Meszlény* Lajos
fekszik székesfehérvári lakásán. I
dötte választóinak, a kikhez meleg
intézett *Kossuth* Ferencz, az orsz
ségi párt nevében. Meszlény állapo
van és közelebb már meg is fog
között, a kik három izben bizták
fehérmegyei csákvvári kerületben
áll Mesz

Budapest, julius 5.

Választási mozgalmak. *A csákvári* kerület néptörvényszéki képviselője, *Meszlény* Lajos hónapok óta betegen fekszik székesfehérvári lakásán. Beszámolóját megküldötte választóinak, a kikhez meleg hangon irt levelet intézett *Kossuth* Ferencz, az orsz. 48 as és függetlenségi párt nevében. Meszlény állapota jobbra fordulóban van és közelebb már meg is fog jelenhetni választói között, a kik három izben bizták reá a mandátumot A fehérmegyei csákvári kerületben különben oly erősen áll Meszlény, hogy ujabb megválasztása bizonyos.

Szentesitendő törvények. A legfőbb szentesités alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására kiküldött bizottság ma délután 5 órakor gróf *Csáky* Albin elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a főrendiház részéről *Latinovics* Pál, a képviselőház részéről pedig *Dedovics* György jegyzők, valamint *Rohonyi* Gyula és *Kristóffy* József előadók voltak jelen. A bizottság átvizsgálta: a közigazgatási eljárás egyszerüsitéseről, a közsegélyre szoruló 7 éven felüli gyermekek gondozásáról, az ország szent koronája egyik őrének megválasztásáról, a magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetü jövedelmének ideiglenes rendezéséről szóló 1899. évi VI. t.-cz. hatályának meghosszabbitásáról és az 1898. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás szerint Magyarország terhére vonatkozó tartozás fedezéséről, továbbá az 1899. és 1900. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről szóló törvényjavaslatokat. A bizottság a főrendiház és a képviselőház által elfogadott szöveget megegyezőnek találta. E törvényjavaslatok most már legfelsőbb szentesités alá fognak terjesztetni.

A transzváli háboru.

Az angol képviselőház egy ujabb hadiköltsönt volt kénytelen megszavazni, s ki tudja még hányszor kell ezt megtennie, mig a háboru véget ér.

Igaz ugyan, hogy a kölcsönt most is megszavazta a képviselőház, sőt nagy többséggel szavazta meg, de a parlamenti levegő már sokkal ingerültebb, s pártoknak egymáshoz való viszonya sokkal ellenségesebb, mint volt eddig bármikor.

Campbell-Bannerman, a liberálisok parlamenti vezére egy ideig nem vett részt a vitában, s csak mikor Brodrick hadügyminiszter gunyosan aposztrofálta hallgatása miatt, állt föl annak kijelentésére, hogy a háborut csak ugy lehet befejezni, ha az angolok békéltetően közelednek a búrokhoz s hogy Angliának a háboru befejezését siettetni kell békitő és barátságos magatartással.

Campbell-Bannerman beszéde nem lett volna nagy jelentőségü, ha azt nem a jelen pillanatban mondja el. Néhány nap előtt megirtuk, hogy Herbert Henry Asquith, a Rosebery-kabinet volt belügyminisztere, daczára annak, hogy a liberális párt tagja, Chamberlain politikájának hive, szóval imperialista, és szakadást akar előidézni a liberális pártban, csak hogy azzal is tolja a kormány szekerét. Campbell-Bannerman azonban megmarad továbbra is azon a nyomon, melyet Gladstone jelölt ki a liberális párt számára a külpolitikában, anti-imperialista s inkább szakadást akar a liberális pártban, semhogy ennek az esztelen, igazságtalan és barbár háborunak támogatására legyen.

De az angol kormány sem örülhet ma már a háborunak, mert sikerek helyett folytonos kudarczok érik az angolokat a harcztéren. Majdnem két éve folyik már a küzdelem, s a helyzet az angolokra napról-napra rosszabbodik. A háborut azért inditották meg Chamberlain szerint az angolok, hogy Transzválban egyenjogusitsák a búrokkal az angolokat, s most az történt, hogy a fokgyarmatban élő hollandokat is megfosztották minden alkotmányos joguktól, pedig ezeknek lojalitásáról maga Milner három év előtt fényes bizonyitványt állitott ki.

Hogy a dolgok hogyan fognak fejlődni, azt nem lehet tudni. Nem lehet tudni főleg azt, hogy a háboru mikor és hogyan fog végződni, de valószinü, hogy ha az angolok a búrokkal való mostani küzdelmükből óriási áldozatok árán győztesen kerülnek is ki, évtizedekig nem fogják paczifikálni tudni Dél-Afrikát. Mert nem Transzválban és Oranjeban, hanem a saját ősi gyarmatukban, a Fokföldön tették lehetetlenné, hogy az angol és a holland népfaj békében megélhessen egymás mellett. Miután pedig a Fokgyarmat lakosságának háromnegyed része holland, nyilvánvaló, hogy ott Angliát borzasztó veszedelem fenyegeti.

Ma a következő táviratok érkeztek:

London, julius 6.

Az alsóház tegnapi ülésén a kölcsöntörvényjavaslat részletes tárgyalása során *Hicks-Beach* pénzügyminiszter arra utalt, hogy a kormánynak a délafrikai háboru befejezését ajánlották. *Kitchenertől táviratot érkezett, a mely a transzváli búr vezéreknek egy hirdetményét közli, a mely szerint a búrok függetlenségükért vivott harczot folytatni fogják és soha abba nem hagyják.* (Helyeslés az irek részéről.) *Ezek olyan föltételek, a milyeneket Angliának ajánlani nem szabad* (Tetszés.) A háboru költségeinek nagy részét *Transzvalnak és Oranjenak kell megfizetnie.* A mig azonban a háboru befejezve és az ország paczifikálva nincs, addig semmit sem lehet tenni. Az aranybányák megadóztatásánál tekintetbe kell venni azt a nyereséget is, a melyet a dinamitmonopólium megszüntetése nekik hoz. A kormány különben nem fog olyasmit tenni, a mi a bányák fejlődését gátolhatná.

A pénzügyminiszter beszédét nagyon izgatott vita követte.

Lloyd George *hevesen támadja a kormány délafrikai politikáját* és rámutat azokra a veszedelmekre, a mely felé ez a politika jár.

Brodrick hadügyminiszter az irek folytonos közbeszólásai mellett rosszalja George és más szónokok támadásait, a melyek csak arra valók, hogy *a háborut még hosszabbra nyujtsák.* Azt mondja azután, hogy Botha nemrég Kitchenertől engedelmet kapott arra, hogy Krüger elnöknek sifferes táviratokat küldjön. Mikor az elnök válasza megérkezett, junius 20-iki keltével. *Burger és Steyn aláirásával ellátott közleményt szerkesztettek, a mely szerint Krüger elnök kijelentette, hogy ő és a búr küldöttség még folyton bizik benne, hogy a hosszu háboru jó eredménynyel fog végződni és hogy a nagy vér- és pénzáldozatok után a háborut folytatni kell.* Ő és a búr küldöttség mindent elkövetett és elkövet az asszonyok és a gyermekek, valamint a hadifoglyok érdekében. Azonkivül, folytatja a miniszter, egy gyülésen, a melyen Botha, Delarey és mas búr vezérek is jelen voltak, *olyan határozatot hoztak, a melyben kimondják, hogy a búrok függetlensége vagy a fokföldi hollandusok érdekei aran nem szabad békét kötni, hanem a háborut a legnagyobb energiával folytatni kell.* Az utolsó három hónap alatt az angolok szépen haladtak és a kormány nem fogja elkövetni azt a bünös ostobaságot, hogy az ellenzék parancsára ma elfogadjon olyan föltételeket, a milyeneket a mult évben nem fogadott el. Beszéde végén a miniszter gunyosan aposztrofálja Campbell-Bannermannt, mert az egész vitában hallgat.

Erre föláll *Campbell-Bannerman* és azt válaszolja, hogy *Lloyd Georgenak józan ész sugallta föl fogása a nép nagy többségének fölfogása.* A kormány az ellenzék nagy többségének nézete szerint rossz eszközöket használ. *A háborut csak ugy lehet kielégitően befejezni, ha az angolok békéltetően közelednek a búrokhoz. A szónok fölszólitja a házat, tiltakozzék az ellen a mondás ellen, hogy Anglianak irgalom és kiméletnél kül le kell vernie a búrokat.* Igaz, hogy a háborut sikeresen kell befejezni, de ezt a befejezést siettetni kell békitő és barátságos magatartással.

Balfour, a kincstár első lordja, megjegyzi erre, hogy hiszen Campbell-Bannerman maga mondta, hogy a búrok pártján áll.

Campbell-Bannerman tiltakozik a proboer kifejezés ellen, mire Balfour visszavonja.

Balfour aztán folytatja beszédét és azt mondja, hogy a ház egyes tagjai ugy tesznek, mintha nagyon aggódnának az asszonyokért és a gyermekekért, de a mellett mindent elkövetnek, hogy a háborut minél hosszabbra nyujtsák és ez által még több bajt hozzanak az ártatlan lakosokra. A búrok azzal dicsekszenek, hogy Angliában nagy párt van mellettük, a mely végre is kezébe veszi az ország sorsának intézését és a búroknak megadja függetlenségüket.

A vita berekesztése után a kölcsön-törvényjavaslatot 467 szavazattal 87 ellenében második olvasásban is elfogadták.

Brüsszel, julius 5.

A képviselő-kamara mai ülésén az igazságügyminiszter Lorand-nak De Wett Andrios ügyében hozzá intézett interpellációjára azt válaszolta, hogy De Wett-et megidézték ugyan: rendőrfőnökségre, de nem azért, hogy kiutasitsák, hanem hogy felvilágositást kérjenek tőle arra nézve, milyen szándékai vannak belgiumi tartózkodása alatt, hogy meg lehessen akadályozni, hogy előadásai ürügyül szolgálhassanak egy Belgiummal barátságos viszonyban lévő hatalmasság ellen irányuló tüntetésekre.

Demblain (szocializista) sértő szavakkal kikel Chamberlain ellen, ugy, hogy az elnök rendre utasitja.

A *külügyminiszter* tiltakozik Demblain kifakadásai ellen és azt mondja, hogy a jobboldal egyhangulag elitéli egy belga képviselőnek ilyen illetlen nyilatkozatait, a kinek pedig tudnia kellene, milyen szolgálatokat tett Anglia Belgiumnak.

Woeste és *Tournay* csatlakozik a miniszter nyilatkozatához.

Az *elnök* azzal vet véget a vitának, hogy az incziденst elintézettnek nyilvánitja.

Páris, julius 5.

Néhány lap jelentése szerint a hatóság felszólitotta *De Wett* Andriost, hogy *hagyja el Párist.* De Wett a napokban érkezett ide Brüsszelből, a honnan kiutasitották.

London, julius 5.

Kitchener jelenti Pretóriából: Naboonspruittól északra mintegy *öt mérföldnyire a búrok levegőbe röpitettek tegnap egy Pietersburg felől jövő vonatot.* Egy angol tiszt, 11 katona, a mozdonyvezető, a fütő, a kalauz és négy benszülött életét vesztette. Ez volt az első ilyen esett az északi vonalon.

Pretória, julius 5.

Kitchener jelentése szerint *Greenjell* ezredes e hó elején Hopenwell mellett Beyer kommandójából elfogott 93 búrt és zsákmányul ejtett 56 szekeret, 100 puskát és sok lőszert. Egy búr elesett. Az angoloknak nem volt veszteségök.

Berlin, julius 5.

Illetékes helyen teljes határozottsággal megczáfolják azt a közleményt, a mely szerint Eduárd király felszólitotta Vilmos császárt a békeközvetitésre.

Pretória, julius 6.

Itt a transzváliaknak és oranjeiaknak szóló proklamációt hirdettek ki, a mely elrendeli, hogy ha valaki farmok eladására vagy bérletre, vagy pedig bányajogok szerzésére vonatkozó szerződést kötött, de a háboru miatt nem teljesitheti, az 1899 október 11-től később meghatározandó napig terjedő idő ne számittassék bele a szerződés teljesitésére megszabott határidőbe. Az esetben, ha valamely szedődést más okból nem teljesitettek, a proklamáczió rendelkezése nem alkalmazható. Pretóriában hivatalt nyitottak uj társaságok bejegyzésére.

VIDÉK.

Felkérjük vidéki tudósitóinkat s lapunk tisztelt barátait: sziveskedjenek az Egyetértés szerkesztőségét minden választási készülődésről, mozgalomról jelölésről táviratilag vagy levélben értesiteni, hogy minél kimeritőbb tudósitásokat közölhessünk az országban immár mindenütt megindult választási mozgalmakról.

* **A fiumei vasuti tisztviselők mozgalma.** *Neufeld* Vilmos fiumei vasuti hivatalnok annak kijelentésére kért meg bennünket, hogy a Fiumében junius 16-án megtartott értekezletén *Moravek* Lipót forgalmi főnök a vasuti tisztviselők mozgalmát nem akarta megakadályozni. Moravek a mozgalmat elvileg helyeselte, csak Fiumét nem kivánta kiinduló pontul.

EGYHAZ.

Papok a fehér asztalnál. Volt idő és pedig nem is olyan nagyon régen, hogy a különböző felekezetek papjai szépen megférték egy polgári község területén, sőt nem ritkán még barátsági viszonyban is álltak egymással. A katholikus pap jól találta magát a protestáns lelkész egyszerü családi körében s a protestáns lelkész is elfogadott szivesen a plébániára. Most már ennek a felekezeti békességnek vége van. A *néppárt* és a *jez uták* gondoskodtak arról, hogy a felekezeti jó békesség helyét a gyülölködő felekezeti villongás foglalja el. Épen ezért meglepő a mostani időben, hogy Szegzárdon, egy banketten, legalább egy pillanatra ismét felcsillámlott ennek a régi jó békességnek szelid fénye. A dolog ugyanis, mint értesülünk, ugy történt, hogy a «*Szegzárd-vidéki rk. néptanitó-egylet*» és a «*Tolnamegyei ev. ref. egyházmegye*» tanügyi bizottsága, melyeknek papok és tanitók a tagjai egy helyiségben jöttek össze ebédre s ott *Parton* Zsigmond mőzsi ker. esperes és tanfelügyelő üdvözölte a ref. egyház papjait, mire *Pap* István mórágyi ev. ref. lelkész felelt. Ezután megindult a tosztok árja, hogy éleszszék és fejlesszék a két vallásfelekezet között a békés egyetértést. B szédet tartottak: *Fekete* Ágoston tolnai plébános, *Kalman* Dezső ev. ref. kölesdi lelkész, *Horvath* I nácz tanitó, *Roth* Aladár bonyhádi gimnáziumi tanár, *Anderle* József kakasdi plébános, *Biczo* Zsigmond bonyhádi ev. ref. lelkész, *Varkonyi* Sándor tanitó és *Furth* Adolf bátai jegyző.

Egy prelátus-kanonok ünneplése. A csanád-egyházmegyei káptalan egyik közviszonylatban álló tagja, dr *Spéth* Károly prelátus kanonok a napokban ülte meg születésnapjának nyolczvanadik évfordulóját. Nagyszámu tisztelői ezt az alkalmat megragadták és szivélyes ováczókban részesitették a fiatal-öreg kanonokot, a kit a pápa nemrég prelátusi méltósággal tüntetett ki. Spéth Károly hat év előtt ünnepelte felszázados lelkészi jubileumát és tizennyolcz éve, hogy a csanádi káptalan tagja; négy év óta pedig püspöki provikárius.

Uj egyhazmegyei gononok. A *bihari* ev. ref. egyházmegye gondnokává — mint tudósitónk jelenti — a szavazatok többségével *Tatar* Zoltánt, a Fekete-Körösi szabályozó társaság főmérnökét választották.

Lelkesz-valasztas. A *szilágyszolnoki* ev. ref. egyházmegyébe kebelezett *kemeri* egyházban, mint tudósitónk irja, vasárnap volt a papválasztás. Az egyház választó közgyülésén az egyházmegye képviseletében jelen voltak *Bölöni* Sándor világi tanácsnok és *Szilagy* János esperes-helyettes lecsméri lelkész. A gyülekezet tagjai nem éltek a szavazat jogával, hanem meghivás utján egyhangulag elhatározták, hogy *Nagy* István horratosi lelkészt hivják meg a *Diósodba* távozott *Vincze* Ödön helyére.

Istentisztelet a Svábhegyen. *Vasárnap*, julius 7-én, délután 10 órakor, mint a Kálvin-téri központi ref. lelkészi hivatalból jelentik, a svábhegyi iskolaház terméken református istentisztelet lesz. A lelkészi szolgálatot *Molnár* János püspöki titkár fogja végezni.

UJDONSÁGOK.

— julius 5.

— ***Személyi hirek.*** *Frigyes* főherczeg, pozsonyi hadtestparancsnok ma Sopronba érkezett, a hol a helyőrség felett szemlét tartott és este Szombathely felé folytatta szemleutjat. — *József Ferdinánd* főherczeg ma Bécsből Salzburgba utazott. — *Lajos* bajor herczeg hosszabb tartózkodásra vasmegyei birtokára érkezett.

—

Előfizetési felhivás.

Uj évnegyedbe lépett a közeli napokban az Egyetértés.

Ez alkalommal is, mint mindig, a mikor lejárt az évnegyed, elmondjuk rövidre szabott programmunkat, beszámolunk működésünkről.

Programmunk marad a régi. Az, a melyhez évtizedeken át hivek maradtunk. Lobogónkon fényesen tündöklik Magyarország függetlenségének jelszava, a melynek kivivásáért ezután is, mint eddig, harczolni fogunk minden erőnkkel.

A hamisittatlan, tiszta szabadelvüség eszméjének leszünk továbbra is önzetlen buzgó harczosai. Minden törekvés, jöjjön az bárhonnan, a mely a szabadelvüség ellen irányul, szemben fog bennünket találni. De segitő társa leszünk mindenkinek, a ki ezt a sokat megtagadott, most tünőfélben levő szabadelvüséget védelmezni fogja sok és hatalmas ellenségei ellen.

Soviniszták maradunk a jövőben is, ugy a mint eddig, a szónak nemes értelmében.

A magyar fajnak, magyar nyelvnek, magyar érzésnek ellenségeivel kérlelhetetlen erélyességgel fogunk szembeszállani és a közvélemény sujtó itélőszéke elé visszük ezután is kivétel nélkül mindazokat, a kik vétenek a magyar állameszme ellen.

A „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség" szentháromságának mint a független Magyarország első alaptörvényei szellemében küzdünk továbbra is kitüzött nagy czéljaink érdekében.

E törekvések elérésének sikeréhez kérjük a magyar közönség támogatását.

—

— *Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése junius 30-án lejárt, hogy azokat mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.*

Előfizetési árak:

Egész évre	40 k. — f.
Negyedévre	10 „ — „
Egy hóra	3 „ 60 „

Különös figyelembe ajánljuk, hogy hazánk legszebb és legtartalmasabb divatlapjának: a *„Divatszalon"*-nak kiadóhivatalával kötött szerződésünk értelmében *előfizetőink* e lapot *kedvezményes áron:* egész évre 8 koronáért, félévre 4 koronáért, negyedévre 2 koronáért rendelhetik meg. Az előfizetési dijak az *Egyetértés* előfizetésével egyutalványon beküldhetők.

—

— **Kinevezés.** A király *Ádám* András kuriai biró t a szabadalmi tanács ülnökévé nevezte ki.

— **Lukacs Béla stremléke.** *Lukács* Bélának, a párisi világkiállitás szerencsétlen véget ért kormánybiztosának a kerepesi-uti temetőben levő sirja fölé diszes emléket állittat *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter. Az emlékmü előrészén izmos munkásalak áll, a ki koszorut tesz a munka emberének sirhalmára. A munkás mögött stilizált faalaku kőoszlop emelkedik, a melynek megoldása igen érdekes és müvészi. Mig az alak bronzból készül, az oszlopot zalatnai terméskőből faragják ki ugyanannak a faragóiskolának növendékei, a melyet Lukács Béla alapitott szülővárosában, Zalatnán A müvészi siremléket, mely egyik ékessége lesz a kerepesi-uti temetőnek, még az idén elkészitik és a jövő esztendőben leplezik le ünnepélyesen.

---

hogy engem kisértésbe hozzon . . . Képtelenség, hogy valaki erős legyen mint a bika és elnulljon mint a légy . . . És ha meggondolom, hogy majdnem tiz esztendőn át szinte elfelejtettem az egész esetet! A fiamnak kellett eszembe juttatnia.

Souliéres zsebébe dugta a két kezét, szemét a földre szegezve monologizált tovább:

— Nem vezet ki semerre az ut . . . Belenyugodjam a helyzetbe? . . . A kiegyezkedés valami módját keressem? . . . Lehetetlenség . . . Idegeim remegnek, a megpattanásig feszültek, kegyetlenül fájnak . . . Ha tudnák mit állok ki, bizonyosan megszánna mindenki. Nos aztán? Mit használna az nekem? Mit segit rajtam az emberek szánakozása? Ha én is, mint Frédéric, belemerültem volna a jámbor hokusz-pokuszkodásokba: elmennék, meggyónnék a papnak, megvallanám bünömet. Frédéric szerencsés, hogy hinni tud . . . de vajjon igazán hisz-e? . . . Egyébiránt én, még ha hinnék is, akkor sem mernék vallomást tenni. És hiába is volna, mert az én bünöm hangosabban kiált boszuért az éghez, semhogy a pap motyogása lekönyöröghetné.

Oh, miért is születtem én!

Pedig az apám derék, becsületes ember volt, odaadó a szegények iránt, könnyitette a nyomoruságokat . . . Ép ugy nem hasonlitok az apámhoz, mint a hogy a fiam nem hasonlit én hozzám.

Sz retném, ha ezer esztendő óta halott volnék! Milyen hazugság az élet! . . .

Az emberek, a kik a házam előtt elhaladnak, irigylik a tulajdonost, a gazdag és tekintélyes férfit, a minden örömmel elhalmozott családapát . . . a világ egyik kiváltságosát . . .

Csak irigyeljetek ti, az országutak csavargói . . . Ha lelket cserélhetnénk egymással, meg volnátok rémülve! . . .

És most majd haza térek, a saját otthonomba és ott találom az én kisérteties fiamat, lopva fürkésző szemekkel, kémlelve a mozdulataimat; ott találom durczás feleségemet, a ki csak félelemből engedelmeskedik nekem . . . Hej, mennyivel boldogabbak voltunk Cherbourg mellett, abban a tengerparti falucskában . . . a háboru alatt! Nagyon szerettük egymást abban az időben . . . Ha Olivier meg nem születik, tovább tartott volna a jó egyetértés . . . Mindig csak rátérek; minden bajomnak ő az okozója . . . pedig mégis sohasem imádtak még ugy senkit se, mint a hogy én őt bálványoztam! Ez a jutalom vagy a büntetés; nem termettem arra, hogy bárkit is szeressek . . . ellenkezik a természetemmel . . . Miért is nem vagyok egyedül a világon? . . . Ki tudja? . . . Akkor alighanem önmagammal czivakodnék, . . . Szerencsétlen a vérem . . . nagyon szerencsétlen!

Mathieu kiegyenesedett, mereven nézett maga elé.

— Ime, már egy óra óta eszelősködöm . . . Akárhány embert zárnak a bolondok házába, a ki kevésbbé őrült mint én! Gyerünk haza. Térjünk vissza a boldog családi körbe . . . Ha ha ha!

Kaczagásban tört ki, de szaggatott, őrült, rémes kaczagásban. És lehorgasztott fejjel, ingadozó lépésekkel visszaindult a városba; időnkint meg-megállt, daczos mozdulatot tett, azután ismét tovább ment. Bizonyosan folytatta önmagában a párbeszédet a furiákkal, melyek a fülébe sziszegtek.

Mégis mikor megérkezett az első házakhoz, megszilárditotta menését; egészen rendes embernek akart látszani. Mindeneknek ellenére még mindig ügyelt a külszinre: a hiuság, mely jellemének erős vonását képezte, megmaradt benne

Köszöntek neki; elfogadta, a kalapját megemelve. Souliéres ur vágyott a köztiszteletre.

Délután hat óra volt; Mathieu benyitott a háza kapuján. Az ebéd készen várta; asztalhoz ült komor fia és hallgatag felesége között.

Tányérjába szedte a levest; egyszerre a kanállal kezében, felvetette a fejét, lángoló szemekkel nézett a fiára:

— Megtanultad a leczkédet?

— Meg, apa, — felelte a gyerek már is huzódozva.

A szokott zsörtölődés elkezdődött.

(Folytatása következik.)

✍ ***A londoni cselédek.*** Nagypénteken a londoni Hyde-parkban egy nagy gyülést tartottak a londoni cselédek, melyen nagyszámu panaszok kerültek tárgyalás alá. Csak ugy hemzsegett a kert a kocsisoktól, lakájoktól, szakácsnéktól, cselédleányoktól, a kik előkelő, de divatját multa ruháikban sétálgattak fel és alá. A szónokok számos kérdést penditettek meg, a melyek közül a legjogosultabb a cselédszobák szük voltának a kérdése volt. Általános panasz tárgyát képezte, hogy a cselédszobák nagyobbára pinczelakások, a melyeket nem lehet kellően szellőztetni. A cselédközvetitő-intézetekre nézve azt kivánták, hogy ezeket általános felügyelet alá helyezzék. Elhatározták, hogy a londoni cseléd-szövetkezet tőkéjéből egy tudakozódó intézetet fognak alapitani, a hol a cselédek megtudhatnák, hogy hol van üresedésben hely. Ez a tudakozódó intézet ugy lesz berendezve, hogy benne a cselédek alapos tájékozódást szerezhetnek a cselédkereső uraságok társadalmi állásáról. pénzügyi viszonyairól, a háztártás módjáról, az estélyek mennyiségéről, a cselédek iránti udvarias magaviseletről, családi életről, házi csetepátékról, továbbá, mindenről, a mi a cselédnek érdekes, szép, jó és kényelmes.

*

✍ ***Angol udvari szokások.*** Az uj királylyal nagy változások történtek az angol udvar ceremóniáiban is. A király elnöklésével tartott titkos tanácskozásokon most a miniszterek titkos tanácsosi diszöltözetben s a papok is diszben jelennek meg: Roberts lord pedig teljes diszegyenruhát visel. A megboldogult királynő idejében, mikor titkos tanácskozást tartottak, délelőtti ruha volt szokásban, mely változás nélkül kabátból, sötétszürke nadrágból és fekete nyakkendőből állott. Ez a változás ujabb jelzése annak a már előre látott ténynek, hogy az uj század legelső udvarában nagyon szigoru lesz az illem. Cornwall és York herczegné nemcsak osztja apósának nézetét ebben az irányban, hanem határozott szándéka az udvari modort előre betanittatni valamennyi gyarmatban, melyeket meglátogatni szándékozik férjével, a trónörökössel. Ennek folytán a kormányzóknak irattak is már, utasitván őket, hogy azokat, a kiknek kilátásuk lehet az udvar közelébe jutni, figyelmeztessék az etikett szabályaira: Mindenkinek állva kell maradni mindaddig, mig a felség engedelmet nem ád, hogy üljön le. Senkinek sem szabad a királyi fenségekkel beszélni, mig ők meg nem szólitják Senkinek sem szabad ülve a királyi fenségekkel beszélni. Tilos mindenkinek kérdést intézni a királyhoz vagy a királyi fenségekhez. Ebédek alkalmával senkinek sem szabad tovább folytani az evést, ha a fenségek már befejezték. Miután pedig Cornwall és York herczegék igen gyorsan esznek és természetesen legelőször őket kell kiszolgálni, az asztal végén ülőknek ugyancsak kevés idő juthat az evésre.

*

✍ ***Tüzmentes fa.*** Londonban egy társaság alakult, mely a tüzmentes fának egy amerikai találmány szerint való előállitását tüzte ki czéljául. A mint a gyártmánynyal tett számos kisérlet bizonyitja, az ilyen fa akkor sem ég el, ha hosszabb ideig erős tüznek van kitéve, sőt alakját sem változtatja meg. Az eljárás azonban, melylyel a fát tüzmentessé lehet tenni, igen hosszadalmas s ez okból az ilyen fa ma még igen drága. Mindenekelőtt a fa nedvességét teljesen eltávolitják, oly módon, hogy a fát (gerendákat, léczeket, deszkákat, stb.) óriási hengerekbe helyezik, majd légmentesen elzárják s igen magas foku hőségnek teszik ki, ezt mindaddig folytatva, mig a fa összes folyékony és légnemü alkatrészeit eltávolithatják. Ezután a hengereket valami folyadékkal töltik meg, mely a fát tüzállóvá teszi, de egyszersmind szilárdságát minden esetben hosszu időre biztositja. Ezt a folyadékot, melynek előállitási módját még titokban tartják, igen erős nyomásu sajtóval nyomják be a fába. Ezután a fát megfelelő hőfok mellett megszáritják. Az eljárás egy hónapot vesz igénybe.

*

✍ ***Gyermekek a ruhatárban.*** Az amerikai szinház-igazgatók élelmes emberek s nem tehetnek maguknak szemrehányást, mert megcsinálnak minden olyan ujitást, a mely jövedelmezőnek igérkezik. Most is egy olyan ujitást hoztak be, a mely valósággal áprilisi tréfának látszik. A „Paytons" szinház igazgatója, a mely Brooklyn legnépesebb negyedében fekszik, arra a gondolatra jött, hogy a szinház ruhatárát — egy kisdedóvó helyiséggé alakitja át. Ugyanis az amerikai családokat bőségesen kiséri az isten áldása és a mamáknak, valahányszor a szinházba mentek, mindig fájdalmasan ötlött szemükbe a kegyetlen rendelet: „Gyermekeknek tilos a bemenet." Ennek az volt a következménye, hogy a délutáni előadásokra, a melyek ott sokkal gyakoriabbak, mint nálunk, a szülők nem mehettek el, mert nem hagyhatták magukra a gyermekeiket. Most ezen az állapoton az igazgató segitett. Most, ha egy asszony a szinházba megy, gyermekét beadja a ruhatári óvodába, a mely föl van szerelve az összes gyermekjátékokkal, s a hol egy fődajka két segédjével vigyáz a gyermekekre. A mikor a szülők kijönnek az előadásról, gyermeküket egy jegy ellenében viszszakapják, akár csak a felöltőjüket. Az ujitás rendkivül népszerü, a sokaság csak ugy özönlik a szinházba és már pár nap mulva lehetett látni ezt a feliratot: „Minden bölcső el van foglalva, már csak a földre lehet ülni."

*

✍ ***A kigyók mint háziállatok.*** Japánban annyira elszaporodtak a patkányok, hogy a lakások is tele vannak patkányfészkekkel. Igaz ugyan, hogy a japáni házak jórészt fából épültek s hatalmas szalmazsupból van a tetejük Az ily módon épült házakban azután nem csoda, ha minden sarokból öt-hat patkány ugrik ki. Mig nálunk e kellemetlen vendégeket a kutyák és macskák pusztitják, addig Japánban majd minden háznál tartanak néhány kigyót, a mik a mi patkányfogó kutyáinkat helyettesitik. E „házi kigyók" jobbára az „Elaphis virgata" fajhoz tartoznak, de helylyelközzel más fajokra is akadunk A benszülöttek a „házi kigyókat" „Aoda isho"-nak nevezik s ez a név kékeszöld siklót jelent. Ezek a kigyók mintegy két méter hosszuak; táplálékukat majdnem kizárólag patkányok képezik, de a tojásokat sem igen vetik meg. Összevissza kutatják az egész házat s nagy élvezettel üzik a patkányokat, vagy pedig beveszik magukat a patkány-fészekbe s az egészen apró patkányokat fogyasztják. Az európaiak kezébe csak nagyon kevés kerül közülök, mert a japáni nem szivesen válik meg háziállatjától. Japánon kivül valószinüleg sehol sem tartják a kigyókat a házban. Az odakerülő európainak meglehetősen kellemetlen, ha legkényelmesebb helyzetéből egy pár kigyó zavarja, ki, mert bizony a butorokon is szeretnek henyélni.

*

✍ ***Tüevő leány.*** A párisi orvosok körében nagy feltünést kelt egy majdnem hihetetlen eset. Egy tizenhat éves leány öt év előtt igen sok varrótüt nyelt el s most annyi idő multán a testén mutatkoznak a tük. Minduntalan kiküt egy-egy tühegy a bőrén s az orvosok már eddig 120 varrótüt távolitottak el ugy, hogy kihuzták, a mint a bőrön átütött. A szegény leány azt mondja, hogy eddigelé sohasem voltak fájdalmai, most azonban iszonyuan szenved.

*

✍ ***A legdrágább arczkép.*** Az angolok fővárosában egy mübarát hagyatékának árverésén hallatlanul magas árakon kelt el néhány — nem is épen világhirü mesterektől származó — festmény. A tizennyolczadik század második felében élt *Hoppner* angol festőnek *Dysart* herczegnőjét ábrázoló képeért 302.075 márkát kaptak az örökösök. A fakóvá vált kép a herczegasszonyt — korának hires szépségét — parasztruhában örökiti meg. Az első ajánlat a kép árverezése alkalmával 107.500 márka volt, de alig telt bele nehány percz és már 172.000 márkára szökött a felajánlott összeg. Ekkor már heves küzdelem fejlődött ki nehány mübarát között, a kik egymással versenyezve, ezrekkel toldották meg a már megajánlott összeget. Egész rövid idő alatt 301.000 márka értéket képviselt a festmény, a melyért utolsónak *Duyeen* 302.075 márkát ajánlott fel, mire a kép birtokába jutott. Ez arczképen kivül sok más festmény kelt el hasonlóan hihetetlenül magas árakon. Az angoloknál különben divat óriási összegeket adni egyes, ha nem is hirneves festőktől származó ósdi képért.

*

✍ ***Udvarias vasut.*** Amerikában a „Michigan Railroad Company" udvariasság tekintetében a világ összes vasutainak mintaképül szolgálhat. Ennek a vasutnak az igazgatósága egyik állomása közelében nagy kertet vásárolt, melyben pompás üvegházakat épitettek. Valahányszor az állomáson vonat áll meg, a vasuttársaság kertészei kocsiról-kocsira járnak és a vonaton utazó hölgyek mindegyikének virágokat adnak. Ilyen szeretetreméltóan nőutasaival szemben még egy európai vasut se viselkedett.

— ***Estély Jókaiéknál.*** Az örök ifju kedélyével és ifju szivvel megáldott koszorus költő svábhegyi nyaralójában tegnap fényes estély volt. A bájos háziasszony születés napját ünnepelték. A nyaralót, mely magában véve is egész kis paradicsom, *Jókai* erre az alkalomra pompásan földiszittette és tündériesen kivilágittatta. Az ünnepségen a magyar iró- és müvészvilág számos kitünősége jelent meg s a költőhöz nemcsak az országból, hanem külföldről is igen sok üdvözlet érkezett. A háziasszony páratlan szeretetreméltósága a szó szoros értelmében elragadta a jelenvolt elökelő társaságot, mely a késő éjjeli órákig maradt együtt. A koszorus regényiró különben friss egészségnek örvend és a legnagyobb munkakedvvel dolgozik ujabb müvein.

— **Ritka családi ünnepély.** E hó 2 án *Margitai* József csáktornyai állami tanitóképző-intézeti igazgató családjában ritka szép családi ünnepély volt. Aranylakodalmát ülte az igazgató édes atyja *Margitai* (Mayhen) Ferencz, a ki félszázadot töltött a magyar népoktatásügy szolgálatában. Ezüstlakodalmát ülte maga *Margitai* József és ugyancsak ezüstlakodalmát nővére, *Vallo* Vilmos kassai főreáliskolai tanár neje. Margitai József leányának, *Ilonának* pedig *Dékány* Mihály csáktornyai képezdei tanár esküdött örök hűséget. A megható négyes frigy a csáktornyai plébániai templomban nyert egyházi megáldást a rokonok, jóbarátok s óriási közönség jelenlétében. Dr. *Vucskics* Gyula nagyváradi plébános, szentszéki ülnök, az ünneplő család rokona adta össze az ifju párt. Aztán hozzájuk csatlakoztak az aranylakodalmas és ezüstlakodalmas párok, a kikhez dr. *Vucskics* intézett megindító szép beszédet. Az esküvőn tanuk voltak: *Terbócz* István miniszteri osztálytanácsos, dr. *Ruzsicska* Kálmán kir. tanacsos, tanfelügyelő, *Boda* Sándor földbirtokos s *Margitai* Károly, a menyasszony nagybátyja.

— **Koritovszky.** Az öngyilkos *Koritovszky* Konstantin lovagot ma alkonyatkor szállitották el az orvostani tanintézetből a kerepesi-uti temető halottas házába. Temetése iránt *Krakóban* lakó nővére, *Koritovszky* Mária férjezett *Budziszevszka Zygmundowska* asszony intézkedett. A temetéssel az öngyilkos ügyvédjét, dr. *Sirém* Tivadart bizta meg a következő távirattal:

«Ersuche höflichst Nanems Familie, arangieren Sie bescheidenstes Leichenbegräbnis Konstantins. Rudolf wird sich bei Ihnen melden. Bezahlung garantiere. Budziszevszka Zygmundovska.»

(«A család nevében tisztelettel kérem, rendezze a legszerényebb temetést Konstantinnak. Rudolf jelentkezni fog önnél. A költségekért jót állok. Budziszevszka Zygmundovszka.»)

Az ügyvéd kérésére a rendőrség mellőzte *Koritovszky* boncolását, mert öngyilkossága kétségtelen és halálát belső elvérzés okozta. Arcza változatlan és a haláltusának legcsekélyebb nyomát sem viseli. A szerencsétlen véget ért embert egyszerü koporsóba helyezték és kivitték a kerepesi-uti temető halottas házába, a honnan holnap, szombaton délután 3 órakor szállitják el, hogy az uj temetőben örök nyugalomra helyezzék.

Lovag *Koritovszky* 1863-ban született a poroszlengyelországi *Rogovóban*. Atyja, a ki időközben meghalt, ugyanott földbirtokos volt. A fiu elég tetemes vagyont örökölt és azt regaleügyletekkel még növelte. Tizenkét évvel ezelőtt megismerkedett az akkor tizennyolcz esztendős *Piesiadeczky* Mária grófnővel, a kit 1890 márczius 19-én a krakói székesegyházban oltárhoz vezetett. Innen a nősznép *Koritovszkynak* rogovói kastélyába utazott a lakodalomra. A mulatságnak azonban már másnap reggel hirtelen vége szakadt. *Piesiadeczky* Mária grófnő *a nászéjszakán megőrült*. A vendégek elszéledtek, *Koritovszky* pedig egynapos feleségé telmegyógyintézetbe záratta. Az asszony még ma is ott él. A mikor *Koritovszkytól* a rendőrségen azt kérdezték, vajjon nős-e, ezt felelte:

— *Igen, feleségem azonban elmebajos s ezért nem élünk együtt. Válópörben állok vele.*

Ezt a válókeresetet azonban *Koritovszky* nem adta be. A katasztrófa után *Koritovszky Budapesten* telepedett meg és 1894-ben megvásárolta *Zemplénmegyében* a szinnai és sztakcsini 40.000 holdas birtokot. A szinnait kifizette, a sztakcsinira 50.000 forint foglalót adott. A szinnai birtokot csakhamar eladta 1,100.000 forintért és ezzel a turfon kezdett játszani. Óriási összegeket veszitett, a sztakcsini birtok hátralékos vételárát nem tudta kifizetni és igy az dobra került. Epen igy árverezték el a közben vásárolt orosz-ruszkói és polenai birtokokat is. És ettől fogva a legkalandosabb életre adta magát. Családja szakitott vele, özvegy édesanyja nem segithette, mert maga is a lehető legszerényebb viszonyok között él. A lovagot legelőször *Stanislawban* tartóztatták le, onnan azonban a fogházőr tizenöt esztendős leányának segitségével megszökött. Ez a leány családjával most *Budapesten* a védgát utczában lakik. *Koritovszky* eltaszitotta magától a leányt, a ki azonban még most is szereti. Ott álldogál naphosszat az orvostani intézet előtt és lesi, hogy mikor hozzák ki onnan *Koritovszkyt*. Ma végre ez is megtörtént és valószinü, hogy a kis leányon kivül aligha kiséri más valaki a lelőrt embert utolsó utjára . . .

— ***Klapka-emléktábla Temesvárott.*** Szabadsághárczunk legdicsőbb tábornokainak egyike volt *Klapka* György, a kinek emléke most ismét aktualissá lett ama nagybecsü közlések révén, a melyeket *Eötvös* Károly, az illusztris iró, gróf Károlyi Gábor feljegyzései nyomán lapunkban publikált. A hős tábornok emléke nem vész el az idők rohanó áradatában és kegyeletes honfiszivek gondoskodtak is róla, hogy ragyogó dicsőségét látható jelekkel is megörökitsék. A kerepesi-uti temetőben porladó hantokra már odaállitották az emlékszobrot, a mely az ő halhatatlanságát dicséri; de a ház, a melyben bölcsője ringott, még ma is jeletlen. Pedig már erre a czélra is van pénz együtt. Klapka György egy jóembere és meghitt barátja, *Rónai* Mór, az ismert jeles biztositási igazgató, jó pár évvel ezelőtt mint a magyar-franczia biztositó társaság titkára, Temesvárott időzött és meglátván a házat, melyben Klapka született, gyüjtést inditott, hogy a temesváriak emléktáblával jelöljék meg a hős tábornok szülőhelyét. A gyüjtés szép eredménynyel járt és Rónai a begyült összeget a városi tanácsnak adta át megőrzés végett. Maga Klapka is értesült a gyüjtésről és a következő levélben köszönte meg Rónai hazafias cselekedetét:

Budapest, Április 24. 890.

Tisztelt Rónai barátom!

fogadja köszönetemet azon rokonszenv és részvét jeléért, melyet ez utolsó napokban ujjolag Öntől tapasztaltam. Nevelje fel gyermekeit jó hazafiaknak és hasznos polgároknak. Isten Önnel

régi hive
Klapka György.

A temesváriak azonban elfeledkeztek kötelességükről és a Klapka szülőházán még ma sincs emléktábla. Mi ime felidézzük a gyüjtés emlékét és kérjük a hazafias temesvári közönséget, kövesse azt a jó példát, a melyet a többi magyar város mutatott a nemzet nagyjaival szemben tartozó kegyelet lerovásában és használja fel mielőbb azt a pénzt, a melyet egy hazafias, derék ember nekik erre a czélra átadott.

— **Tolsztoj és a szent zsinat.** A *Misszionevszkoje* orosz teológiai folyóirat — mint Pétervárról jelentik — a szent zsinat rendeletére közli gróf *Tolsztojnak* a kiközösitésére adott válaszát és ennek a választnak beható megczáfolását, a melyet a jamburgi püspök, *Szkvorzov* hittérito és *Stov*, Tolsztojnak volt elvtársa irt.

— ***Leányrabló herczeg.*** Érdekes pört tárgyalt a minap a pétervári szenátus semmitőszéki osztálya. Évek előtt történt a Kaukázus egy elrejtett zugában, hogy *Zutukidse* Konstantin herczeg elrabolta Zutukidse E. herczeg leányát. A fiatal herczeg tudniillik heves szerelemre lobbant a szép herczegkisasszony iránt, a ki hasonképen nem idegenkedett a herczegtől. De a szülők másként gondolkodtak, és mikor a herczeg mint kérő jelentkezett, kikosarazták. Zutukidse herczeg látszólag visszavonult, de valójában nem mondott le a leányról. Levelezést folytatott vele és lassankint kinyerte a beleegyezését, hogy megszökethesse. A szöktetést ezután meglehetősen szokatlan körülmények között hajtotta végre. Ünnepélyt rendezett a kastélyában és erre meghivta a leány szülőit is, a kik ezzel együtt jelentek meg az ünnepélyen. Mikor a társaság azután a lakoma vége felé már a legvidámabb hangulatban volt, a szerelmes herczeg karonfogta a herczegnőt, kocsiba ültette és elhajtatott vele. Hiába kiabáltak utána, zsákmányával csakhamar eltünt a messzeségben. A leány szülői másnap mindent mozgásba hoztak, hogy a szökevényeket kézrekerithessék, de a herczegnő csak néhány nap mulva tért haza szülői hajlékába, miután előzőleg megigérték neki, hogy szöktetőjének nem lesz semmi baja. Az öreg Zutukidse herczeg azonban nem tartotta be ezt az igéretet, hanem följelentette a csábitót. A törvényszéken a leány is ugy vallott, hogy a herczeg őt akarata ellen szöktette meg, de a tanuvallomások a herczeg mellett szóltak, ugy, hogy a biróság a herczeget csak hat hónapi börtönre itélte. A leány apja ezzel nem volt megelégedve és fölebbezett a tifliszi biróséghoz, mely ujból meghallgatva a herczegnőt, a ki akkor már egy gazdag ember felesége volt, a fiatal herczeget egy évi kényszermunkára és polgári jogainak elvesztésére itélte. Ez ellen most már a herczeg felebbezett és igy került az ügy a pétervári szenátus elé, mely azon alapon, hogy a herczegnő csak szülei biztatása folytán tett olyan vallomást, mely a herczeg ellen szól, az előző biróság itéletét megsemmisitette és az egész pörnek ujból való tárgyalását rendelte el.

— **A női szabók sztrájka.** A női szabók sztrájkbizottsága és a mesterek kiküldöttei ma délután másodizben jöttek össze, hogy a kiegyezésről tárgyaljanak a sztrájk tanyán. *Goreczky* Zsigmond iparhatósági biztos megnyitván a tárgyalást, mindkét résznek ajánlotta az engedékenységet. A munkások részéről *Pollacsek* József jelentette ki, hogy mincsenek megelégedve az eddigi eredménynyel s további engedményt kérnek a mesterektől. *Brücker* Ignácz azt mondja, hogy a mesterek többet semmi esetre sem adhatnak, s ha a munkások ragaszkodnak követeléseikhez, a mesterek visszavonják az eddigi engedményeket. *Pollacsek* József kijelenti, hogy ez esetben a munkások is semmisnek tekintik az eddigi megállapodásokat. Rövid vita után sikerült megegyezni olyképen, hogy a munkások elfogadják a mesterek által tegnapelőtt fölajánlott engedményeket s a sztrájkot befejezik. A megállapodásokat a sztrájk-bizottság a munkások elé terjesztette s leszavaztatott. A munkások eleinte ragaszkodtak eredeti követeléseikhez, de a sztrájk-bizottságnak sikerült a munkásokat rábirni a békére s a *többség a feltételek elfogadása mellett nyilatkozott.* A munkások holnap délután fél 4 órakor a sztrájktanyán gyülést tartanak, melynek napirendje: 1. A békéltető bizottság második tárgyalásának jelentése. 2. Miért szervezkedjünk? 3. A gyülésen ki fogjak mondani a sztrájk beszüntetését és hétfőn munkába állanak.

— **Falkai szökése.** A sikkasztó pénzeslevélhordóról a legellentétesebb hirek vannak forgalomban. Egyik verzió szerint már Newyorkból irt Budapestre egy ösmerősének. A másik hir szerint csak utban van az uj világ felé. Falkai ugyanis, ha igaz, egy kikötő-városból képeslevelezőlapot irt Budapesten lakó sógorának. A rövidke levélben azt irja, hogy hajóra száll és Amerikába vitorlázik. A rendőrség, illetőleg a postaigazgatóság elfogta a levelezőlapot s a fontos bünjelet áttette a királyi ügyészségre. Az ügyészség kérdést intézett a kereskedelmi miniszteriumhoz, vajjon viselie-e az elfogás, a kiszolgáltatás és a hazaszállitás költségeit. A miniszterium igenlő válaszára azonnal megtörtént az intézkedés Falkai kézrekeritésére. Kabeltelegrammot küldött az ügyészség a newyorki rendőrigazgatóságnak, hogy tartóztassa le Falkait, a mikor hajója, a mely most már a tengeren jár, partot ér, a mi négy-öt nap mulva várható.

— ***Boldog falu.*** Görögországban, Megaloupolis közelében van egy boldog falu, a mely párját ritkitja a maga nemében. A kis községben háromszáz ember lakik, a kik előtt a bün, jogtalanság, lopás, csalás és törvényszék ismeretlen fogalmak s a kik előtt a más tulajdona szent. Senki sem gondol arra, hogy a házát bezárja. Megbiznak egymásban. Ha néha napján apró-cseprő határsértési vita van közöttük, akkor egy aggastyánokból álló szenátushoz fordulnak panaszukkal. A falu bölcsei itélkeznek s a panaszos felek megbiznak az itéletben Nincs rá eset, hogy appelláljanak ellene. Ha kölcsönt adnak egymásnak elég az adott szó. A váltót nem ösmerik, mert egymás tulajdonát el nem kivánják. S ez a falu a XX-ik században áll fönn! Az igaz, hogy csak — Amerikában.

— **A khinai császárné sátra.** A francia tengerészeti miniszter jóváhagyólag a hadügyi muzeum értékes ajándék birtokába jutott. A khinai császárné sátra ez, a melyet a francia katonai expedicio vezérének, *Laurent-Charlonchon* ezredesnek ajánlott fel *Ki-Tscheou* mandarinja. A sátor, a melyben sokat utazott a khinaiak fejedelemasszonya, dus aranydiszitésü és táskahimzésü sárga selyemmel van bélelve. A császárné sátra tiz méter hosszu, hét méter széles és nyolcz méter magas. A sátor minden része asszonyi kéz munkája és teljes sulya 156 kilogramm.

— **Utazás a tenger alatt.** A francia lapok nagy jelentőséget tulajdonitanak a *Gustave Zédé* tenger alatt járó hajó ama sikerének, hogy huszonnégy óra alatt észrevétlenül tette meg az utat Toulonból az ajaccioi kikötőbe s közben egy tengernagyi hajó ellen egy torpedót is bocsátott, maga pedig minden veszedelmet kikerült. Igy több hajóról tüzeltek is a tenger alatt járó hajóra, de minden siker nélkül.

— **Fejedelmi konyhák.** Egy angol folyóirat czikket közöl a fejedelmi konyhákról és ezzel adatszerüen beigazolja azt a rég ismeretes általános igazságot, hogy a királyok a konyhák dolgában is királyi módon fény üzök. A windsori királyi konyha berendezése aránylag még a szerényebbek közé tartozik, de azért az ottani konyhaedények értéke is meghaladja a 200.000 koronát. Jóval költségesebb a *czár* konyhája. *II. Miklós*, mikor trónra lépett, 1.600.000 koronát rendelt a téli palota konyhájának ujból való fölszerelésére. A czár főszakácsa 160.000 korona évi fizetést huz, a hat alszakács pedig 20—30.000 korona fizetést kap. A czári konyha évi költsége különben 2,400.000 koronára rug. Nagyon értékes a spanyol udvari konyha régi felszerelése is — körülbelül 300.000 koronának felel meg — de minden fejedelmi konyha között a legfényesebb a perzsa sah konyhája. Ott még a legközönségesebb fazék is aranylemezekkel van bevonva. Ha a sah arra határozná magát, hogy konyhaberendezését elárverezteti, 20 millió koronát minden különösebb megerőltetés nélkül be lehetne érte árulni.

— **Tigrisvadászat egy állatseregletben.** Morva-Fehértemplomban egy ketreczéből kiszabadult tigris nagy riadalmat okozott az állatsereglet nagyszámu közönsége közt. Két csendőrnek sikerült a fenevadat ártalmatlanná tenni, a mennyiben hétszeri tüzeléssel agyonlőtték. A tigris, a mely Pascha névre hallgatott és öt éves volt, ugy szabadult ki ketreczéből, hogy a kocsi rothadt padozatából kifeszitette a rácsozatot megerősitő csavarokat. A bátor rendőrök érdeme, hogy emberéleiben kár nem esett.

— **Öngyilkos orvos.** Dr. *Schroebel* Ferencz gráczi orvost tiltott gyógymü étek miatt letartóztatták. A büntető törvényszék fogházában, a hol vizsgálati fogságát töltötte, egy őrizetlen pillanatban mérget vett be és néhány percz mulva meghalt. A boldogtalant hasonló tiltott gyógykezelésért egy izben már elitélték hat havi börtönbüntetésre és orvosi oklevelének elvesztésére.

— **A peszis.** Konstantinápolyból táviratozzák, hogy tegnap este Bulgáriában tizenegy napos vesztegzárt rendeltek el Konstantinápoly ellen. A Sztambulban előfordult gyanus megnetegedés tényleg pestis-eset volt. Rövid idő alatt a második.

— ***A kis grisette tragédiája.*** *Amandine Balle* volt a neve a szép kis varróleánynak, a kiről szomoru tudósitást kapunk Párisból. Ez a bájos leányka még a kiállitás idején megismerkedett egy daliás indussal *Cérccéna Pauikiával*, a ki a *Palais de danse*-ban volt alkalmazva. A kiállitás elmultával az indus mint portás kapott alkalmazást s magához vette a kis grisettet, a kivel nagyon-nagyon boldogan éltek egész mostanig. Most aztán a férfit elővette a honvágy. Haza akart menni Indiába. Csakhogy a szép Amandát is magával akarta vinni. A lány azonban nem akarta ott hagyni Párist. Az elutazás napja előtti este együtt mulattak a szerelmesek egy korcsmában. A mulatság jó sokáig tartott s már reggel volt, mikor a férfi haza kisérte szerelmesét. Az utczán még egyszer megkérdezte tőle:

— Eljösz velem ugy-e bár az én szép hazámba?

— Nem! a vadak közé nem megyek! — Szólt határozottan a leány.

Ez volt utolsó szava. Az indus tört ragadott és sziven szurta szerelmesét. A szerencsétlen kis leány ott halt meg az utczán. A nép csaknem meglinchelte az indust, a kit csak a rendőrök tudtak megmenteni a rögtönitélettől. Ez a kis grisette szomoru regénye.

— **Amerikai házassagok.** Az uj világ lakói minden szertartásosság hiján köthetnek házassárot és ezek a frigyek ugyanolyan érvényességgel birnak, mint az egyházi vagy világi hatóság előtt kötött házasságok. *Commun law*-nak hivják a frigykötésnek ezt a módját, melynek legutóbb *Herron* amerikai lelkész és egyetemi tanár maga is szereplője volt. Társaságot hivott meg lakásába s vendégeit maga és arája köré gyüjtve, kijelentette, hogy e percztől kezdve férj és feleség lettek s ezzel az «esketés» véget is ért. Herron, mielőtt e házasságra lépett volna, előbb lemondott lelkészi állásáról és egyetemi tanszékéről, de sőt hitvesétől is válnia kellett. Ez a válópör 60.000 dollárjába került Heronnak, a mely összeggel első nejét kellett kielégitnie. Newhock egyik falujában telepedett le az uj házaspár, hogy ott egy kommunista alapon szervezett gyarmatot létesitsen. Érdekes különben, hogy az amerikai jogszokások szerint még a házasságkötésnek ez a módja is felesleges, elég, ha a házaspár együtt él, s ha a nő férje nevét viseli, férje elhalálozása esetén mint hitvese jogot formálhat annak vagyonára. Az ilyen se oltár előtt, se törvény által nem szentesitett házasságból származó gyermekek törvényes utódoknak tekintetnek. E házasságokat azonban nem kell felbontani és a férj bigámia miatt sem üldözhető, ha ujabb házasságra lép is. Ilyen esetben a nő igényt tarthat kártérítésre. Hasonló házasságok Amerikában elég gyakoriak és tulnyomó számban nem is erkölcsellenesek s csak a legritkábban lesznek a házasfelek által önkényesen felbontva.

— **A kocske a nyomdában.** Amerika minden tekintetben az ellentétek hazája. Ime, ott vannak a legnagyobb lapok és ott jelent meg a minap a *Bowersville Clarion* czimü illusztrált ujság élén a következő szerkesztői mentegetődzés: «Olvasóinktól bocsánatot kell kérnünk, a miért ezen a héten egy kis késedelemmel jelenünk meg. Az történt tudniillik, hogy derék szomszédunk: Patrick *Casey* kecskéje csütörtökön este megjelent nyomdánkban, hol a lap kinyomott példányai a szétküldést várták és egy őrizetlen pillanatban az összes példányokat az elsőtől az utolsóig föllakmározta. Minden szerkesztőségi és technikai segéd-eszközünk latbavetésével kellett ujra munkába állanunk, hogy egy uj kiadást rendezhessünk. Noha teljes elismeréssel vagyunk Patrick Casey kecskéjének irodalmi izlése iránt, a jövőben mindazonáltal a nyomda ajtaját zárva fogjuk tartani.

— **Egy régi kard.** *Darnay* Kálmán sümegi muzeuma igen érdekes haditörténelmi emlékkel gyarapodott. Ez egy diszes kard, mely ama vitéz kurucz főtisztek egyikéjé lehetett, kiket gróf *Bercsényi* Miklós Rodostóba toborzott — fia gróf *Bercsényi* Lászlót francia huszár-ezredéhez, kiket a francia hadihajók 1719—1720-ban Marsaillesbe is szállitottak. Gróf Bercsényi László később vitézségéért Franciaország marsalljává lett, ezrede 72 évig állott fenn, sőt a francia 1-ső számu huszárezredet hivatalosan ma is Bercsény-ezrednek hivják. A kettős vércsatornával ellátott kardpengén kuruczsüveges, hadakozó huszáralak látszik, alatta a három liliomos Bourbon czimer, mely alatt diszes keretben *Regement de Berhiny* olvasható. A kard hátán a strassburgi fegyvermüves neve. A kardtasak aranyozott rézveretü, mig fogantyuja a magyar diszkardokhoz hasonló (nem lehetetlen, hogy később alakittatott ilyenné). A kard kiállitása is mutatja, hogy valamely előkelő főtiszté lehetett, ki később visszatérve hazánkba, azt emlékül magával hozta.

— **Tüz Jenő főherczeg villájában** Badenből jelentik, hogy tegnap *Jenő* főherczeg viliájának gépházában tüz ütött ki. A kastélyban jelenleg gróf *Lónyay* Elemérné Stefánia herczegnő lakik. Azonnal táviratilag rendelték oda a weikersdorfi tüzoltókat, a kik teljes fölszereléssel ki is vonultak a veszély szinhelyére. Legelőször is a souterrain alatt levő gépházba hatoltak be, nehogy a lángok a gazometert is légberöpitsék. Két órai fárasztó munka után végre sikerült a tüzet lokalizálni, a mi különben sem okozott valami nagy kárt.

— **Öngyilkos bankütöztviselő.** Bécsből táviratozza tudósitónk, hogy *Brik* Rudolf, az osztrák-magyar bank egyik számvizsgálója ma délután hivatalában főbe lőtte magát. Brik nem hagyott hátra levelet s kétségbeesett tettének okát még csak nem is sejtik.

— **Kalandos légi utazás.** Szilsárkányból érdekes dolgot jelentenek. A bécsi katonai léghajó-osztály négy tagja, egy kapitány, két főhadnagy s egy hadnagy akaratlan látogatást tett Szilsárkányban, honnan egyikükmásikuk nem a legkellemesebb emlékekkel távozott. Kedden délután ugy 2 óra tájban tünt föl hajójuk a magasban Csorna felől, hajtva az erős északi szél által. Egyszerre az eddig kocsinek látszó léggömb rohamosan nagyobbodott s csakhamar lezuhant utasaival együtt a falu közelében a gabonák közé, honnan a már nagyon megapadt gömb a szél segitségével kivonszolta a kosarat a belekapaszkodó tisztekkel együtt a rétre. Vonszoltatás közben a léghajó utasai erős horzsolásokat szenvedtek, de szerencsére komoly bajuk nem lett. A léghajó zuhanásszerü leszállását az a körülmény idézte elő, hogy a hajó gömbje néhány méter hosszban fölrepedt, minek következtében a gáz hirtelen kiömlött. A balul járt röpülő jószágot és a tisztiket nagy néptömeg vette körül, bámulva a földön fekvő szárnyaszegett gömb-romot, a melyet vasuton Bécsbe szállittattak a hazautazó tisztek.

— **Vonatrablók.** A *Great-Northern*-vasutnak nyugat felé menő vonatát — mint Newyorkból jelentik — tegnap délután egy montanai község mellett három álarczos rabló megállitotta. A rablók dinamittal felrobbantották a vonaton levő pénzes szekrényt és a benne talált negyvenezer dollár készpénzt és értékpapirt elloptak, azután elvágtattak. Utasokat nem raboltak ki, egy utast és két vasuti alkalmazottat azonban revolverrel megsebesitettek. A rablók üldözésére erős őrjáratokat küldtek ki.

— **Lépre került szélhámos.** Bécsben a rendőrség egy rézen körözött szélhámost fogott el ma. *Scheidebreiter* Károlynak hivják és jól ismert alakja a császárváros rendőrségének. Nagystilü csaló, a ki Rotter orvosnak adta ki magát és ily módon számos áldozatát kárositotta meg. Egy közrendőr ismerte fel valamelyik külvárosi utczában. Scheidebreiter azonban észrevette, hogy a rendőr nyomában van és gyors léptekkel a Lobkowitz-hid felé tartott. Itt, hogy előnyt nyerjen, a hid korlátját átugrotta és a hét méternyi mély völgybe ugrott alá és futásnak eredt a bécsvölgyi vonal vágányain. A rendőr se ijedt meg a merész ugrástól s most már egész közel ért az üldözötthöz, a ki fürgeséggel kuszott fel a magasabban fekvő vasuti vágányokhoz. Ebben a perczben két vonat keresztezte egymást, mialatt a szökevénynek és a rendőrnek meghuzódva kellett maradnia, nehogy a gőzös alá alá kerüljön. Alig hogy elrobogott a két vonat, Scheidebreiter ujból szökni kezdett, de a gumpendorfi állomás közelében elfogták és a rendőrkapitányságra vitték.

— **Széttépték a medvék.** A Bordeaux közelében levő Bégles községben a napokban népünnepélyt rendeztek. A mulatságon egy menazseria-tulajoonos is ott volt, két hatalmas medvéjével. Egy három éves kis fiu nagyon közel talált menni a vadállat kalitkájához, a medve hatalmas talpával odahuzta a gyermeket és a szó szoros értelmében széttépte.

— **Déli vasut.** A Magyarország és Karinthia között lebonyolitandó erősebb személyforgalom ideje alatt közvetlen csatlakozásban a budapest—pragerhofi éjjeli gyorsvonatokkal a pragerhof—villachi vonal I.402. illetve 401/2 sz. gyorsvonatai előtt *junius hó 28-tól bezárólag julius hó 8-ág Pragerhoftól Marburg-Kärnthnerbanhofon at Villachig és augusztus hó 20-ától bezárólag szeptember hó 2-ág Villachtól Marburg-Kärnthnerbahnhofon át Pragerhofig* Marburg Hauptbahnhof érintése nélkül, a 404. és 403. sz. külön *gyorsvonatok* fognak közlekedni, melyekkel *budapest—Villach* között I., II. és III. oszt *közvetlen* kocsik is továbbitatnak. A 404. sz. gyorsvonat Villachba reggel 6 óra 46 perczkor érkezik, a 403. sz gyorsvonat pedig ugyanonnan este 9 óra 48 perczkor indul. E gyorsvonatok tehát a 402. és 401. sz rendes gyorsvonatoknál körülbelül egy órával korábban, és igy a tóparti állomásokra vagy onnan elutazóknak sokkal kényelmesebb időben közlekednek.

— **Elfogott betörők.** A rendőrség tegnap egy betörőbandát fogott el, a mely az utóbbi időkben több betörést követett el. A betörőbanda tagjai a következők: *Venig* József 22 éves, *Mittendorfer* Nándor 22 éves, *Reinmann* József 25 éves szabósegédek, *Löbl* Lajos 18 éves fényképész, *Prohászka* Ferencz 31 éves kártyafestő és *Gefin* Géza 19 éves lakatossegéd. Legutóbb ez a banda tört be özv. *Stadler* Istvánné dohánytőzsdéjébe a hó 4-én. Ugyanazon az éjszakán betörtek még *Morgenstern* Ede Garay-utcza 20. szám alatti pálinka-raktárába, a honnan négy üveg pálinkát vittek el. A betörőbandát, a melynek minden tagja rovott multu, az ügyészségre kisérték.

= **Szobatüz.** Az éjszaka szobatüz volt a csalogány-utcza 43. számu házban, a melyet hamarosan eloltott a II. ker. tüzőrség. A kár jelentéktelen.

= **Eltünések** *Knapp* György tolcsvai születésü 30 éves nős boltiszolga e hó 3-án eltávozott a kerepesi-ut 13. sz. alatt levő *Municipia*-nyomdából s azóta sem oda, sem a lakására nem tért vissza. Bátyjának levelet irt, a melyben értesiti, hogy a Dunába ugrik, mert a sok adósságát nem tudja fizetni. — E hó elsején eltünt *Tóth* Imre endrődi születésü 33 éves, nős napszámos árbócz-utcza 4. szám alatti lakásáról. Eltünését családi perpatvarral indokolja. Az eltünteket keresi a rendőrség.

= **A szerelem halottja.** A ligettéri-dülőben kedden alkonyatkor egy fiatal ember lőtte magát főbe. Az orvostani intézetbe szállitották, a hol ma rásmertek. *Horváth* Bélának hivják, budapesti illetőségü 19 esztendős kösörüs legény. Egy levelet hagyott hátra, a melyben övéitől bucsuzik és a melyet ezzel a kijelentéssel fejezett be:

— *Igy kellett lenni! Másképen nem tehettem!*

A legény egy leányba volt szerelmes, a ki azonban nem viszonozta szerelmét. Nem tudott nélküle élni és ezért megvált az életétől.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Eredeti magyar férfikarok.** Az «Apollo» czimü kargyüjtemény 60. száma a következő eredeti magyar férfikarokat tartalmazza vezérkönyvben és négy szólamban: 298 kar. Esti csillag, dr. *Horváth* Ákostól; 299 k. Egy szó. (Petőfi S. költeményére) *Varföldi* Elektől; 300. k. Gyászdal (a 48-as vértanuk emlékére) *Erdélyi* Sándortól; 301. k. Édes hazám! *Thern* Károlytól. Az Apollo egész évi előfizetési dija egy vezérkönyv és négy szólamért öt kor. Minden további négy szólamért négy kor. Mindennemü küldemény czimzendő: Az Apollo kiadóhivatalának Budapesten VI. ker. Lázár-utcza 18. sz. a.

TUDOMANY ES IRODALOM

— **Könyvtárak szünete.** A *nemzeti muzeum könyvtára* szintén ezen a héten kezdette meg nyári szünetét, a mely szeptember elejéig tart. Ez idő alatt a közönség a könyvtárat nem látogathatja.

— **A magyar tudományos akadémia könyvtára** a nagyközönség számára az akadémiai nagy szünet alatt a nyári hónapokban, szeptember hó 1 ig zárva marad. Azonban a nagy szünet alatt is, minden kedden és csütörtökön délelőtt 10—12 óráig nyitva van az akadémiai tagok részére.

— **A délmagyarországi muzeum épülete.** A délmagyarországi történeti és régészeti muzeum társulat nyilvános könyvtára s régiségei számára, miután azok már oly nagy mennyiségben gyülteк össze, hogy a jelenlegi helyiségek azok befogadására szükek, uj épületet terveznek. Ennek megvalósitására nagyszabásu mozgalom indult meg s memorandumban kérni fogják a kormány támogatását. A mozgalom élén dr. *Berkeszi* István főreáliskolai tanár, a muzeum főtitkára áll. Temesvár városa, a mely a muzeum székhelye, olcsó telket ajánlott fel.

FÖVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros bérkocsi kiadásai.** A székes főváros mult évi zárószámadásaival a közeli napokban egybehivandó rendkivüli közgyülés fog foglalkozni. A számvevőség által összeállitott tervezet, mint minden évben, hüségesen kimutatja, hogy a főváros administrácziójának rozoga kereke olcsóbban forgott, mint azt a főváros atyái hitték, a mikor a költségvetést megszavazták. Vagyis a zárszámadás feleslegget zárult. Ha azonban a költségvetés egyes tételeit vizsgáljuk, megütközve látjuk, hogy a bérkocsikiadások, a melyek miatt évről-évre heves viták folynak a budgettárgyalásokon, a mult évben ismét megszaporodtak. Az 1900-ik évi költségelőirányzatban bérkocsikiadások czime alatt 80.807 korona 62 fillér volt felvéve. Ezzel szemben elköltöttek a városházán e czimen 85 771 korona 58 fillért, vagyis 4963 korona 86 fillérrel többet, mint engedélyezve volt. A városházán működő nagyságos, tekintetes és t. cz. hivatalnok urak jól tudják azt, hogy a zárószámadások a nyári szünet küszöbén, vagy már épen a szünidő alatt kerülnek tárgyalásra, a mikor a városatyák java része enyhe fürdőkben, fenyvesek között, az Adria vagy a Balaton hullámai között hüselnek és kisebb gondjuk is nagyobb annál, hogy szeretett fővárosuk ügyével foglalkozzanak és ebben a tudatban nem sokat törődnek a költségvetés tételeinek szigoru betartásával, hanem költeznek derüre-borura. Mert hát ki fog ebben a nyári melegben belemélyedni a zárószámadások tanulmányozásába és ki fogja kikeresni, hogy például a Fővárosi Közlöny czimü értéktelen nyomtatvány nagy papirtulfogyasztást vett igénybe, mert hát hirdetéseket kellett nyomatni. Ki fog utána nézni a bérkocsi kimutatásoknak? Ki törődik ilyenkor a város érdekeivel? Nos tehát tisztelt tanács ez nincs jól és ennek nem szabad igy maradni. A városházán a kulturális és humánus kiadásokat a «kedvezőtlen pénzügyi helyzet»-re való hivatkozással egyre lejebb szoritják, a tisztelt hivatalnok urak pedig 85 ezer koronát fiakkereznek el. Ez botrány, még pedig a legfrivolabb fajtából. Ezt a gazdálkodást lehetetlen tovább türni. Elvárjuk, hogy akad városatya, a ki szóvá fogja tenni ezt a képtelen gazdálkodást és követelni fogja a magyarázatát annak, hogy a mikor 80 ezer koronára rugó horribilis összeg van megszavazva bérkocsikra, miért kellett még azonkivül 4963 koronát elfiakerezni. Végre is nem épen okvetlenül szükséges, hogy a fogalmazó urak a polgárság adófillérein gummiradierezzenek.

— **A főváros diszhintója.** Azt a diszhintót, a melyet a főváros a millennium diszbandérium alkalmával készittetett, meg akarja venni *Mainz* városa. A diszhintóra azért van szüksége Mainz városának, mert a mainzi herczegérsek jubileumában a város is részt vesz s méltó módon akarja emelni az ünnepség fényét. E czélból átiratot intézett a városhoz, a melyben kérdi, hogy hajlandó-e a diszhintót eladni és ha igen, milyen árban. A főváros természetesen tagadó választ adott Mainznak s kijelentette, hogy diszhintók eladásával nem foglalkozik.

— **Nagy férfiak sirjai.** *Márkus* József főpolgármester rendeletet intézett a temetők igazgatóságához, a melyben meghagyja, hogy a nemzet jeleseinek sirjait vegyék kellő gondozás alá és azokat a sirokat, a melyek hozzátartozók hiányában teljesen elhanyagolt állapotban vannak, a főváros költségére hozzák rendbe és fentartásáról kellőleg gondoskodjanak. A polgármester egyben bekérte ezeknek a siroknak pontos jegyzékét.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A biróságok köréből.** A király dr. *Ujvárosi* Miklós gyulafehérvári törvényszéki birót az ottani ügyészséghez ügyészszé, dr. *Kiss* István budapesti büntető törvényszéki albirót ezen törvényszékhez, *Tóth* Mihály perlaszi járásbirósági albirót pedig a pancsovai törvényszékhez birákká, *Jörg* Endre lippai járásbirósági albirót a karánsebesi ügyészséghez alügyészszé, *Petheő* János kolozsvári törvényszéki jegyzőt az ottani törvényszékhez, *Heintz* Géza aradi törvényszéki aljegyzőt a battonyai, *Eyry* István szatmárnémeti törvényszéki aljegyzőt az erdődi és dr. *Csepely* Sándor budapesti törvényszéki aljegyzőt a kisujszállási járásbiróséghoz albirákká kinevezte, *Nemes* Ede topánfalvi kir. járásbirónak törvényszéki biró minőségben a balassagyarmati, *Janosy* Mihály Máté zentai kir. járásbirónak törvényszéki biró minőségben a kalocsai kir. törvénysz

— **A társadalom áldozatai.** Az elmult télen négy fiatal csavargó, névszerint *Weninger* József, *Mittendorfer* Nándor, *Reimann* József és *Simon* Imre bandába verődtek s ugy veszélyeztették a főváros vagyonbiztonságát. Specialisták voltak az üzletfosztogatásban. Loptak mindent, a mi csak a kezük ügyébe akadt: csokoládét, czipőt, ócska ruhát, sajtot, rákkonzervet, sőt még a don-utczai izr. imaházat is kifosztották, magukkal vive az istenit szteletre szánt tárgyakat. Rendes tanyájuk a Rottenbiller-utczai Markfeld-féle kávémérés volt, a hol egy izben olyan garázdálkodást vittek végbe, hogy a tulajdonos kidobálta valamennyüket. Ezen kiakolbólításnak köszönhette aztán Markfeld, hogy az időközben letartóztatott tolvajok boszuból őt is belekeverték a bajba s a törvényszék őt is vád alá helyezte orgazdaság és bünpártolás miatt. A büntetőtörvényszék Bakonyi biró elnöklete alatt tárgyalta ezt a lopási bünügyet. A vádlottak, a kiknek száma Beck Lajos nevü társukkal szaporodott, a tárgyaláson tagadtak mindent. A banda feje, a háromszor büntetett *Weninger*, mikor az elnök kérdezte tőle, mit hozhat fel még mentségre, deklamáló hangon felelte:

— Mi a társadalom áldozatai vagyunk, ezt tegyék felelőssé ne minket!

A törvényszék dr. Niamessy alügyész vád-, dr. Krishäber Adolf és dr. Gleichmann Lajos védők védbeszédei után a tolvajokat 8—8 havi börtönre itélte. Markfeld Adolfot azonban felmentette azzal az indokolással, hogy az a körülmény, miszerint kávéháza olyan veszedelmes helyen van, rea nézve nem büntetendő cselekményt képez, hanem inkább szerencsétlenséget. — Az itélet jogerős.

— **Fregoli adója.** A télen mintegy három hónapig vendégszerepelt a Somosi-orfeumban Fregoli, a hires átváltozó művész. Impresszariója a milanói Merino A. volt, a kit a VI. ker. adófelügyelőség 2878 korona III. osztályu kereseti adóval terhelt meg. De ez nem volt elég, az adófelügyelőség ezenkivül megrótta IV. oszt. kereseti adóval 2300 koronával — magát Fregolit is. A művész ügyvédje dr Héder Lajos megfelelebbezte ezt az adókivetést a közigazgatási birósághoz. Felebbezésében előadta, hogy ő nem adóztatható meg a IV. oszt. kereseti adóval már azért sem, mert nem hur állandó jellegü fizetést. Ő csak fellépti dijakat — napi 200 forintot — kap impresszáriójától, a ki ezt Olaszországból küldi neki. De ezenkivül még illetékességi kifogást is emelt a VI. kerületi adófelügyelőség ellen azon az alapon, mert ő itt tartózkodása alatt a VII. kerületben lakott. A közigazgatási biróság tegnap tartott ülésében tárgyalta Fregoli felebbezését s azt elutasitva helyben hagyta az adófelügyelőség adókivetését. A közigazgatási biróságnak ezen itélete elvi jelentőségü, amennyiben eddig nem volt rá eset, hogy idegen vendégszereplő művészek külön IV. oszt kereseti adóval legyenek megterhelve akkor, mikor impresszáriójuk már meg van adóztatva.

SPORT.

— **Alagi versenyek.** A nyár derekához mérten szokatlanul élénk érdeklődés nyilvánul az alagi versenyek iránt. A holnapi verseny jó mezőnyei kissé megnehezitik a tippelést.

Tippeink:

I. *Előre II. — Csitt.*
II. *Tedd meg nekem — Esztelen.*
III. *Jerome — Kontar.*
IV. *Orkán — Ma petite.*
V. *Roulade — Fakati.*
VI. *Anita — Berta.*

MULATSÁGOK.

— **A fővárosi I. aros kör** működevelői *Forray* József főrendező vezetése mellett, julius 14-én, a városligeti Hermina-kert vendégő összes helyiségeiben hangverseny, tombola, világposta, dijtekezés és tánczczal egybekötött jótékonycélu nagy juhálist rendeznek.

— **Ünnepély a petri erdőben** Bihar megye egyik bájos vidékén, Monos-Petriben a *Klobusiczky-család* uradalmában vasárnap fényes ünnepély volt *Klobusiczky* László vőnőksége alatt, a közeli vidék előkelőségének részvételével. A mulatság jövedelméből Monos-Petri községben a közügyekért lelkesedő lakosság tüzoltóságot akar szervezni. Jelen voltak. *Asszonyok*: Adelszberger Gyuláné, Bónyi Adorjánné, Boross Vilmosné, Boruzs Sándorné, dr. Buder Ferenczné, Dávidházy Jánosné, Dobozy Mihályné, Drevenyák Zoltánné, özv. Fenyődy Józsefné, Gerlach Mihályné, Horát Istvánné, Kovács Gáborné, Lichtmann Menyhértné, Mátray Árpádné, Mandel Béniné, özv. Morvay Tihamérné, Nyisztor Alajosné, Sárossy Károlyné, dr. Sugár Bertalanné, Szathmáry Jánosné, Szilágyi Zsigmondné, Toronyay Béláné, Zakar Kálmánné. *Leányok*: Bónyi Ilona és Elza, Boruzs Ilonka, Csipkés Olga, Dobozy Irén, Gerlach Irén, Mandel Margitka, Morvay Sárika és Gabi, Szathmáry Erzsike, Szklenyár Mariska, Szilágyi Margitka, Turi Zsuzsika és Zách Mariska.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Papp* János, a *Nagyváradi Napló* s. szerkesztője jegyet váltott *Szemes* Matilddal Nagyváradon.

GYÁSZROVAT.

Temetés. Tegnap kisérték örök nyugalomra a szerencsétlenül véget ért fiatal dr. *Barbás* Józsefet, édes atyjának vámház-körut 10. szám alatti lakásáról. A temetésen ott volt dr. *Müller* Kálmán miniszteri tanácsos vezetésével a Rókus-kórház orvosi kara, a kis Rókus orvosi kara testületileg, a fiatalon elhunyt orvos pályatársai, barátai és ismerősei nagy számban. A temetési szertartást *Korék* András református lelkész végezte, szép beszédben bucsuztatva el a halottat. Ezután a kerepesi-uti temetőbe kisérték a szerencsétlen véget ért fiatal embert, s a családi sirboltban helyezték örök nyugalomra.

Beöthy Zsigmond, *Rákosy* Szidi és *Beöthy* Zsolt fia, a kolozsvári nemzeti szinház tagja, pénteken julius elődikén hajnali $1^1/_4$ órakor, életének 26-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése az ev. ref. egyház szertartása szerint szombaton, julius 6-án délután 5 órakor lesz a VIII. ker., kerepesi-ut 29. számu házból a kerepesi-uti temetőbe.

Özv. Kakaas Ferenczné, szül. *Szelóczky* Anna életének 88-ik, özvegységének 15-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt Esztergomban.

TÁVIRATOK.

Berlin, julius 5. Gróf Bülow pétervári utazásának hirét megerősitik. A birodalmi kanczellár Travemündeből való megérkezése után meglátogatta az orosz nagykövetet, a ki azután azonnal Pétervárra utazott. A Taegliche Rundschau is azt irja, hogy ha elháríthatatlan akadályok nem jönnek közbe, a kanczellár minden esetre elutazik Pétervárra.

Berlin, julius 5. *Bülow* egyáltalán nem készül Pétervárra s az utazásáról terjesztett hireknek nincs semmi alapjuk. Hivatalos részről hangsulyozzák, hogy az orosz-német viszony kitünő s nincs semmi olyan momentum, a mely szükségessé tenné a kanczellár utazását. Ez a jelentés arra való, hogy a kanczellár pétervári utitervének megczáfolását ne használhassák fel szándékos félremagyarázásokra. Azt hireszlték, hogy Bülow Pétervárott meg fogja kezdeni a tárgyalásokat a vámtarifa felett. Ez a hir czáfolatra sem szorul, hisz a vámtarifa-javaslatot még a szövetségtanács sem tárgyalta le.

Madrid, julius 5. Minthogy a kamara nem választotta meg azokat a jegyzőket, a kiket Vega Armijo elnök javaslatba hozott, Armijo lemondott. Az elnöknek ez a lépése nagy izgatottságot keltett.

London, julius 5. Newyorki távirat szerint a mai nemzeti ünnep alkalmából az antiimperialisták kiáltványt bocsátottak ki, melyben Mac Kinley elnöknek a kubai kérdésben tanusitott magatartását az amerikai történet szégyenfoltjának mondják. *Gomez, volt kubai insurgens-vezér, felkereste az elnököt és Kuba iránt tanusitott jóakaratáért köszönetet mondott neki.*

Szófia, julius 5. A bolgár kormány egy párisi bankszindikátussal százmillió frankos kölcsönt kötött. A kormány a szindikátusnak lekötötte a behozandó dohányegyedáruság jövedelmét.

Ostromállapot Buenos-Ayresben.

London, julius 5. A *Times* jelenti Buenos-Ayresből tegnapi kelettel: Egy néptömeg, diákok vezetésével, tegnap este tüntetést rendezett Roca, a jelenlegi és Pellegri, a volt elnök ellen. Az elnökök lakását kővel dobálták meg. Mindkét ház őrizet alatt áll. Pellegrinit egy kő a fején megsebesitette. A rendőrség képtelen a zavargást elnyomni. A tüntetés még egyre tart.

Buenos-Ayres, julius 5. A szenátus és a kamara a kormány kivánságára elrendelte a félévi ostromállapotot.

A közönség köréből.

Császár-fürdő
nyári és téli gyógyhely.
Budapesten Elsőrangu kénes hevizű gyógyfürdő, **páratlan gőzfürdővel** legmodernebb **izzanfürdőkkel, pompás ásványviz uszodákkal,** kő- és **kádfürdőkkel,** 200 kényelmes lakószobával. A legszoláidabb kezelés. Prospektus ingyen és bérmentive. 40903

MOHAI ÁGNES FORRÁS
hazánk legszénsavdusabb természetes savanyuvize. Tiszta, kellemes asztali viz s a Budapest főváros részére való külön háztartási töltés olcsóbb a szódaviznél s jobb minden mesterségesen készitett szénsavval telitett viznél; $^6/_{10}$ literes palaczk 36 fillér, üres palaczk visszavételi ára 8 fillér.
Kapható minden fővárosi füszerkereskedésben.
Főraktár: **ÉDESKUTY L. Budapesten**
cs. és kir. udvari szállító. 41467 a
Ásványviz-nagykereskedő.

Szájpadlás nélküli fogak.
Fölöslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jutallás
WELLNER GYULA specz. a szájpadlás nélküli műfogak készitésében.
VI. kerület, Andrássy-ut 38. szám. 41614

A Magyar Leszámitoló és Penzváltóbank igazgatósága
mély fájdalommal jelenti, hogy érdemes tagja

Walkó Lajos
ur
41767

f. hó 3-án délben, munkás életének 49 évében, Herkulesfürdőben, rövid szenvedés után elhalálozott.

A megboldogult, ki majd egy emberöltőn át szolgálta a bank ügyeit, fényes tehetségeivel, határt nem ismerő szorgalmával és eredménydus tevékenységével mindnyájunknak soha nem muló háláját, igaz szeretetét és barátságát érdemelte ki és a bank felvirágzása körül magának tartós és maradandó emléket alkotott.

Váratlan elhunyta mély gyászba boritott bennünket, igazgatótársait és mély gyászba boritotta az egész tisztviselői kart is, mely benne atyai barátját veszitette el.

Emléke maradandó lesz közöttünk!

Özv. Walkó Lajosné szül **tóth-lipcsei Fabriczius Amelie** mint neje, **Amelie, Gizella, Lajos, Adrienne, Endre, Lorand** és **Irénke** mint gyermekei, **özv. Walkó Károlyné** mint anyja, **özv. Lomnicy Vilmosné** szül. **Walkó Augusta, Walkó Károly, özv. Hegedüs Gyuláné** szül. **Walkó Róza** mint testvérei, **tóth-lipcsei Fabriczius Endre** mint apósa, **özv. Romlaky Paulin** mint nagynénje, **tóth-lipcsei Fabriczius Béla** és **Kis-Ödön** mint sógorok, **Walkó Károlyné** szül. **Rosenberger Emilia, tóth lipcsei Fabriczius Béláné** szül. **Angerer Gizella,** és **Kiss Ödönné** szül. **tóth-lipcsei Fabriczius Margit** mint sógornők fájdalomtól lesujtva jelentik, hogy

WALKÓ LAJOS ur

a „Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank" igazgatója, stb. stb.

julius 3-án délben 1 órakor Herkulesfürdőn életének 49-ik és legboldogabb házasságának 25-ik évében, rövid, de sulyos betegség után elhunyt.

A boldogult hült tetemei f. hó 6-án, szombaton d. u. 5 órakor fognak a gyászházban V., Dorottya-utcza 6 szám alatt az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és onnan a Kerepesi-uti sirkertben örök nyugalomra tétetni.

Budapest, 1901 julius hó 5-én.

Áldás emlékére! Béke drága porai felett!

KÖZGAZDASÁG.

Titel, julius 5. Másfél óráig tartó, erős zivatarral járó záporeső volt. Több lakás vizben áll. A kövezetet sok helyen elboritotta a viz. A kár nagy, különösen a buzában és kukoriczában.

Páris, julius 5. A kamara megkezdte a gabonabehozatal ideiglenes megengedéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. *Debussy* támogatja a javaslatot és kimutatja a mostani rendszer hátrányait. A vita folytatását holnapra halasztották. A kamara ezután 453 szavazattal 95 ellevében elfogadta az egyenes adókról szóló törvényjavaslatot, melyet a szenátus visszaküldött.

Franczia tőke Magyarországon.

— **Magyar és francsia bankok konzorczium.** —

(ss.) A mai válságos idők elviselhetetlen állapotában a reménység arany sugaraiként ragyog egy nagyjelentőségü pénzügyi tranzakczió, a melynek létrejöttéről ma este értesitést kaptunk. Arról van szó, hogy madarasi *Beck* Nándor, a magyar jelzáloghitelbank elnöke, hosszas tárgyalások után megállapodásra jutott egy nagyszabásu franczia bank, illetve pénzcsoporttal, a melynek értelmében *a franczia konzorczium átvesz a Jelzálogbank által kibocsátandó $3^1/_2$ százalékos községi kötelezőkből kerek negyven millió frankot.* Ezen megállapodás kapcsán létrejött aztán egy más természetü egyezség is, melynek tartalma az, hogy a franczia konzorczium és a jelzálogbank, illetve a jelzálogbankhoz csatlakozó *Magyar leszámitoló- és pénzváltó bank,* valamint a *Magyar agrár- és járadékbank* között szerves összeköttetés létesül oly módon, hogy a franczia konzorczium megbizottai helyet foglalnak a magyar bankok igazgatóságában. Ezzel állandóvá tétetett az a konzorciális viszony, a mely a 40 millió frank átvételére ad hoc létrejött és *állandó piacz biztositatott a magyar értékek számára.* Mintegy kifolyása az állandósult viszonynak a megállapodások ama harmadik része, a melynek értelmében a franczia konzorczium a jövőben részt óhajt venni nagyobb állami vagy magánvállalatu tranzakcziók, mint például helyi érdekü vasutépitések, csatornázások, középitkezések stb. finanszirozásánál, és e végből *egy nagyobb magyar bankot von érdekkörébe.* Ez a bank már ki is szemeltetett és nem más mint a *Magyar agrár- és járadékbank,* a melynek részvényeit a franczia konzorczium ból és a Jelzálogbank által bevonandó belföldi érdekeltekből álló pénzcsoport veszi át.

Lehetetlen első pillanatra a maga nagy értékében felismerni azt a tranzakciót, a mely a legsivárabb, a legszomorubb gazdasági viszonyok között jött létre. De annyi máris kétségtelennek tünik, hogy itt egy olyan óriási arányu gazdasági akczióról van szó, a melynek áldásos hatása a magyar gazdasági életben okvetlenül érezhető lesz. Évek óta tart az a szerencsétlen állapot, a melybe Magyarország a maga nagy tőkeszegénysége révén jutott. Mióta a gazdasági fejlődés utján felfelé haladtunk és a magyar ipari és kereskedelmi állapotokat tagadhatatlanul kedvező viszonyok közé juttattuk, váltig rá voltunk utalva a külföld pénzére, mert magunknak bizony alig valami jutott belőle. Németország első sorban, Ausztria, Németalföld és kisebb mértékben Franczia ország, néha Anglia adta a tőkét, hogy megszerezzük magunknak azt, mire szükségünk volt. (Nemzeti öntudatunkat egy perczre se sértse ennek a beismerése. Igy tettek nálunknál nagyobb államok is.)

Mert csak addig volt élet és vállalkozási kedv, a mig a külföldi tőke szivesen kereste fel ezt az országot és ipari és kereskedelmi törekvéseinket, természetesen a saját érdekeivel egyetemben szivesen támogatta. Mikor azonban bekövetkezett az a szomoru állapot, a melynek okait és eredményeit ép e helyen már három alkalommal is tárgyaltuk, és a fellendülés biztató jövője helyett a gazdasági reakczió szomoru jelenségei mutatkoztak, akkor a külföldi tőke is elbujt a maga odujába és kerülve a napfény veszedelmessé válható tüzét, a nyugalom hüvös biztonságába vonult. Igy tart ez már évek óta. Külföldi pénz nincs az országban, a belföldi tőke, az a kevés a mi van, nem mer mozdulni, hisz még a levegő se igen kedvez neki; minden apatikus nyugalomban pihen és senki, a ki az utat megmutatná, a mely a jobb jövő felé vezet.

Még igy keseregtünk alig pár nap előtt, a gazdasági reakczióról irván. És a nyomdafesték még meg se száradt a papiron, a mikor a táviró panikot idéz elő a kontinentális tőzsdéken a lipcsei bank és a kasseli törkölyszáritó tragikus bukásával. Németország egyik legnagyobb, legrégibb bankja csődbe jutott, igazgatóit a börtönbe vetették. A kasseli törkölyszáritó tönkrement; igazgatói sorra agyonlövik magukat, vagy a törvény sujtó karja csap le rájuk. Egész Németország a piacz e rettenetes megrendülésének hatása alatt áll. Még mindenütt érzik a német jelzálogbankok egymásután következett bukásainak végzetes hatását, és máris elkövetkezett a nagyobb katasztrófa, a mely alapjában renditette meg a német tőke bizalmát minden vállalkozással szemben. Érti-e mindenki a mi kinos aggodalmunkat, a mely elfogott bennünket a lipcsei rémhirek olvasásánál? Mi lesz a magyar piaczczal? Hisz ez a tragikus esemény még jobban elriasztja a német tőkét, a mely még a saját hazájában se lel biztos elhelyezést. A jobb jövő reménysége már csak a ködös homály messze távolán tündökölt, illetve pislogott . . .

. . . **És ma este megjött az értesités, hogy franczia tőke jön az országba. Érti-e mindenki azt a reményteljes örömet, a mely minket e hir olvasásánál elfogott?** Ma, a mikor semmi remény se látszott, hogy ebből a nyomorusságos állapotból egyhamar kiszabadulunk, egy nagytudásu financier kimegy Párisba és idehozza a franczia tőke szine-javát, hogy segitsen a magyar állapotokon. Alant részletesen megirjuk, milyen megállapodás jött létre közte és a franczia konzorczium közt. Ezeket a megállapodásokat nem kell külön megmagyaráznunk. Oly tiszták, hogy magukért beszélnek. A jelentőségüket nem fejtegetjük. Elég volt, ha az előző sorokban egyszerüen rámutattunk, hogy milyen időben, milyen körülmények között kerül hozzánk ez a tőke. A ki erre képes volt, a ki fel tudta kelteni ennek a tőkének érdeklődését Magyarország iránt (apage Ugron!...), az méltán igényt tarthat Magyarország hálájára és köszönetére. Madarasi *Beck* Nándor érdemei közgazdaságunk fejlesztése körül nem ujak és nem ismeretlenek. De azt hisszük, minden érdemét felülmulja az a cselekedet, a melyről most szóltunk. A financier zsenijére és szivós kitartására lehetett szükség, hogy egy ilyen szabásu transzakczió létrejöjjön. Minden dicséret kevés, a mely őt ezért méltán megilleti.

Hazafias szivvel óhajtjuk, hogy *ez* a franczia tőke, és az *ilyen* módon behozott franczia tőke (nem pedig az, a melyről a legutóbbi politikai botrány során oly sok szó esett) érvényesülni tudjon az országban. Gazdasági életünk régóta várt fellendülése járhat nyomában, ha azok, a kik hivatva lesznek rá, okosan is fogják a rendelkezésükre bocsátott tőkét felhasználni. A rombolásnak most gátat lehet vetni, és a haladásnak uj eszközei jutottak kezeink közé. Éljünk vele jól és okosan!

*

A nagyfontosságu transzakczióról a következő tudósität kaptuk:

Madarasi *Beck* Nándor nehány hete Párisban időzött, hogy ujabb tranzakczióra jusson a Franczia ország ban immár korábban bevezetett $3^1/_2$%-os községi kötvények tekintetében.

Kapcsolatosan ezen tranzakczióval a tárgyalások, a melyeken a bécsi *Unionbank* is résztvett, *Wiedmann* igazgató által képviselve, szélesebb alapokra helyeztettek és a kezdetben felmerült nagy nehézségek daczára azon eredményre vezettek, hogy a *Magyar jelzáloghitelbank* és a franczia piacz között már korábban fennállott kapcsolat, mely már eddig is oly számottevő volt magyar czimletek külföldi elhelyezésére, *szoros érdekközösséggé* fejlődik és egy *uj nemzetközi jelentőségü hatalmas pénzcsoport megalakitásához* vezet, a melynek érdekeihez két legkiválóbb képviselője utján fog lánczolódni a franczia tőke, még pedig a *Société generale pour favoriser le developpement du commerce et de l'Industrie en France és a Banque de Paris et de Pays-Bas* utján.

Franczia ország e két nagy intézete tudvalevőleg az összes nagyobb külföldi kölcsönök elhelyezésénél piaczunkon első szerepet játszanak és a Société générale magában Franczia országban 374, külföldön 18 fiókkal dolgozik. A szoros kapcsolat, a mely a magyar jelzáloghitelbank és a nevezett két intézet közt létrejött, az által jut majd kifejezésre, hogy a két bank vezérigazgatója, Louis *Dorison* és J. F. *Thors* a magyar jelzáloghitelbank igazgatóságába lépnek.

Minthogy továbbá a franczia érdekeltek részéről az a kivánság nyilvánittatott, hogy az előálló uj nagy pénzügyi csoport esetleg a *Magyarországon várható nagyobb állami és más vallalati transzakciók* (helyi érdekü vasutak, csatorna- és más középitkezések stb.) *financzirozását* egy magyarországi nagy bank utján, a magyar jelzáloghitelbank alapszabályszerü üzletköre korlátain kivül is elvállalhassa: az ily üzletek vitelére is hivatott *magyar agrár- és járadékbank r.-t.* szintén bevonatik a csoportkombináczióba, még pedig olyformán, hogy *e bank részvényei a hitelbank által alakitandó uj konzorczium által, a melyhez a nevezett franczia csoport és belföldi érdekeltek tartoznak, átvétetnek.* A magyar agrár- és járadékbank bevonását a csoport-kombináczióba e bank teljes üzletkörének a franczia érdekeltek részéről történt szorgos megvizsgálása előzte meg.

Ezen konczepczióban és kivitelében egyaránt nagyarányu tranzakczió a magyar piacznak egy, tőke-erőben ugyszólván kimerithetetlen pénzügyi szervezetet bocsát rendelkezésére, a mely a jelenlegi mostoha pénzügyi viszonyok között és a németországi piacz válságos helyzetével szemben kétszeresen örvendetes a hazai közgazdaságra nézve és élénk tanubizonyságát szolgáltatja annak a rendkivül kedvező megitélésnek és nagy bizalomnak, a melyet a magyar jelzáloghitelbank magának Franczia országban már régtől fogva megszerzett és a magyar pénzpiacz **nagy** hasznára mindinkább fejlesztett.

*

A Magyar jelzáloghitelbank **a** következő kommünikéket bocsátja közre:

I.

A *Magyar jelzáloghitelbank* elnöke, madarasi *Beck* Nándor, az utóbbi időben tárgyalásokat folytatott Párisban a Magyar jelzáloghitelbank által a párisi piaczon már régebben bevezetett $3^1/_2$%-os frnk értékü községi kötelezők folytatólagos kibocsátása iránt.

Ezen tárgyalások során sikerült a jelzett irányban egy uj, jelentékeny müveletet létesitenie, a melynek tárgyát *további 40 millió frank ilyen $3^1/_2$%-os községi kötelező kibocsátása képezi.*

A mostani kibocsátványt — ép ugy, mint az előzőt — a „Société générale pour favoriser le développement du commerce et de l'indrustrie en France", a Banque de Paris et des Pays-Bas" és a Heine et Cie párisi czégből álló csoport vette át részben fix, részben opczióra.

II.

Az utóbbi napokban Párisban a magyar jelzáloghitelbank és a bécsi Unionbank képviselői közt egyrészt és egy a Société générale pour favoriser le developpement du commerce et de l'industrie en France, a Banque de Paris et des Pays Bas és a Heine és társa czégből álló franczia csoport közt másrészt tárgyalások folytak és jelentőségteljes megállapodásokhoz vezettek, a melyek *a franczia tőkének a magyar közgazdaság czéljai részére való állandó természetü biztositását jelentik.*

Elhatároztatott, hogy a magyar jelzáloghitelbank legközelebb megtartandó rendkivüli közgyülésén *alaptőkéjét 50.000 darab, egyenkint 100 arany forint, illetőleg 250 frank névértékről szóló teljesen befizetett uj részvény kibocsátása által husz millió arany forintra (50 millió frankra) emeli föl.*

Az uj részvények *fix* átvételére egy a fentnevezett franczia czégekből, a bécsi Unionbankból és a magyar leszámitoló- és pénzváltóbankból álló szindikátus alakittatott. Ezen konzorczium tól a *kizárólag a franczia piaczon való elhelyezés rendeltetésével* biró uj részvényeket a Société générale, a Banque de Paris et des Pays Bas és Heine és társa czég részben fix, részben opczióra megszerezték.

Összefüggésben ezen transakczióval a magyar agrár- és járadékbank r.-t. részvényeit egy a magyar jelzáloghitelbank által alakitandó uj syndikátus fogja átvenni, a melyben első sorban a magyar jelzálog hitelbank és franczia csoportja, továbbá a bécsi Unionbank és a Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank vesznek részt.

Ezen megállapodás utján az vétetett czélba, hogy a Magyar agrár- és járadékbank r. t. *a Magyarországon várható mindennemü állami és egyéb nagy beruházási vállalatok financzirozását a franczia tőke felhasználásával eszközölhesse.* A Magyar agrár- és járadékbank r. t. részvényei, a melynek elhelyezése szintén a franczia piaczon szándékoltatik, frank értékre fognak átváltoztattatni.

A Magyar jelzáloghitelbank alapszabályszerü üzletköre változatlan marad.

A Société Générale vezérigazgatója *Dorizon* Lajos és a Banque de Paris et de Pays-Bas vezérigazgatója *Thors* J. H. ugy a Magyar jelzáloghitelbank, mint a Magyar agrár- és járadékbank részvénytársaság igazgatóságába be fognak választatni.

*

Bécs, julius 5.

A következő kommünikét adták ki: Párisban az utóbbi időben a magyar jelzálogbank és a bécsi Unionbank képviselői egy franczia csoporttal, a melynek élén a «Société générale pour favoriser le développement du commerce et de l'industrie en France» a «Banque de Paris et des Pays Bas» és a Heine és társa czég áll, tárgyalásokat folytattak, a melyeknek befejezése *a franczia tőkének Magyarország közgazdasági életébe való bevonását jelenti.*

A megállapodás szerint a magyar jelzálogbank legközelebb tartandó közgyülésén a részvénytőkének 50.000 darab 100 aranyforint vagy 250 frank névértékü részvénynyel való emelését fogja elhatározni. Az uj részvények átvételére a nevezett franczia czégekből, az Unionbankból és a magyar leszámitoló- és váltóbankból szindikátus alakult. Az uj részvényeket, a melyek kizárólag a franczia piaczon fognak elhelyeztetni, a nevezett franczia csoport ügyfeleinél való elhelyezés végett részint azonnal, részint opczióval veszi át.

Ezzel kapcsolatosan a magyar járadék- és agrárbank részvényeit átveszi a magyar jelzálogbank által alakitandó uj szindikátus, a melyben kiváltképen a magyar jelzálogbank a franczia csoporttal, továbbá a bécsi Unionbank és a magyar leszámitoló bank részesednek. A magyar járadék- és agrárbanknak jövőre az a feladata is lesz, hogy *mindenféle állami beruházásokra a franczia tőke bevonásával megszerezze a szükséges pénzt* és hogy később ezeket a részvényeket is forgalomba lehessen hozni Franczia országban; névértéküket frankokra fogják átváltoztatni. A magyar jelzálogbanknak az alapszabályokban körülirt hatásköre változatlan marad. A Société Générale vezérigazgatója, *Dorison* Louis és a Banque de Paris et Pays Bas vezérigazgatója, dr. *Thors* H. belép a magyar jelzálogbank és a magyar agrár- és járadékbank igazgatóságába.

A német derout.

A mi a Leipziger Bank bukása után elkerülhetetlennek látszott, hogy tudniillik az általa teremtett és fentartott kasseli törkölyszáritó-vállalatnak is buknia kell, az bekövetkezett. A törkölyszáritó-társaság ellen — mint táviratilag már jeleztük — tegnap elrendelték a csődöt. A két intézet bukása tehát szoros kapcsolatban van egymással. A Leipziger Bank megbukott, mert őrületes módon hitelezett a törkölyszáritó-vállalatnak; részvénytőkéjét és tartaléktőkéjét meghaladó összeget kölcsönözött neki, ugy, hogy saját üzletének folytathatása végett hitelhez kellett fordulnia, és midőn ezt tőle megvonták, kitünt, hogy hitel nélkül nem képes tovább fennállani, mert saját vagyona teljesen elveszett és a hitelezők érdekei is veszélyeztetve vannak.

A kasseli törkölyszáritó-társaság a Leipziger Bank bukásával egyetlen hitelforrását elvesztette s további működése, mely óriási agiotagon és a véghetetlenségig fokozott, folyton megujitott alapitási tevékenységen alapult, teljesen lehetetlenné vált.

Azon a napon, a mikor a Leipziger Bank fizetéseit megszüntette, mindenki tisztában volt azzal, hogy a kasseli törkölyszáritó-banknak okvetetlenül meg kell buknia. A törkölyszáritó-társaság igazgatósága egy kommünikében, mely a helyzet komolyságát világosan mutatta, kijelentette, hogy néhány napra szüksége lesz, mig a vállalat állapotát megállapithatja s a szükséges határozatokat meghozhatja.

A társaság képviselői és a lipcsei csődtömeg képviselői tegnap Kasselben értekezletet tartottak; a tanácskozások 8 órán át folytak az irányban, hogy miképen lehetne a törkölyszáritó társaságról a csődöt elháritani. Azzal a kéréssel fordultak a kasseli törvényszékhez, akadályozná meg, hogy egyes hitelezők csődön kivül végrehajtási jogot szerezzenek. A törvényszék azonban a törvényre hivatkozva, a kérés teljesitését megtagadta, kijelentve, hogy mindaddig, a mig a csődöt el nem rendelik, senkit sem akadályozhat meg abban, hogy érdekeit végrehajtás utján biztositsa. Minthogy egyesek érdekeinek végrehajtás utján való biztositása által a többi hitelezők érdekei csorbát szenvedtek volna, nem maradt más hátra, minthogy a törkölyszállitó társaság vagyonára a csődöt elrendeljék, a mi tegnap délelőtt meg is történt Kasselben. Egyidejüleg a törkölyszáritó társaság felügyelő bizottságának elnökét, *Sumph* Herman birtokost *letartóztattak*; ugyanez a sors érte volna a társaság vezérigazgatóját, *Schmidt* Adolfot is, ez azonban *megszökött.*

A kasseli törkölyszáritó társaságot 1889-ben alapitották 350.000 márka részvénytőkével, melyet fokozatosan 20·4 millió márkára emeltek.

A társaság kezdetben kizárólag a tulajdonképeni törkölyszáritással foglalkozott. Szabadalmai voltak törkölyt, moslékot, nedves gabonát, füreszport és trágyaféléket száritó készülékekre, valamint olyanokra, melyekkel hullákat és hushulladékokat semmisitett meg, zsir, zsirliszt és enyv készitése széljából. Addig, a mig működési köre csak ezekre terjedt ki, 7—12% osztalékot fizetett. Ezzel azonban nem elégedvén meg, 1895-ben a falepárolást is bevonta működési körébe a Behrman-féle rendszer felhasználására. Egyre-másra alapitotta a különböző fiókvállalatokat, a melyek ugy az anyavállalatnak, mint financiális támogatóinak, kezdetben rengeteg alapitási hasznot hoztak s a részvények árfolyamát rendkivül magasra felhajtották. Nem kevesebb, mint 22 ilyen fiók-

vállalatot alapitott Európa különböző részeiben 62½ millió márka alaptőkével. Ezek a vállalatok kötelesek voltak a Behrman féle szabadalmat megvenni, a miből a kasseli anyavállalatnak óriási haszna volt. Azonkivül technikai és gépfelszereléssel is a kasseli törkölyszáritó társaság látta el ezeket a vállalatokat, természetesen szintén busás haszonért, nem csoda tehát, hogy a kasseli társaság oly nagy osztalékokat fizetett s részvényei oly rohamosan emelkedtek.

A társaság már 1895-ben 38%-os osztalékot fizetett, mely azután 50%-ra emelkedett s még tavaly is 25%-ot tett. Részvényeinek árfolyama 900%-ra emelkedett, ezen a niván azonban csak rövid ideig maradhatott. Minthogy a kasseli társaság saját vállalatai csak közönséges polgári hasznot hajtottak, ujabb meg ujabb alapitásokkal igyekezett a nagy osztalékokat fentartani. Ez azonban csak addig volt lehetséges, mig a nagyközönségnek az ipari értékek iránt való előszeretete szinte határtalan volt s az uj ipari vállalatok részvényeit ugyszólván szétkapkodták. Midőn ez a nagy előszeretet s bizalom megszünt, a kasseli anyatársaság helyzete is válságosra fordult, uj részvényeit nem tudta elhelyezni s legnagobb részük a konzorczium fiókjában maradt, mely a törkölyszáritó társaságnál érdekelve volt. Az uj részvényeknek jó ⅔-ad része nem kellett senkinek, a mi ez év tavaszán arra inditotta a társaságot, hogy a fiókvállalatokat magába felvegye s a részvényeseknek cserébe kasseli törköly-részvényeket adjon, a melyekről azt hitte, hogy azokat szivesen megveszi a közönség. Ezzel a tervével, melynek végrehajtása végett a részvénytőkét 12 millió márkáról 29·4 millió márkára emelte, a mindinkább zavarosodó helyzetet egyszerüsiteni és tisztázhatni remélte. Ez a terve azonban nem sikerült teljesen. Az igazgatóság azonban ennek daczára még az idei februárban megtartott közgyülésen is rendkivül merész tervekkel foglalkozott s a részvényeseknek a legfényesebb jövedelmet helyezte kilátásba. A merész légvár, melyet a törkölyszáritó társaság igazgatósága a részvényesek elkáprázatására épitett, most a csőd elrendelése következtében egyszerre összeomlott. A bünfenyitő vizsgálat, melyet az igazgatók ellen inditottak, fogja kideriteni, vajjon illuzióról, vagy szándékos félrevezetésről, vagy pedig mind a kettőről lehet itt szó.

A kasseli törkölyszáritó társaság 22 fiókvállalatot alapitott; köztük egyet Magyarországon is és pedig a *kasszai falepáró társaságot.* A 22 vállalat közül jelenleg még 13 áll fönn. Minket természetesen e 13 fennálló vállalat közül csakis a kasszai falepáró vállalat érdekel. Magyarországon eredetileg 3 falepáró társaság működött; a *Schenk*-féle Ilaván, a *Popper*-féle Vigodán és az *Ortlieb*-féle Moldaviczán. Ezt a 3 vállalatot átalakitották a kasszai falepáró társasággá, melynek alaptőkéje 6·6 millió koronából áll, melyből 4·2 millió korona részvény, 2·4 millió korona kötvény. E három vállalatnak az egyesitéséből a kasseli törkölyszáritó társaságnak nagy alapitási haszna volt. A kasszai társaság az első üzletévben 10%-ot fizetett osztalékul p. r. t.

A *kasszai falepáró részvénytársaság* székhelye Ilaván, Trencsénmegyében van. Az előttünk fekvő legutóbbi mérlege szerint *aktivái* a következők voltak: *Ingatlanok* 1,182.746 kor., gépek 2,481,170 korona, ingók 18.437 kor., szerszámok 26.556 kor., emballage 27.783 k., villamos világitás és berendezés 57.206 kor., szabadalmak 2,198.833 kor., biztositékok 72.000 kor., pénztár 29.451 k., adósok 189.948 k., minták 8760 k., készletek 423.642 kor. Összesen 7,116.612 korona. — *Passziváik*: Részvénytőke 4,200.000 k., elsőbbségi kötvények 2,400.000 k., elsőbbségi kamatok 26.250 kor., váltók 200.000 kor., hitelezők 81.090 kör., nyereség 209.272 k. Összesen 7,116.612 korona. A falepáró társaság igazgatósága következőkből áll: Szalavszky Gyula, Schmidt Adolf, Stumpf Arnold, Heuser Arnold, dr. Krauz József, Exner A. Henrik, dr. Laudon Miksa, Kubinyi György, gróf Auersperg Antal, lédeczi Schenk Róbert.

Erdekes, hogy a kasseli társaság még a multhéten is tárgyalásokat folytatott egy nagy osztrák falepáró trust alapitása végett, hogy a németországi falepáró társaságok versenye ellen hathatósabban védekezhessék. A trust talán létre is jött volna, ha a Leipziger Bank meg nem bukik. Ez a bukás azonban ezt a tervet is meghiusitotta.

A kasseli törkölyszáritó társaság csődjével összefüggő legujabb eseményekről a következő táviratokat kaptuk:

Lipcse, julius 5.

Schäffer Károly Félix, a Berger és Voigt czég és a Leipziger Bank felügyelő bizottságának tagja ma reggel *agyonlőtte magát.* A nevezett czég a *Börsenhalle* czimü lap utján kijelenti, hogy mivel a czéget tegnap egy igen megbizható vevő megvette és a vétel már biróilag is bejegyeztetett, ez az eset nem érinti a czég viszonyait.

Lipcse, julius 5.

Az esti lapok jelentik: A kasseli törkölyszáritó társaság pénztárában *14 és fél millionyi hiányt konstatáltak*, a melylyel állitólag az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjai tartoznak a pénztárnak. A tartozások fejében állitólag letett *értékpapirok szinten hiányoznak.* Azt hiszik, hogy ezeket az értékpapirokat még egyszer elzálogositották és pedig a Leipziger Banknál a felügyelő-bizottság több tagjának tartozása fejében.

Berlin, julius 5.

Alaptalan az a hirtesztelés, hogy a Tietz-féle bankház megbukott.

A Hardy-bankczég a rosszakaratu hirekkel szemben kijelenti, hogy a czégnél a befizetések meghaladják a naponta kivett összegeket.

Berlin, julius 5.

A tőzsdén ma *nagy derout* volt. A viharos eladási kinálatok az árfolyamokat a valuta-piaczon perczentekkal vetették vissza. Az üzletet és a közönséget teljesen elriasztották ujabb hiresztelések, a melyek azzal rémitgettek, hogy legközelebb ismét katasztrófák fognak bekövetkezni. A rohamos árhanyatlás nem talált ellensulyozásra, mert vásárlók nem jelentkeztek. Nagyon deprimálólag hatott, hogy a westfáliai kox-termelés 33⅓%-kot csökkent. A tőzsdén ma azt beszélték, hogy a Reichbank nagy óvatossággal ellenőrzi a bankváltókat.

Weimar, julius 5.

A weimari államministerium a lipcsei bank-kracb ügyében nyilatkozatot tesz közzé, mely szerint a nagyherczegi államkincstár követelése a Leipziger Banknál mult hó 25-én 650.000 márkára rugott, mig a többi bankoknál 1,500.000 márka van elhelyezve. A dolgok állása szerint feltehető, hogy a Leippziger Bank tartozása lassanként visszafizethető lesz és az esetleges veszt ség nem lesz valami jelentékeny.

KEREKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az értéktőzsdéről.** A hét elején ugy látszott, hogy a Leipziger Bank bukása okozta nyugtalanság megszünt s hogy Németország felől ujabb meglepetésektől tartani nem kell, miután Berlinből egybehangzóan azt jelentették, hogy a nagyközönség az itteni pánik ellenében csodálatraméltó hidegvériségét tanusit s a berlini nagy bankokban továbbra is feltétlenül megbizik. A berlini értékpiaczon is visszatért a nyugalom s miután az elhamarkodott eladások véget értek, a kontremine is hozzálátott a földözéshez s ez által nem csak gátat vetett az árfolyamok alábbszállásának, hanem azok emelkedését mozditotta elő. A berlini kedvezőbb jelentések következtében a bécsi és budapesti tőzsdén is javult a hangulat, ugy, hogy a börzekörökben ismét jobb napokat reméltek. A bekövetkezett események most is, mint már annyiszor, meghiusitották a szép reményt. Mindenekelőtt a prágai vasmü-ipartársaság vezérigazgatója, *Kestrawek* zavarta meg a kedvezőbb hangulatot a bécsi tőzsdén, azzal a kijelentésével, hogy az osztrák vasipar nagyon válságos helyzetben van és nagyon szomoru jövő elé néz. E kijelentés és jóslat miatt a bányaértékek piaczán valóságos krach támadt, a mi az összirányzatot is igen kedvezőtlenül befolyásolta. Németországból ujabb hiób-hirek érkeztek. Az, hogy a kasseli törkölyfőző-társaság ellen a csődöt elhatározták, senkit sem lepett ugyan meg, de azért mégis nyomasztólag hatott a kedélyekre, mert teljesen szétoszlatta azt a reményt, hogy a Leipziger Bank hitelezői legalább valamit kapnak. Annál nagyobb feltünést keltett az a mai berlini hir, hogy a félévvel ezelőtt alapitott óriási áruház 11 millió márka passzivával fizetéseit megszüntette. Ennél az eseménynél teljesen konsternálta a tőzsdét az, hogy két berlini nagy bank és pedig a Berliner Bank és a Handelsgesellschaft sok millió forinttal van érdekelve, mert ez a körülmény nagyon élénk világot vet e pénzintézetek hitelnyujtására. A helyzet teljesen megváltozott a tőzsdén s határozottan rosszabbra fordult és most nagy aggodalommal néznek a legközelebbi jövő elé. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a mi tőzsdénk a bécsivel szemben, a hol az ultimó-rendezés alkalmával 7—10 fizetésképtelenséget jelentettek be, egész jól viselte magát. Nálunk a fizetési nap, a melyen óriási összegeket kellett kiegyenliteni, simán és minden zavar nélkül folyt le, a mit főkép annak tulajdonithatunk, hogy a nemzetközi értékekben való angazsmák jelentéktelenek. A helyi értékek piaczán kedvező hangulat uralkodott, a mennyiben addig, a mig a nemzetközi értékek piaczán az értékek rohamosan hanyatlottak, a helyi értékek árfolyama nemcsak hogy nem esett, hanem egyes értékek, mint a magyar leszámitoló- és pénzváltó bank, a magyar jelzálog-hitelbank és a salgótarjáni kőszénbánya-társaság részvényei nem épen jelentéktelenül emelkedtek.

Az e heti nevezetesebb árfolyam-változások a következők:

Érték neve	Árfolyam junius 28.	Mai zárlat	Különblet kor.-ban
Osztrák hitel	643.—	633.—	— 10.—
Magyar hitel	649.—	637.—	— 12.—
Magy. leszámitoló bank	423.—	428.—	+ 5.—
Magyar jelzálogbank	445.—	447.—	+ 2.—
Rimamurányi vasmü	457.—	452.—	— 5.—
Államvasut	549.—	544.—	— 5.—
Villamos városi vasut	295.—	288.—	— 7.—
Közuti vasut	578.—	574.—	— 4.—
Salgótarjáni kőszénbánya	573.—	571.—	— 2.—
Magyar koronajáradék	93.—	92.90	— 0.10

** **A budapesti gyapju-árverések.** Az idei első árverési sorozat mai utolsó napja az előző kettőnél jóval nyugodtabb hangulatban folyt le. A gyenge látogatottság oka abban keresendő, hogy a katonaposztó-szállitók szükségletüket már fedezték, a külföldi vevők egy része pedig már elutazott volt. Minőségben kiváló és jól kezelt gyapjuk változatlan árban keltek el, mig a csekélyebb minőségek további 5%-nyi árhanyatlást szenvedtek. Szennyes gyapjuk teljesen el voltak hanyagolva. A kiállitott 5854 bálból mintegy 2200 bál adatott el. Következők voltak a három árverési napon a különféle gyapjukért fizetett árak: Háton mosott merinókért 330—550, középfinom szövetgyapjukért 306—330, középminőségü szövetgyapjukért 280—305, középfinom fésüsgyapjukért 234—268, középminőségü fésüsgyapjukért 194—232 kor. Szennyes merinókért 80—130, középfinom szövetgyapjukért 102—114, középminőségü szövetgyapjukért 78—101, középfinom fésüsgyapjukért 104—122, középminőségü fésüsgyapjukért 80—103 korona. Az árak 100 kilogrammonkint értendők.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* *Időjárás.* Az országos meteorologiai intézet jelentése szerint 1901. julius 5-én: Az esőzések még tegnap is kevés kivétellel az egész országra kiterjedtek és az Alföld egyes részein és a keleti vármegyékben jelentékeny mennyiséget értek el. 1—5 mm. esett Sopron, Csáktornya, Zágráb, Eszék, Keszthely, Ó-Gyalla, Selmeczbánya, Ungvár, Eger, Szolnok, Zombor, Nagy-Lak, Zsombolya, Temesvár, Nagyvárad és Kolozsvárott. 5—10 mm. Budapest, Szatmár és Arad. 10—20 mm. Kis Kartal, Akna-Szlatina, Drenkova és Botfaluban. 20 mm. fölött Marosvásárhely. Szórványosan az esőket zivatarok kisérték. A hőmérséklet nem változott.

* **Ujabb parczellázások Békésmegyében.** Orosháza község parczellázás czéljából megvette a báró *Schossberger*-féle puszta-szent-tornyai háromezer holdas birtokot. A birtokot a község a helybeli gazdák és munkások közt fogja parczellázni. A müszaki müveletek végrehajtására a község *Darányi* földmivelési miniszter illető állami mérnökök díjtalan kirendelését kérte.

* **Munkáslakások Nagykikindán.** A kikindai gazdasági munkások körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a község támogatásával szövetkezeti alapon munkáslakóház telepet létesitsenek. *Darányi* földmivelési miniszter kilátásba helyezte, hogy a házépitő szövetkezetet segélyben fogja részesiteni.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Julius 5. —

Gabonatőzsde.

A hivatalos termésbecslés, melyet mai számunkban közöltünk, konstatálja, hogy idei termésünk buzában két millió métermázsával kevesebb lesz a tavalyinál, pedig a mult esztendőben is csak gyenge középtermésünk volt. A tőzsde azonban mégis ugy tesz, mintha legalább is jó középtermésünk volna: leszoritja a buza árát. Nem csodálkozunk rajta, mert régi szokása a spekulációnak, hogy aratás előtt — bármit mond is a hivatalos jelentés — a termést saját czéljának megfelelően állapitja meg s olcsón vásárol, ellenben aratás után, a mikor a vásárlások már megtörténtek s az ál tala összevásárolt buzamennyiség eladására kerül a sor, egyszerre megváltozik a helyzet s az előbb fényes kép hirtelen sötétté változik. Három hét óta a spekuláció folyton azt hangoztatta, hogy az időjárás milyen sokat javitott a vetések állásán s ez által elérte azt, hogy a buza ára ez idő alatt fokozatosan mintegy 30 fillérrel hanyatlott, vagyis ennyivel sikerült neki a buza árát mesterségesen lenyomni. S ma ugy tett, mintha a hivatalos jelentést, mely az idei kedvezőtlen eredményt elég határozottan konstatálja, el sem olvasta volna, tudomást sem látszott róla venni mindaddig, a mig a vidékről nagyobb vétel-megbizások nem érkeztek, a melyek tudatára ébresztették annak, hogy a helyzet még sem olyan kedvező, mint a milyennek a contremine festi s legkevésbbé sem alkalmas az árak ujabb leszoritására. Ekkor aztán ugy a buza, mint a többi gabonanemek ára mérsékelten emelkedett.

A *határidőüzlet* gyengén s alacsonyabb árfolyamokkal nyilt meg, de később némi javulás állt be. — Köttetett;

Buza. *Tiszavidéki*: 400 mm. 78·5 kg. 8.10 k., 100 mm. 78 kg. 8.— k., 150 mm. 77·5 kg. 7.97½ k., 100 mm. 77·5 kg 7.87½ k., 100 mm. 77 kg. 7.80 k., 200 mm. 73·5 kg. 7.45 k., mind három hónapra.

Fehérmegyei: 200 mm. 76·5 kg. 7.85 k., három hónapra.

Pestmegyei: 100 mm. 76 kg. 7.60 k., három hónapra.

Raktárból: 4300 mm. 76 kg. 7.62½ k., 1200 mm. 76 kg. 7.60 k., mindkettő három hónapra.

Roza: 200 mm. 6.35 k., ab Nyiregyháza, 50 mm. 6.90 k., készpénzfizetés mellett.

Zab: 100 mm. 7.55 k., 100 mm. 7.40 k., 200 mm. 7.— k., készpénzfizetés mellett.

Tengeri: 150 mm. 4.75 k., dohos, készpénzfizetés mellett.

Uj repcze: 4000 mm. 12.10 k., 280 mm. 12.60 k., 220 mm. 12.10 k., 100 mm. 12.55 k., készpénzfizetés mellett.

Az árak 50 kilogrammonkint koronaértékben értendők.

A **határidőpiaczon** az üzlet buzában mérsékelt kinálat és gyenge kereslet mellett meglehetősen lanyha volt. Összesen 8000 mm. buza kelt el nehány fillérrel olcsóbb árakon. A *rozs* ára nyugodt irányzat mellett nem változott. Takarmánynépát gyengén kináltak; ára tartott, hangulat kedvező; a *zab* ára nyugodt irányzat mellett hanyatlott. A *tengeri* irányzata csendes. — Eladatott:

Délelőtt:

Buza októberre 7.88, 7.87, 7.86, 7.88, 7.89, 7.90, 7.91, 7.92, 7.93, 7.94, 7.95, 7.96 korona.

Magyar buza októberre 7.93, 7.94, 7.95, 7.97, 7.99, 8.01 korona.

Buza 1902 áprilisra 8.20, 8.21, 8.22, 8.23 korona.

Rozs októberre 6.71, 6.70, 6.69, 6.73, 6.74, 6.75, 6.76, 6.77 korona.

Zab októberre 6.16, 6.17, 6.18 korona.

Tengeri juliusra 5.14, 5.15, 5.16, 5.17, 5.18 korona.

Tengeri 1902. májusra 4.88, 4.89, 4.90, 4.91, 4.92, 4.93 korona.

Repcze augusztusra 12.80 korona.

Déli 1 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak.

Buza októberre	k.	7.95—7.96
Magyar buza októberre	»	8.01—8.02
Buza 1902 áprilisra	»	8.29—8.30
Rozs októberre	»	6.77—6.78
Zab októberre	»	6.17—6.18
Tengeri 1902 májusra	»	4.93—4.94
Kaposztarepcze augusztusra	»	12.80—12.90

Delutani forgalom.

A délutáni forgalom irányzata meglehetősen szilárd volt.

Délután 4 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak

Buza októberre	k.	7.97—7.98
Magyar buza októberre	»	8.03—8.04
Rozs októberre	»	6.78—6.79
Zab októberre	»	6.23—6.24
Tengeri juliusra	»	5.20—5.25
Tengeri 1902 májusra	»	4.95—4.96
Repcze augusztusra	»	12.80—12.90

Terménytőzsde.

Kontingens-szesz azonnali szállitásra 40.60—41.— koronán jegyeztetik.

Értéktőzsde.

A mai tőzsdén kezdettől végig igen nyomott hangulat uralkodott. A forgalom igen nehézkesen fejlődött, az árfolyamok pedig, már a csekély kinálat következtében is, állandóan és rohamosan süllyedtek. Már a megnyitás jóval alacsonyabb árfolyamokkal történt meg kedvezőtlen bécsi hirekre és a kasseli törkölyszáritó társaság tényleg bekövetkezett csődje folytán. Délben az általános reakczionárius mozgalom még intenzivebb mértékben jutott kifejezésre, midőn Berlinből jelentették, hogy egy nagy áruház, melynél két berlini intézet 10 millió márkával érdekelve van, megbukott volna. Berlinből folytatólagosan eladási megbizások érkeztek, melyek a már elég alacsony árnivót még mélyebbre leszorították. Igy osztrák hitel 632-ig (— 10 k.), magyar hitel 645-ig (— 12 k.), osztrák-magyar államvasut 634-ig (— 9 k.), rima-murányi vasmü 451-ig (— 12 k.) hanyatlottak. A helyi értékek piaczán ma is nyugodtabb volt a hangulat, habár egyes értékek, mint budapesti közuti és városi villamos vasuti részvények 5, illetve 3 koronával lejebb szálltak.

Előtőzsde.

Az előtőzsde nyomott hangulattal indult és bécsi eladásokra mindvégig lanyha maradt. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 641.——637.50-ig, magyar hitelbank 641.50—644.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 446.——448.—-ig, osztrák-magyar államvasut 641.75—638.—-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 638.——638.50-ig, magyar hitelbank 641.——641.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 429.——430.—-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 110.——112.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 447.——447.50-ig, osztrák-magyar államvasut 638.50—639.—-ig, déli vasut 95.——95.50-ig, rimamuranyi vasmü 452.——453.—-ig, magyar koronajáradék 93.05—93.10-ig, közuti vasut 578.——579.—-ig, városi villamos vasut 290.——291.—-ig.

Déli tőzsde.

Kedvezőtlen berlini hirekre a déli tőzsdén még intenzivebben ellanyhult az irányzat. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 637.——632.75-ig, magyar hitelbank 636—640.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib 446.50—447.50-ig, osztrák-magyar államvasut 634.25—634.—-ig, rima-murányi vasmü 452.50—458.—-ig, közuti vasut 576—574-ig, városi villamos vasut 289—287 ig. — Helyi értékekben köttetett: Pesti magyar kereskedelmi bank 2435.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 633.50—634.—-ig, magyar hitelbank 637.——637.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 428.——430.—-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 110.——111.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 447——447.50-ig, osztrák-magyar államvasut 634.——634.50-ig, déli vasut 95.——95.50-ig, rimamuranyi vasmü 452.——452.50-ig, magyar koronajáradék 92.95—93.—-ig, közuti vasut 574——575.—-ig, városi villamos vasut 288.——290.—-ig.

Prämium-üzlet: Dijbiztositások: Osztrák hitelrészvényben holnapra 6—7 k., nyolcz napra 16—18 k., julius végére 28—32 korona.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén lényegesen javult az irányzat berlini magasabb jegyzésekre, zárlatkor azonban ismét elgyengült a hangulat. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 632.50—637.50-ig, magyar hitelbank 636.——641.—-ig, osztrák-magyar államvasut 633.50—638.—-ig, rima-murányi vasmü 452—454-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 633.— — 633.50-ig, magyar hitelbank 637.—— 637.50 ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 428.——430.—-ig, magyar ipar és kereskedelmi bank 110.——111.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 447.——447.50-ig, osztrák-magyar államvasut 634.——634.50-ig, déli vasut 95.—— 95.50-ig, rimamuranyi vasmü 453.——454.50-ig, magyar koronajáradék 92.95—93.—-ig, közuti vasut 574.—— 574.50-ig, városi villamos vasut 288.——290.—-ig.

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, julius 5. Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendü: Öreg nehéz 76—78 f. Öreg közép —.— f. Fiatal nehéz 82—83 f. Fiatal közép 83—84 f. Fiatal könnyü 84—86 f. II. *Magyar szedett*: Nehéz —.— f. Közép —.— f. Könnyü —.— f. III. *Romániai*: Nehéz —.— f. Közép —.— f. Könnyü —.— f. IV. *Romániai eredeti* (Stachl): Nehéz —.— f. V. *Szerbiai*: Nehéz 80—82 f. Közép 78—80 f. Könnyü 80—82 f.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya kivétet rányadonak.

Sertéslétszám: 1901. julius 3. napján volt készlet ben 54.112 drb, julius 4. napján felhajtatott 1226 drb, julius 4. napjan eladatott 976 drb, julius 5. napjára maradt készletben 54.362 drb. A hizott sertés üzletirányzata: csöndes.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenczvárosi petroleum-rakodónál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése julius 4-én. Előző napról visszamaradt 63. Uj felhajtás 951, összes felhajtás 1014, Budapesti forgvasztásra elszállittatott 721, eladatlanul visszamaradt 293. Napi árak: 120—180 kilogr. sulyban 80—86 f.-ig. 220—280 klg. sulyban 84—88 f.-ig, 320—380 klg. sulyban 84—86 f.-ig. Öreg nehéz 76—80 f.-ig. Malaczok 84 f.-ig. A vásár hangulata lanyha volt.

Gabona forgalmi kimutatás.

A m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatasa az 1901 julius 5-án esti 6 oratól julius hó 4-én esti 6 óráig budapesti vasuton es najon erkezett s innen elszallitott gabonakuldemenyekről es a budapesti tovamnivatalnal előjegyzett gabona es lisztmennyiseqekről.

Az áru megnevezése	Érkezett vasuton	Érkezett hajón	Érkezett együtt	Elszállitatott vasuton	Elszállitatott hajón	Elszállitatott együtt
	Mázsa					
a) nyilt forgalomban						
buza	5673	2481	8154	100	—	100
rozs	—	—	—	101	—	101
arpa	224	—	224	—	—	—
zab	776	64	840	—	—	—
tengeri	70	27378	27448	—	—	—
repcze	100	—	100	—	—	—
liszt	255	—	255	8071	4171	12242
korpa	—	—	—	1076	550	1626
összesen	7098	29923	37021	9348	4721	14069
b) átmeneti forgalomban						
buza	—	—	—	—	—	—
rozs	—	—	—	—	—	—
arpa	—	—	—	—	—	—
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	—	—	—	—	203	203
korpa	—	—	—	—	—	—
összesen	—	—	—	—	203	203

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, julius 5. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai *előtőzsde* a németországi események nyomasztó hatása alatt nyilt meg. Állandóan kedvetlen, nehézkes forgalom mellett a hitel és alpesi bányarészvények, melyekben apróbb kényszer eladások is történtek, valamint az osztrák-magyar államvasut részvényei jelentékenyen hanyatlottak. A bágyadt irányzat a magyar hitelbank, az Elba-völgyi és déli vasut, valamint a rimamurányi vasmü részvényeit sem hagyta érintetlenül. Az előtőzsde minden javulás nélkül folyt le, s a vezető értékek legalacsonyabb árfolyamával zárult. A járadékpiacz mai is szilárd volt. Valuták üzletlenek.

11 orakor záródnak: Osztrak hitelreszveny 637.—, magyar hitelbank 642.—, osztrák-magyar államvasut 638.—, déli vasut 94.50, alpesi bányarészvények 422.—, riman u ányi részvények 458.—, majusi járadék 99.—, török sorsjegyek 102.—, német birodalmi marka 117.43.

A déli tőzsde gyengén nyilt meg, később még bágyadtabb lett az irányzat, mert Berlinből a Hermann-féle nagy áruház bukása miatt nagyon lanyha jelentéseket küldtek. — Jegyeznek: Osztrák hitelreszvény 636.—, magyar hitelbank 640.—, Länderbank 405.—, union-bank 550.—, anglo-bank 270.—, bankegyesület 455.—, osztrak-magyar államvasut 637.—, déli vasut 94.50, elbavölgyi vasut 480.50, eszaknyugoti vasut 471.—, dohanyreszveny 283.—, rimamuranyi vasmü 453.—, alpesi banyareszvenyek 421.—, majusi jaradek 99.10, magyar koronajaradék 93.10 török sorsjegyek 102.—, nemet birodalmi marka 117.46.

A délutani maganforgalomban a déli tőzsde záralta után maradt: Osztrák hitelrészvény 637.—, magyar hitelreszveny 643.—, angol-osztrák bank 270.—, bankegyesület 454.—, union-bank 550.50, Länderbank 405.—, osztrák-magyar államvasut 637.50, déli vasut 94.50, elbavölgyi vasut 480.50, eszaknyugoti vasut 471.—, dohanyreszveny 283.—, rimamuranyi vasmü 453.—, alpesi banyareszvenyek 421.—, majusi jaradek 99.10, magyar koronajaradék 93.10 török sorsjegyek 102.—, nemet birodalmi marka 117.46.

Bécs, julius 5. *Osztrák értékek zárlata*) 4·2%-os aranyjáradék 118.15, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 144.50, magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.50, magyar kel. vasut all. kötveny 118.50, magyar leszamitolo- és valtob.-reszveny 430.—, magyar kereskedelmi bank 24.30 magy. koronajaradék 93.15, 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 92.10, magyar hitelbank-reszvenyek 642.—, magyar nyeremeny-k.-sorsjegy 173.50 vassa oderbergi vasut-r. —.—, rimamuranyi vasmü 451.—, magyar czukoripar —.—.

Bécs julius 5 (*Osztrák értékek zárlata*) 4·2%-os papir-jaradék 99.10, 4%-os osztrak aranyjaradék 118.10, 1860. sorsjegy 140.50, osztrak hitelsorsjegy 388.—, angol-osztrak bank 269.75, becsi Bankverein 459.—, osztrak-magyar bank 1642 — ex, déli vasut reszveny 94.—, dunagőzhajózási tarsulat 800.—, dohanyreszveny 280.—, cs. es kir. vert arany 11.23, nemet bankváltók 117.45, 4·2%-os ezüstjaradék 99.05, osztrák koronajaradék 95.75, 1864. sorsjegy 206.—, osztrák hitelintezeti reszveny 637.—, union-bankreszvény 546.50, osztrak Länderbank 404.50, osztrak-magyar államvasut 637.50, elbavölgyi vasut 479.50, alpesi reszvenyek 421.—, 20 frankos arany 19.03 londoni valtoar 239.55, bécsi tramway Litt. A. 232.—, Litt. B. 228.—, Lipótkohó 403.—. Nyomott.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, julius 5. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tegnap itt és Budapesten előfordult nagy realizációs vásárlásokra baisse állott be, a mit azzal gondoltak megmagyarázhatni, hogy Magyarországon javultak az aratási kilátások. Ma azonban a földmivelési miniszterium jelentéséből kiderült, hogy junius 20-tól a hónap végéig továbbra is rosszabbodtak az aratási kilátások ugy, hogy az aratás buzában 200.000 métermázsával, rozsban és zabban 100.000 métermázsával lesz kedvezőtlenebb, sem mint jelezve volt. Ennek következtében a hangulat megváltozott s élénk vásárlási kedv állott be, a mi az irányzatot lényegesen megszilárditotta különösen buzában és rozsban, a mely czikkeknek árfolyamai 9 fillérrel, zab 5, tengeri 2 fillérrel javultak. — Köttetett: buza őszre 8.12—8.18, rozs őszre 7.10—7.15, zab őszre 6.51—6.53, tengeri julius—augusztusra 5.44, szeptember—októberre 5.66—5.65, tengeri május juniusra 5.23—5.25, repcze augusztus—szeptemberre 13.25—13.35 kor. — Felmondottak 1000 mm. tengerit. Zárlatkor maradtak: buza őszre 8.22—8.19, zab őszre 6.55 6.54 tengeri szeptember—októberre 5.66, rozs őszre 7.16—7.15 korona.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, julius 5. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az általános kedvetlenség, a melyet a pénzpiacz legutóbbi eseményei és különösen a kasseli törkölyszáritó társaság csődje okozott, továbbá ujabb következményektől való félelem és az a magánjelentés, hogy a koksz-szindikátus még inkább redukálja a termelést, a bank- és bányaértékek hanyatlását vonta maga után, sok papir több mint 4%-kal esett. A második tőzsdeórában még bágyadtabb volt az irányzat, mert a készpénzpiaczon erősen kináltak iparrészvényeket. Vasutak is alacsonyabban álltak. Járadékok közül argentinaiak gyengültek a buenos-ayresi események miatt. Magánkamatláb 3%.

Zárlatkor jegyeztetik 4·2%-os papirjáradék —.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 100.80 elbavölgyi vasut 121.—, magyar koronajáradék 94.10, osztrák-magyar államvasut 136.—, kassa-oderbergi vasut —.—, becsi váltókár 85.05, magyar vasuti beruházási kölcsön 103.10, alpesi banyareszvény —.—, Disconto Commandit 173.90, általános villamossági Edison 177.—, gelsenkircheni 166.—, Laura-kohó 181.75 4·2%-os ezüstjaradék 99.— 4%-os magyar aranyjaradék 100.—, osztrák hitelreszveny 199.30, déli vasut 22.60, Károly Lajos-vasut —.—, orosz bankjegyek 216.—, 4% uj orosz kölcsön 96.—, török dohanyreszveny —.—, olasz járadék 97.10, magyar hitelbank —.—, Dynamit Trust 149.50, Harpeni 152.30. Bágyadt.

Berlin, julius 5. (Esti tőzsde) Osztrák hitelreszvény 200.40, déli vasut 22.60, osztrák-magyar államvasut 136.—. Bágyadt.

Frankfurt julius 5. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészveny 199.20, déli vasut 22.85. Disconto-Commandit 173.50, berlini Handelsgesellschaft 133.50, Harpeni 151.—, Laura-kohó 181.80, magyar aranyjaradék —.—, osztrák aranyjaradék —.—, osztrák-magyar államvasut 136.30, német bank 188.80, drezdai bank 129.70, gelsenkircheni 157.80, Hibernia 151.30, olasz járadék —.—, magyar koronajaradék —.—, osztrák ezüstjaradék —.—. Bágyadt.

Hamburg, julius 5. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 198.80. Gyenge.

Hamburg, julius 5. (Zárlat.) 4·2% ezüstjáradék 99.10. 1860. sorsjegy 140.25, osztrák déli vasut 22.85, 4%-os osztrak aranyjáradék 100.25, osztrák hitelrészvény 200.—, osztrák-magyar államvasut 135.65 olasz járadék 97.—, 4%-os magyar aranyjaradék 99.75. Szilárdabb.

Paris, julius 5. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *3 ora 40 perczkor záródnak*: Osztrák-magyar államvasut 682 — ex, 4%-os osztrák aranyjáradék 100.95, osztrák Länderbank —.—, 3%-os francia járadék 100.65, ottoman-bank 527 ex, 3½%-os francia járadék 101.65, alpesi bányareszvények. —.— déli vasut 115.—, 4%-os magyar aranyjáradék 99.50, párisi bankreszvény 1046.—, olasz járadék 96.72.— ex, francia törlesztési járadék 99.75, osztrák földhitelint. reszvény —.—, török dohányreszvény 310.—. Gyenge.

London, julius 5. (Megnyitás.) Angol consol 93⅝.

London, julius 5. (Zárlat.) 2¾%-os angol consolok 93 9/16, spanyol járadék 70⅞, négyszázalékos magyar aranyjáradék 98¾, 4% os rupia 63⅛, leszámitolási kamatlab 2⅜, bécsi

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

A központi vásárcsarnok árai. *(Magánjelentés.)* A mai forgalom igen élénk volt és az élelmi czikkek ára nagyobb kereslet nyomán emelkedett. Drágább lett a baromfi és a hal, csak a konyhaneműek ára csökkent. A rántani való csirke darabja 90 fillér, sütni való jércze párja 120 f., pulárd 160 f., kacsa 240 fillér, hizott liba darabja 6 k., magló liba 340 fillér. Ponty kilója 140 fillér, harcsa 160 fillér, süllő 120 fillér, kecsege 240 f., viza 220 fillér, tok 240 fillér, édesvizi rák darabja 30 fillér. Tök darabja 30 fillér, saláta uborka 24 fillér, idei káposzta darabja 16 fillér, idei tengeri 6 cső 20 fillér. Friss tojásból (másodrendű láda-áru) 48 darabot olvastak 2 koronáért.

Szerkesztői üzenetek.

P. P. M. Igen.

S. O. Közölje velünk közelebbi czimét, azon esetben tudunk önnek tanácsot adni levélben, hogy kikhez forduljon támogatásért. Nem alamizsnáért, hanem olyan támogatásért, a melylyel azok módot fognak nyujtani önnek, hogy tisztességesen fentarthassa magát.

Felelős szerkesztő: **Dienes Márton.**
Tulajdonos és kiadó:
„Egyetértés" Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.
Igazgató: **Erdős Armand.**

Napirend 1901 julius 6.

Naptár: Szombat, julius 6. — Róm. kath. Dominika sz. — Prot.: Izaiás. — Görög-orosz: (junius 23.) Agrippina. — Zsidó: Tam. 19. Sabbath, Pinchas. — Nap kél: 3 óra 55 perczkor reggel, nyugszik: 7 óra 11 perczkor este. — Hold kél: 9 óra 52 perczkor este, nyugszik: 8 óra 55 p. reggel.

A miniszterek nem fogadnak.

A képviselőház formális ülése d. e. 11 órakor.

Nemzeti muzeum: Képtár d. e. 9 orától d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 kor. belépődíj mellett. Néprajzi osztály a csillag-utcza 15. sz. a.

A Nemzeti Szalon d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.

Országos képtár zárva.

Az akadémia Goethe szobája zárva.

Iparművészeti muzeum zárva.

Technologiai iparmuzeum zárva.

Mezőgazdasági kiállitás (Párisból hazahozott tárgyak) a városligeti iparcsarnokban d. e. 10 órától este 7-ig. Belépő díj díjtalan.

Mezőgazdasági muzeum d. e. 9—1-ig.

Az uj m. kir. földtani-intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) 10 órától 1-ig. Belépődíj 1 kor.

Közlekedési muzeum zárva.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Egyetemi füveszkert (az üllői-uton) nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti díj 30 kr.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyűjteménye nyitva 10—1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva 9—1.

Országos levéltár kiállitása régi okleveleiből, látható minden csütörtökön d. e. 11—1 óra között, vár, országház-utcza, belügyminisztérium.

Magyar kir. kereskedelmi muzeum. *Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár* V., váczi-körut 32. szám. Hivatalos órák 9—2-ig. *A hazai termékek állandó kiállitása és a kereskedelemtörténeti gyűjtemény,* továbbá a *háziipari kiállitás* (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban. Nyitva: 9—12-ig és 3 órától 6-ig. — *A külföldi kirendelt ségek* központi üzletvezetősége (magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., váczi-körut 32.

IDEGENEK NÉVSORA.

Nádor szálloda. Rippmann I. Győr-Szent-Márton. — Keipert K. N.-Szeben. — Seydl K. M.-Sziget. — Frankl H. Szeged. — Sigmund R. Tarnócz. — Heidelberg M. Karánsebes. — Weisz S. Nagyvarad. — Hausner F. Barcs. — Bunosy M. Pancsova. — Herbatits K. Szivzek. — Lenhardt M. Zagrab. — Wurster F. Nyiregyháza. — Fenyvesy Ö. Nagy-Kikunda. Tallos Ede kassa. — Szente F. Komarom. — Leitner M. Győr. — Szabó G. Sopron.

Erzsébet királyné szálloda és pension. Tóth B. Hatvan. Dékány I. Kecskemet. — Horn G. Budapest. — Ladomersky M. Eperjes. Murányi E. Mezőtur. — Giller V. M-Ovár. — Varhegyi G. Pozsony. Hohouczy Gyula Ujvidek. — Csizmadia László Tata. — Levay Mihály Abony. Nemith Lajos Berlin. — Kallivoda Gyula kassa. — Rusznak Károly Győr. Szalay József Debreczen. — Halmar Zsiga Kecs. — Hutter Károly Versecz. — Mayer Ferencz Győr. — Haldesz József Vácz. — Farkas Ferencz D-Földvár.

Pannonia szálloda. Fogány József M-Ovár. — Hajos Sándor Galszécs. — Venczel Antal Esztergom. — Valyi Gábor Kolozsvár. — Scultety Ferencz Zombor. — Rosenfeld Ignácz E.-Selling. — Keresztesy Gyula N.-Szebed. — Abafi János Békés-Csaba. — Domby Lajos Békés-Gyula. — Megyeri Dezső Kolozsvár. — Dobay Ferencz Deva. — Rózsa Ernő kaposvár. — Kossuth János S.-A.-Ujhely. — Szücs Árpád Totmegyer. — Jonás Albert Debreczen. — Schik Ignácz Brünn. — Groh G. Makó. — Markovics Mór Szatmár.

Metropole szálloda. Mohir József Altona. — Acsám János Berlin. — Resler István Gracz. — Kesmarky Ignácz Paks. — Farkas Gyula kolozsvár. — Müller Armin Pozsony. — Liszy Aladár Losoncz. — Fischer Károly Győr. — Pick Jakab Miskolcz. — Pick József Temesvár. — Minczer Ede Kondoj. — Grossmann David Miskolcz. — Weisz Pál Arad. — Gardonyi Géza Eger. — Ozv. Ambner Alajosne Verbász. — Frank Károly Selyp. — Fischler László Gyöngyös. — Kubina József szt. János. — Maier Adolf Arad. — Blesz Ferencz berlin. — Földessy István Békes. — Weigl Robert Szeged.

Hungária szálloda. Gróf Csáky S. Szendrő. — Zobel L. Sz-Somlo. — Bamor I. Arad. — Blanjsratu I. Zagrab. — Csal F. es családja Szeged. — Miklos O. Szt-Petervar. — Horthy I. Kenderes. Horthy I. Kugos. — Lewitter S. Varaed. — Ferin A. Bukarest. Marinos M. konstantinopoly. — Bárany L. Bécs. — Pertitz E. Fiume. — Sasch H. Gyöngyös. — Camagnam O. Cenua. — Dobourg R. Rotschild J. Kanizsa. — Baylis V. New-York. — Verkham M. Gracz. — Hoffer A. Zürich. — Dreuyfluss C. Frankfurt. Jacoby M. Köln. — Partray O. Yauer. — Plaut C. San-Francisco. — Hibl A. Saworow. — Schveinitz A. Bukarest. — Busch H. Berlin. — Szika A., Kluger G., Hedenigg B., Linger V., Walter L., Feldmann R. Karrer E. Bécs.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ. Augusztus 31-ig a szinház zárva van.

M. KIR. OPERAHÁZ. Szeptember 14-ig az Opera zárva marad.

VÁROSLIGETI SZINKÖR. Igazgató Feld Zsigmond. Budapest, 1901 julius 6 án. **Öcska brigadéros.** Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ. Szeptember 1-ig a szinház zárva van.

BUDAI SZINKÖR. Budapest, 1901 julius 6 án. **A görög rabszolga.** Kezdete 7 órakor.

VIG-SZINHÁZ. augusztus 1-ig a szinház zárva van.

KISFALUDY SZINHÁZ Budapest, 1901 julius 6-án. **Lili.** Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ. Augusztus 31-ig a szinház zárva van.

Uránia Magyar tudományos szinház. Szeptember 1-ig a szinház zárva van.

Szinházi játékrendek.

A fővárosi nyári szinház műsora: *Vasárnap* d. u. Három testőr, este Gyinesi vadvirág.

A Kisfaludy szinház műsora: *Vasárnap* d. u. Uj Szulamit, este Betyár kendője.

WULFF E. czirkusza az állatkertben.
Ma, szombaton, julius 6-án este fél 8 órakor
nagy külön előadás.
Fellép az óriási tetszéssel találkozó
The Hartley Wonders
a tüneményszerű hordó-ugrók.
Miss Christine
az ő bámulatosan idomitott majmaival.
Még csak rövid ideig látható
Utazás a Kárpátokban,
fényes kiállitásu manége-látványosság.
Holnap vasárnap két nagy előadás délután 4 és este fél 8 órakor.

ŐS-BUDAVÁRA
Ma, szombaton julius hó 6-án fényes kivilágitás mellett a nagyszinpadon
kitünő uj varieté-müsor.
Les Alexandros, a jelenkor legjobb akrobatái, La és Do francia utczai énekesek, The Otinos angol komikus akrobaták, Les Gignac trefás francia párdalosok, The 5 sisters Lorisson angol énekesnők és a többi különlegességek felléptével. A budapesti m. k. honvédkerületi zenekar hangversenye. Ben-Ali-Bey varázs-szinháza, a Folies Caprice vendéglátóka uj műsorral. Amerikai scatingrink, olasz bersaglieri zenekar stb. stb.
Belépődíj 60 fillér, gyermekeknek 12 éven alól 20 fill. Kedvezményes jegyek az összes tőzsdékben kaphatók.
A földalatti villamos éjjeli ½2 óráig közlekedik.
Társaskocsik egész éjjel.

Hajhullás és őszülés.
A Lőrinczy-féle hajelixier pár napi használat után biztosan megszünteti a hajhullást, az őszülést bámulatosan megátolja, ugyanezen hatást gyakorolja a szakálra és hajuszra. Ára 6 korona, melyről ingyen prospektust küld: Lőrinczy „Aranykeresst" gyógyszertára Békés-Csabán. 41586

Népligeti nagy sörcsarnok.
Naponkint czigányzene.
Vasár- és ünnepnapon katonazene.
Minden pénteken halászlé.
41659 Sverteczky Gáspár vendéglős

DIANA-KERT
nagy kerti vendéglő,
VIII., Nap-utcza 13. sz.
Naponta hangverseny.
Chambres separées. 41634
A József-körúti villamos megállóhely közelében.

BUTOR minden kivitelben olcsón részletfizetésre
POLLÁK N. IGNÁCZ BUDAPEST, VI., Teréz-körut 23.
Nagy képes árjegyzék 40 fillér. 41743

KÖRUTI FÜRDŐ ÉS GŐZMOSÓ
Erzsébet-körut 51. Gőz- és porczellán-kádfürdők. Nyári uszoda és hidegvizgyógyintézet. Villamos fürdők.
A gőzmosóda gyorsan és pontosan teljesiti megbizásait

Vizállás, 1901 julius 5-én.

Ina	Centimeter	Bega	Centimeter
Schärding	+ 245 > 15	Kuzsató	+ 133 > 26
Duna		Temesvár	
Passau	+ 369 < 16	N.-Becskerek	+ 52 > 6
Linz	+ 108 > 26	**Tisza**	
Bécs	+ 52 < 16	M.-Sziget	+ 85 > 5
Pozsony	+ 2 9 > 7	Tokaj	+ 90 > 50
Komarom	+ 300 < 4	Tisza-Ujlak	+ 10 > 4
Budapest	+ 212 < 10	V.-Nameny	+ 76 < 16
D.-Földvár		Záhony (Csap)	+ 24 < 12
Monacs	+ 310 < 15	Tokaj	+ 115 56
Gombos	+ 4 2 < 11	Tisza-Füred	+ 1 6 < 26
Ujvidék	+ 346 < 24	Szolnok	+ 172 20
Zimony	+ 328 < 10	Csongrád	+ 120 < 30
Pancsova		Szeged	+ 281 > 2
Drenkova	+ 278 < 10	Török-Becse	+ 227 > 12
Orsova	+ 350 < 10	Titel	+ 355
Vági		**Körös**	
Szered	+ 66 < 2	Sebes: N.-Varad	+ 50 > 18
Rábai		Fekete: Tenke	+ 86 > 53
Győr	+ 252 > 22	Fehér: B.-Jenő	14 > 6
Drávai		Kőrös: Békés	+ 132 > 14
Zákány	+ 74 < 4	Hármas: Gyoma	+ 158 > 40
Barcs	+ 170	**Maros**	
Eszék		Arad	+ 118 > 24
Szavai		Makó	+ 2 4 > 22
Szisszek	+ 55 < 7		
Mitrovicza	+ 2 2 < 20		

Jegyek magyarázata: + null fölött, — null alatt, > áradat, < apadat.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1901 julius 5-én reggel 7 órakor.

A nyugati maximum egészen az Alpesekig nyomult előre, az alacsony nyomás pedig lassan keletre huzódik vissza.

Az idő ennélfogva nyugatról fokozatosan derültebbre és szárazabbra fordult s ma reggel már csak a svájczi Alpesekben, a keleti Kárpátokban és Észak-Oroszországban esős.

A hőmérséklet-változások jelentéktelenek.

Nálunk az esőzés tegnap még kevés kivétellel az egész országra kiterjedt és egyes vidékeken különösen a keleti és délkeleti megyékben a 10—15 millimétert is meghaladta.

Elvétve gyenge zivatarok is képződtek.

Este nyugatról derülés indult meg, a mely ma reggelre Erdélyig terjedt ki.

A hőmérséklet lassan emelkedik.

Prognózis a következő 24 órára: Északnyugati légáramlással további derülés, a csapadékok szünése és enyhébb idő várható.

Állomások	Legnyomás mm. 700+	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőszélső max.	Hőszélső min.
Akna-Szlatina	— 5·2	+ 14.9	W 3	4	11	21	14
Szatmar	— 5·7	+ 14 6	NE 3	2	5	24	12
Eger	— 55·6	+ 16.0	NE 2	1	4	21	8
Ungvár	— 55·7	+ 16.7	S 1	1	3	20	12
Kesmark	— 60·6	+ 11.8	N 2	1	—	—	—
Arvavaralja	— 59·9	+ 13.9	E 1	1	—	22	8
Selmecbanya	— 59·[illegible]	+ 14.6	NW 2	4	1	15	11
Budapest	— 0·0	+ 16 8	NE 1	2	7	13	16
O-Gyalla	— 6[illegible]·4	+ 14 0	— 0	4	2	20	12
Magyar-Óvár	— 60 6	+ 1. 4	— 0	2	—	22	12
Sopron	— 0 8	+ 15.2	N 2	4	21	19	12
Hereny	— 6[illegible]·5	+ 17 8	— 0	4	—	22	14
Keszthely	— 60·9	+ 16.5	— 0	3	1	22	13
Pécs	— 6[illegible]·4	+ 19.1	NE 2	●	2	23	15
Eszék	— 5[illegible]·3	+ 16.9	N 3	4	3	23	16
Nagy-B	— 60·9	+ 17.7	EEN 1	4	1	24	16
Karolyváros	— —	—	—	—	—	—	—
Fiume	— 59·9	+ 17 6	— 0	4	10	25	16
Cirkvenica	— 59·0	+ 19.2	NE 1	4	9	24	17
Debreczen	— 60 0	+ 16.8	NW 2	6	—	25	12
Kis-Kartal	— 59 6	+ 15.[illegible]	NE 1	2	11	29	13
Szolnok	— 59·1	+ 17.2	NE 3	2	2	30	15
Szeged	— 59·5	+ 17.7	NE 2	4	—	24	16
Arad	— 59·2	+ 17.0	W 5	2	5	24	17
Szombolya	— 5[illegible]·3	+ 16	N 2	4	ny	25	16
Temesvar	— 58·[illegible]	+ 18.	NE 3	2	1	25	17
Versecz	— —	—	—	—	—	—	—
Orsova	— 56·2	+ 18.8	SW 1	4	14	27	16
Nagy-Varad	— 59·	+ 15.[illegible]	NW 3	[illegible]	7	23	14
Kolozsvar	— 5[illegible]·4	+ 1[illegible].8	W 6	2	—	29	14
Nagy-Szeben	— 5[illegible]·2	+ 17.2	S 1	4	3	23	14
Kecs	— 6 5	+ 16.	W 2	4	—	22	16
Salzburg	— 62·3	+ 14.5	NW 2	4	4	18	13
Klagenfurt	— 5[illegible]·0	+ 15.	W 1	3	59	18	11
Pola	— 0·	+ 1 7	E 2	[illegible]	4	25	16
Lesina	— 5[illegible]	+ 18.4	NW 5	[illegible]	7	27	12
Hamburg	— 61·4	+ 16.	NW 3	4	—	—	—
Berlin	— 6 1	+ 17.0	NW 4	3	1	—	—
Zurich	— 55·3	+ 14.8	0	0	6	—	—
Biarritz	— 60·7	+ 1[illegible].8	NW 2	0	2	19	15
Nizza	— 61 2	+ 1 5	E 1	0	—	16	17
Paris	— 66·7	+ 16 1	W 1	0	—	24	13
Christiansund	— 6 3	+ 14.9	NW 1	[illegible]	—	—	—
Stockholm	— 57·8	+ 1[illegible].8	NW 2	0	—	—	—
Szent-Pétervár	— —	—	—	—	—	—	—
Varsó	— —	—	—	—	—	—	—
Moszkva	— —	—	—	—	—	—	—
Kiev	— —	—	—	—	—	—	—
Sarajevo	— —	+ 15 0	SW 2	3	16	30	14
Szofia	— —	57·3	+ 19.9	NNW 1	1	9	26	17
Szóla	— —	5 0	+ 15.8	NNE 0	0	—	32	15
Athen	— —	58·	+ 2 7	N 1	0	—	3[illegible]	25
Torino	— —	61·3	+ 17.3	— 0	0	4	18	15
Florencz	— —	61	+ 1 .8	SE 0	0	—	24	16
Roma	— —	50·4	+ 21.4	S 0	1	—	2[illegible]	19
Nápoly	— —	—	—	—	—	—	—	—
Brindisi	— —	59·0	+ 22.3	WNW 4	2	—	25	13
Palermo	— —	1·2	+ 24.8	— 0	3	—	30	19
Malta	— —	—	—	—	—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél, W = nyugot. — Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd, ⌇ = zivatar.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos arjegyzése

1901. julius 5.

Időjárás borult	Vizállás reggel 7 órakor 252 cm.	Homérő reggel 7 órakor + 17 C.	Legsulymérő reg. 7 ó. 765 m/m.

A) Árutőzsde.

I. Gabonanemüek. — Árak koronaértékben.

a) Kész áru.

A budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint kereszenzben 50 klgr.-kint. — A minőségi suly hektoliterenkint és zsinorammonkint.

Buza	74		75		76		77		78		79		80		81	
tiszavidéki	—.—	—.—	7.45	7.65	7.65	7.75	7.75	7.85	7.90	8.—	8.—	8.10	8.10	8.20	—.—	—.—
„ uj	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
alföldi	—.—	—.—	7.55	7.65	7.65	7.75	7.70	7.80	7.80	7.90	7.90	8.—	8.—	8.10	—.—	—.—
„ uj	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
pestvidéki	—.—	—.—	7.55	7.65	7.65	7.75	7.70	7.80	7.80	7.90	7.90	8.—	8.—	8.10	—.—	—.—
„ uj	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
tánsági	7.25	7.35	7.35	7.45	7.45	7.55	7.50	7.60	7.60	7.70	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
hazai	7.45	7.60	7.55	7.75	7.70	7.85	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
szerb stb.	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
román	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
bolgár	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Minőség		Árfolyam kor.-tól	Árfolyam kor.-ig
Rozs — 50 kg.-kint	Elsőrendű	7.15	7.30
	Közepminőségű	7.05	7.12
Árpa — 50 kg.-kint	Takarmány, elsőrendű	6.40	6.50
	másodrendű	6.10	6.30
	Sörfőzésre tiszavidéki	—.—	—.—
	„ felsőmagyarországi	—.—	—.—
	„ dunantuli	—.—	—.—
Köles — 50 kg.-kint		4.80	5.—
Zab — 50 kg.-kint	Elsőrendű	7.40	7.65
	Közepminőségű	7.20	7.35
Tengeri 50 kg.-kint	Belföldi	5.20	5.28
	Roman v. bolgar	5.20	5.29
	Csúgantyú	6.15	6.23
	Fehér	5.20	5.25
Repcze 50 kg.-kint	Kapuszta	12.50	12.75
	Bansagi	—	—

b) Határidőre.

Határidő		Pénz korona	Áru korona
Magyar buza — 50 kg.-kint	1901 április	—.—	—.—
	„ október	8 01	8 03
Buza — 50 kg.-kint	1901 junius	—.—	—.—
	„ október	7 95	7 98
	„ május	—.—	—.—
	1901 április	—.—	—.—
Rozs — 50 kg.-kint	1900 október	6.76	6.77
	„ május	—.—	—.—
	1901 április	—.—	—.—
Tengeri — 50 kg.-kint	1901 julius	5.18	5.19
	„ augusztus	5.29	5.30
	1902 május	4.93	4.94
Zab — 50 kg.-kint	1900 október	6 21	6.23
	1901 április	—.—	—.—
	„ május	—.—	—.—
Kap.-repoza — 50 kg.-kint	1900 augusztus	12.85	2.90
	„ február	—.—	—.—

II. Leszámoló árfolyamok

Buza 50 kg.-kint május	—	—
Rozs 50 kg.-kint május	—	—
Tengeri 50 kg.-kint május	—	5.18
Zab 50 kg.-kint május	—	—
Árpa	—	—
Kap.-Repoze	—	—

III. Különféle termények.

Az 100 kilogramm-nak	Fajt		Penz korona	Aru korona
Ingyen hordó 50 kg.-kint	Disznózsir	budapesti	49 50	50.—
		vidéki	—.—	—.—
50 kg.-kint	Szalonna	magyar la legenszaritott vidéki	—.—	—.—
		varcsi legenszaritott, 4 darabos	40 —	40 50
		füstölt	42.—	42.50
Zsákkal együtt göngyösnél tisztasuly helyett. Minőség 600 grammonkint	Szilva	bosniai, 1900 évi, osance-minőség	12.	12.25
		„ „ „ 100 darabos	13.25	13 75
		„ „ „ 88 „	15.—	15.50
		szerbiai, osance-minőség	10 50	11.—
		„ „ „ 100 darabos	11 75	12.25
		„ „ „ 88 „	13 25	13 50
50 kg.-kint	Szilvaiz	ingyen nordó szlavoniai 1900	19.2	20 —
		szerbiai 1900	17.75	18 25
50 kg.-kint	Heremag	luczerna magyar, 1900	—.—	—.—
		lóhere aproszemű 1900	—.—	—.—
		„ közepszerű 1900	—.—	—.—
		„ nagyszemű 1900	—.—	—.—

IV. Hajórázi fuvardíj.

		Honnan	Filler
Duna		Pancsova	46—48
		Ujvidek	38—40
		Bezdan	30 32
		Kalocsa	26 28
		D.-Földvár	24—26
		Szentes	58 60
		Szeged	46 48
Tisza		Zenta	4 —46
		Titel	40—43
Száva		Mitrovicza	58—60
Béga		Temesvar	64—66
		N.-Becsk.	44—46

A fuvardíj 100 kilogrammonzinta szállitadóval és a biztositási díjaiertetik.
Győrbe a fuvardijtétel 20 fillerrel magasab

B) Értéktőzsde.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz 100 kor.-kint	Utolsó árfolyam áru 100 kor.-kint
	I. Államadósság.		
	a) Magyar államadósság.		
4 %	Aranyj. 100,500, 1000 ar. frt nevert. dbok, adóm. 100 ar. frt 240 k.	118.—	118.50
4 %	Aranyjaradék, 10,000 ar. frt nevert. dbokb. adóm. 10,000 ar. frt = 24,000 k.	118.—	118.50
4 %	Aranyjaradék, adómentes, 100 ar. frt = 240 k. julius k	118.—	118.50
5½ %	Koronaértékű járadék, adómentes	82.25	83.25
4 %	„ „ „ „	92.90	93.30
4 %	„ „ „ „ julius k.	92 95	93.05
4 %	„ „ „ „ julius k.	92.85	93.05
4 %	1876. kel. vas. államk. ar. frtb. 100 ar. frt = 240 k.	118.	120
4½ %	1889. államv. aranyk., adóm. 100 ar. frt = 240 k.	120.25	121.25
4½ %	1889. evi államvasuti ezüstkölcsön	100.—	101.—
5 %	Államk. vask. czélj. ar. c.m., 10 f. sterl. = 240 k.	83.65	84.65
—	1870. nyereményk., 100 frtos drb 100 frt = 200 k.	173.50	175.50
—	1870. „ 50 „ „ 50 frt = 100 k.	172 50	1 5.50
4½ %	Magyar regale-kárt. kötvény, adómentes	100.20	100.92
6½ %	Horvát-szlavon „ „ „	99.—	100.—
4 %	„ agyar földtehermentesitési kötvény, adómentes	92.75	93.75
4 %	Horvát-szlavon „ „ „	93.50	94.5[illegible]

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz 100 kor.-kint	Utolsó árfolyam áru 100 kor.-kint
4½%	Budapest főváros 1890. évi kölcsöne, adómentes	97.50	98.50
4 %	Budapest székes-fővaros kölcsönös adómentes	88.20	88 80
4 %	Temes-bégavölgyi vizszab. társ. kölcsöne	92.25	93.25
	III. Záloglevelek és kölcsönkötv.		
	a) Budapesti intézetek kibocsátásai.		
4½%	Helvarosi takarékpénztár r.-t.	98.50	89.50
4 %	Egyesült bpesti fővarosi takarékpénztár irtban	97.50	98.50
4 %	„ „ „ „	89.—	90.—
6 %	Egyes. tégla- és czementgyar r.-t. elsőbbs. k.	102.—	103.—
4½%	Ganz és társa vasönt. s gepgyar r.-t. közs. köt.	97.50	98.50
5 %	Kisbirtokosok országos földhitelint. irtban	101 —	102.—
5 %	„ „ „ „ 50½ evre —	101.—	102.—
4½%	„ „ „ „ 50½ evre irtban	97.—	98.—
4½%	M. agr.- es járadékbank r.-t. szelőlötv.	97.—	98.—
4 %	„ „ „ járadékjegy visszafiz. 102%	96.—	9[illegible].—
4½%	„ Záloglevel koronaértékben	98.—	99.—
4½%	M. ált. köztemb. r.-t. eis. k. 41 é. 100 frk. kint	—.—	—.—
4½%	Magyar földhitelint. o. é. irtban	100.50	101.—
4 %	„ „ „ „ 41 evre	91.25	92.25
4 %	„ „ koronaértékben 50 évre	91 —	92.—
5½%	„ „ koronaértékben 63 évre	82.50	83.50
4½%	„ „ szabály. es talajav. irtban	91.—	92.—
4½%	Magyar helyierd. vasutak kötv. 50% evre	95.75	96.75
4 %	„ „ „ „ 50 evre	90.—	91.—
4 %	„ „ „ „ 50 évre 105%	91.50	92.50
4½%	Magyar jelzálogbitelbank irtban	97.50	98 50
4 %	„ „ „ „ 50 évre	97.25	98.25
4 %	„ „ „ „ irtban	92. —	93. —
4 %	„ „ „ „ 50 évre	97.50	91.50
4 %	„ „ „ „ közs. kötv. 50 évre irtban	97.25	98.25
4½%	„ „ „ „ közs. kötv. 50 évre	97.25	98.25
4 %	„ „ „ „ közs. kötv. 50 evre irtban	92.25	93.25
4 %	„ „ „ „ közs. k. 50 é., vf. 110 frt.	95.—	100.—
4½%	„ „ „ „ k. k. 60 e. 100 frk. = 96 k.	— —	— —
4 %	„ „ „ „ gyar.-kötv.	117 50	118 50
5 %	„ „ „ „ osztr. feldlb.	118.50	119.50
4 %	„ „ „ „ gyar.-kötv.	103.	104.
4½%	Magyar országos közp. takarékpénz 40 é. irtban	97.50	98.50
4 %	„ „ „ „ 50 é. —	97.50	98.50
4½%	M. takarékp. közp. jelzálogb. 1, 2, 3, 6, 7, 8. kib.	90.50	91 50
4½%	„ „ „ „ 4., 5. kib.	97.2	98.25
4½%	„ „ „ „	97. —	98 —
4½%	„ „ „ „	88. —	89. —
4½%	„ „ „ „ közs. kötv.	96.—	97.—
4 %	„ „ „ „	88.—	88.50
5 %	Országos központi hitelszövetkezet kötv.	100 —	101.—
6 %	Osztrák-magyar bank 40% evre irtban	99.—	100.—
4 %	„ „ „ „ 50 evre	95.—	96.—
4½%	Pesti hazai első takarékp. közs. kötv. 50 evre	98.25	99.25
4½%	„ „ „ „ irtban	91.50	92.50
4½%	„ „ „ „ szlogl. 50 évre	—.—	—.—
4½%	„ „ „ „	93.	94.
4½%	Pesti m. kerosk. bank irtban	97.50	98.25
4 %	„ „ „ „	92.—	93. —
4½%	„ „ „ „ közs. kötv. 50½ evre	97 50	98.50
4½%	„ „ „ „ közs. k. visszf. 110% frtb	102.—	103.—
4½%	„ „ „ „ közs. k. visszf. 105%	93.—	94.—
	b) Vidéki és külföldi int. kibocsátásai.		
5 %	Albina takarék es hitelintézet	100.—	100.50
6 %	Aradi polgari takarékp. 40 évre	—.—	—.—
6 %	„ „ „ „ 40 é. visszafiz. 110%	—.—	—.—
6½%	„ „ „ „ 40 évre	—.—	—.—
4½%	Aradmegyei takarékpénztár	98 —	99. —
6 %	Boanyák-herczeg. szabad. orsz. bank 20 évre	—.—	—.—
5 %	„ „ „ „ 30 evre	102.50	103.50
4½%	Debreczeni első takarékpénztár	97.—	98.—
6 %	Erdélyr. m. jelzálogbitelb. 40 évre	99.50	100.—
4½%	„ „ „ „ 40 évre visszafiz.	98.50	99. 0
4½%	Hor-át-szlavon országos jelzálogbank	98.75	99.75
4½%	„ „ „ „ közs. kötv.	98.50	99.50
6 %	Nagy-b ált. takp. 31½ e., visszf. 110%	102.—	—.—
6 %	„ „ „ „ 40 evre, visszf. 108%	102.—	—.—
6 %	„ „ „ „ 40 evre, III. kib.	101.75	102.25
6 %	„ „ „ „ 35 evre, IV. kib.	98.25	99.25
6 %	Nagyszebeni földhitelintézet	102.50	103.50
6 %	„ „ „ „	106.—	107.—
6 %	„ „ „

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, a compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, a compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

TELEFON 5166. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 5166.

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Erzsébet-körut 51. szám.

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 50. sz., (Baross-utcza sarán.)

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám.

valamint minden hirdetési iroda.

G. L. Gratulálok a vénkisasszonyhoz. H. Gy. 11463

Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett.

Jeligés hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

Eladás.

Használt és uj **pénz-szekrények** rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrénygyár raktárában. **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 37960

Kárpáti juhturó (ugynevezett liptói), legfinomabb, 5 kilós bödönben, bérmentve, utánvéttel 7 korona.

Kárpáti borovicska valódi, legfinomabb, régi, 5 kilós palaczk, bérmentve, utánvéttel 7 kor. 50 fillér. **Ganovszky Gusztáv** juhturó és borovicska-termelő **Szepes-Szombat** (Szepesmegye). 41715

Butor mühelyem sürgős kiüritése miatt nagy választékban rendelkezésre álló faragott hálószobák, irásasztalok és könyvszekrények az előállítási áron alul is eladatnak. Dudik J. asztalos. Budapest, VII., Damjanich-u. 50. 41443

Eladó gyógyszertár. A tulajdonosnak beállott munkaképtelensége miatt egy személyjogu gyógyszertár 11,000 frt évi forgalommal, Erdély nagyobb városában, kedvező feltételek mellett eladó, azonnal átvehető. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 41524

Butor. Elköltözés miatt eladatnak hálószobák, ebédlők, előszobák, konyhaberendezés, darabonként is az előkészitő áron. **Reich Mór**, Budapest, VII., Dohány-utcza 26. 41752

Eladó. Egy csinos ház, vasuti megállónál. Budapesttől $^3/_4$ órányira, szép kerttel, kitüno kutvizzel, hol naponta 8 vonat áll meg. Bővebbet Zehetmayer Ferencz, Vecsés, Kertekalja. 9205

Birtok 138 magy. hold épületekkel, tehermentes, eladó. Közvetitők kizárva. Czim Sikray hirdetési irodájában, Budapest, Váczi-körut 33. 9188

Méz $4^1/_2$ kgr. pergetett idei akácméz bádog kannában, franco 6 korona. Utánvéttel küldi Burján Béla Monor, Budapest mellett. 9186

Compound-gépeket kisebbet, nagyobbat, kijavitva jutányosan adhatok. Golyósy Gusztáv Budapest VII, Csömöri-ut 28. sz. 9173

4 db marha-mérleg, 1500 kg. hordképességü erős vas korláttal, $2^1/_2$ méter hosszu, $1^1/_2$ méter széles.

3 darab hidmérleg 3000 kg. horderejü, százados, toló súlyral, 4 m. hosszu, 2 m. széles. **13 drb** különféle hidmérleg eladó. **Beeserlek** öcska marhamázsákat uj hidmérlegekre vagy uj marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesitve, öt évi jókarban tartás mellett. **Dénes Manó** mérlegmüszerész. **Budapest, VII., Dohány-utcza 78. szám.** 41772

Gőzcséplőkészletek $2^1/_2$-től 8 lóerejüig, keveset használva és gyárilag javitva, jótállás mellett azonnali szállításra ajánl: Tyrman Ede, Budapest, VI., Csengery-u. 62/b. 9195

Alkalmazást keres.

Felolvasónőnek ajánlkozik fiatal hölgy, azonkivül alaposan tanit magyar, német és francia nyelven. Szives megkeresések **„Lelkiismeretes"** alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 9203

Pénztárnoknői, vagy könyvelőnői állást keres szép irással, kellő irodai gyakorlattal, fiatal hölgy. Levelek **„Szorgalmas"** czimen a kiadóhivatalban. 9204

Egy 26 éves keresztény házi leány ajánlkozik elárusitónőnek vagy vidékre házvezetőnőnek. Levelek **„Szelid leány"** czimen a kiadóhivatalban. 11410

Gépészi állást keresek nagyobb gőzmalomban, fűrészgyárban vagy uradalomban. Képesitve vagyok mindenfajta gépre. Több nagyobb malmot önállólag épitettem és kezeltem. Czimem a kiadóhivatalban. 9207

Technikus nevelőnek, instruktornak vagy műszaki irodába rajzolónak ajánlkozik azonnali belépéssel. Czim a kiadóban. 9208

Diszmü-segéd, ügyes eladó, kirakatrendező, prima referencziákkal, junius 1-ére elfogadtatik. Ajánlatokat **„Diszmü"** czim alatt továbbit a kiadóhivatal. 11452

Alkalmazást nyer.

Pénztárnoknő szép irással és irodai gyakorlattal, kétezer korona ovadékkal, azonnal alkalmaztatik. **Sternberg Ármin és testvére**, cs. és kir. udv. hangszergyár főüzletében, VII. Kerepesi-ut 36. Ovadékkal nem birók figyelembe nem vétetnek. 11462

Könyveknek **részletfizetésre való eladására ügynökök nagy provisió mellett felvetetnek. Ajánlatok „L. R." jegy alatt a kiadóhivatalba czimezendők.** 11457

Oktatás.

Francziaországban vagy Németországban házi tanitói vagy nevelői állást keres fiatal okleveles tanitó. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek **„Müvelt tanitó"** jeligével. 9200

Nevelőnők zene- és nyelvek tudásával, óvónők, bonneok elhelyeztetnek **özv. Nietschné Gerson Anna** által Budapest, Erzsébet-körut 52. 41478

VI-ik osztályt végzett gymnazista ajánlkozik pótvizsga előkészitésére, elmegy vidékre is. Szives megkeresések **„Szerény"** alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 11460

Szünidei szépirási tanfolyam. Ugy mint a mult években, ez idei szünidőben is jul. 2-án szépirási tanfolyamot nyitok, mely aug. 20-ig tart. A tandij ezen időre 31 koronából áll. Azonkivül alaposan és lelkiismeretesen tanitom a német nyelv és helyesirást. Értekezési órák: 10—1, 4 6-ig. **Adler J. szépiró tanár, Nagykorona-u. 4, III.** 41697

Intézeti tanitónő nyelv, zeneismeretekkel, kitüno referencziákkal, nyárra nevelői állást keres vidéken. Budapest, Csömöri-ut 23. III. 17. 9163

Lakás és bérlet.

Csizfürdőben tiz holdas, árnyas, jó levegőjü belsőségen minden igényeknek megfelelő: 30. különjárattal biró száraz, hüvös szoba be butorozva kiadó. Árak 50%-kal olcsóbbak, mint máshol minden időben. Vasuttól ingyen fogat. Hanvay József földbirtokosnál. 9190

Különféle.

„Érdekes válóperek" negyven érdekfeszitő házassági per. **Válóperek:** 1. A férfi vagy nő házasságtörése esetén. 2. A férfi nemi tehetetlensége esetén. 3. A nemi érintkezés megtagadása esetén 4. Nemi betegség esetén. 5. Midőn a nő a házasságkötés idején már nem volt nemileg érintetlen állapotban. 6. Természetellenes hajlamok miatt stb. Megrendelésnél elég: „Kérem az E yetértésben hirdetett könyvet" stb. 4 k. 20 f. beküldése után postadijmentesen, avagy utánvéttel megrendelhető: Petrók Gyula társszerzőnél Somogy-Szill. 9206

Butor. Jóminőségü hálószoba, kredencz, szőnyeg-divány, asztal, székek, irásasztal, könyvszekrény, szalongarnitura, tükrök ugy egyenkint is bámulatos olcsón, sürgősen eladó. **Gyár utcza 25. szám, kárpitos mesternél.** 41481

Saját gyártmányu fa-, vas- és réz-

BUTOR rézágyak, ruganyos acélsodrony ágybetétek áfrik és lószőrmatraczok, szalongarniturák, kerti-butor és gyermekkocsik

részletfizetésre minden árfölemelés nélkül — gyári árakban — olcsóbban, mint bárhol készpénzfizetés mellett. Vidéki megrendelőknél árjegyzék 50 fil. bélyeg beküldése ellenében 41708

Pápai és Náthán Budapest, Andrássy-ut 2.

Csillárok légszesz- és villamosvilágitásra egy jelentékeny gyári raktár átvétele kivételében mélyen leszállitott áraon eladók.

Faragó Ferencz Andrássy-ut 45., Győr-utcza sarok. Ugyanott szerelések is olcsón fogadtatnak el. 41825

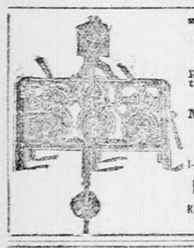

Torony-órák, palota-, városházi, gyári és laktanya-órák berendezését a legelőnyösebben eszközli MEYER KÁROLY UTÓDA **MÜLLER JÁNOS,** I-ső magyar óragyár, gőzerőberendezéssel Budapest, VII., Kazinczy-utcza 3. Képes árjegyzékek és költségjegyzékek bérmentve. 40658

BUTOROK ugy készpénzért, mint **RÉSZLETFIZETÉSRE** a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelben 40515 legjutányosabban **Ehrentreu és Fuchs** testvéreknél, **Budapest,** VI., Teréz-körut 8. sz. (Andrássy-ut közelében.) Képes árjegyzék lapyen.

Valódi francia és angol **GUMMI** és halhólyag-különlegességek tucatja 1 forint 20 krajczártól 6 forintig csak **RADVÁNYI L.** sérvkötő és sebészeti kötszergyárosnál **Budapest,** Erzsébet-körut 36. szám kapható. — Kérjen mindenki ingyen árjegyzéket. 41110

Lanz Henrik * Mannheim

Németország legnagyobb és legjelentékenyebb gyára

gőzcséplőgépekben és lokomobilokban

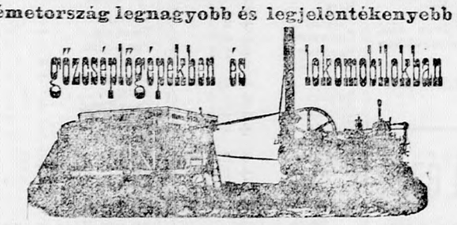

Kétségkivül a jelenkor legtökéletesebb gépei, a legujabb javitásokkal.

Magyarországi vezérképviselet és raktár: 41690

DÉNES B. BUDAPEST, VI. ker., Váczi-körut 61. szám.

Uradalmi birtok eladás.

Vb. **Weisenbacher Endre** csődtömegéhez tartozó Nógrád megyében Karancs-Berény, Lapujtő és Karancs-Keszi községek határaiban fekvő ca 5141 hold (pr 1200 □°) uradalmi birtok, melyben szántó 1341 h., kert 12 h., rét 112 h., legelő 677 h., erdő 2772 h., szőlő 60 h. terméketlen (út, csapás, árok) 167 h. akár együttesen akár községek szerinti részekben **szabad kézből eladó.**

Ezen birtokok Salgó Tarján vasut állomásától ca 12 km. Losoncztól 18 km. távolságra a Tarján-Losonczi törv. hatósági utvonal mentén fekszenek, jelenleg is házilag kezelve, **teljesen felszerelt jó karban vannak.** Az uradalmi birtok mely szilárdul épült legnagyobb részt uj gazdasági épületekkel van ellátva, **gazdag készén telepet és üzemben lévő trachit és bazalt bányákat tartalmaz. Jó vadászat különösen magas vadra.**

A vétel fundus instruktussal vagy anélkül történhetik. A Puszta-Kutasi birtokon 56 h. a **legjobb minőségü szőlőfajokat** tartalmazó házilag kezelt **szőlő-telep van,** épületekkel, kezelési helyiségekkel, vegyészeti laboratoriummal **és a szőlőmüvelés minden modern eszközeivel felszerelve.**

Közelebbi értesités vagy **Dr. Bende Ödön** csődtömeggondnok irodájában (**Budapest,** VI., Váczi-körut 76. sz. II. em. 14.), vagy **Villax Dezső** urad. intézőnél **Karancs-Berényben,** u. p. Lapujtő.

41649 **A csődválasztmány.**

A NEW-YORK ÉLETBIZTOSITÓ-TÁRSASÁG. Alapittatott 1845-ben.

Az összes nyeremények a biztositottak tulajdona.

Kivonat az 1899. évi üzleti jelentésből:

Aktivák összege	1 milliárd **166 millió**	kor.
Evi bevétel	258 „	„
1899-ben a biztositottaknak kifizettetett	109 „	„
1899-ben kötött uj üzletek összege	398 „	„
Tiszta fölösleg 1899 végén	204 „	„

Az 1899-ben a biztositottaknak kifizetett nyereményosztalékok összege 14 millió koronára rugott. A New-York a müvelt világ összes országaiban bir fiokokkal.

A New-York kötvénye megtámadhatatlan a kiállitás napjától fogva.

Referencziák Magyarországon: **Magyar általános hitelbank. Pesti magyar kereskedelmi bank.**

Közelebbi felvilágositásokat ad a 34965

„NEW-YORK" életbiztositó-társaság magyarországi vezérigazgatósága: Budapest, Erzsébet-körut 9—11., New-York palota.

Hirdetések felvétetnek e lap részére a kiadóhivatalban VI., ker. Papnövelde-utcza 8. szám alatt.

A Budapesti kereskedelmi testülettől fentartott

Budapesti Kereskedelmi Akadémia

1901/1902. évben **negyvenötödik évfolyamát** nyitja meg. Uj szervezete szerint az intézet két tagozatra oszlik: a) **A Budapesti Kereskedelmi Akadémia felső kereskedelmi iskolájára,** melybe a beiratások az V. kerület, Alkotmány-utcza 11. szám alatt levő iskolai épületben folyó évi szeptember 2-től 5-ig naponkint a délelőtti órákban tartatnak. b) **A Budapesti Kereskedelmi Akadémia akadémiai tanfolyamára,** melybe a hallgatók csak érettségi bizonyitványok alapján ugyanott szeptember 7-től 10-ig iratnak be. Az intézet szervezetét, felvételi feltételeit, alapitványi és tandijmentes helyeit, ösztöndijait stb. tárgyazó tudositásokat kivánatra mindenkinek megküldi a 41729

Budapesti Kereskedelmi Akadémia igazgatósága (V., Alkotmány-utcza 11).

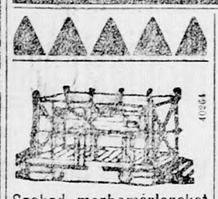

Szabad. marhamérlegeket és hidmérlegeket elismert legjobb minőségben ajánl **FUCHS G.** első magyar tizedes és százados hidmérleg-gyára Budapest, Károly körut 1. Kerepesi-ut sarkán. 40264

Az Önsegély Egyedül a maga nemében létező mű, ifjak és öregek számára, kik az ifjukori szokások káros következményeiben ideggyengeségben, feleme-rzésben, álmatlanságban, emésztési hiányokban szenvednek. — Olvassa el mindenki ki azon makacs következményekben szenved, a mi csonitó tanulságának évenként ezeren köszönik meg egészségüket. Ára 1 forint (bélyegekben). Kapható (boritékban zárva) **Buzitska Ármin,** könyvkereskedésnél Budapest, Muzeumkörut 3 szám.

Olcsón kapható: 20 drb. kevéssé használt, pompásan kidolgozott **rezervoár** $8^1/_2$—$18^1/_2$ köbméter ürtartalommal, kivülről és belülről bevésve, borszesz, melassze, petroleum és más olajos anyagokhoz. 41686 **THEODOR NEUMANN** BÉCS X/2. Arsenalstrasse.

A Pozsonyi Felső Kereskedelmi Iskola, melynek végbizonyitványa **egy évi önkéntesi** katonai szolgálatra jogosit és melynek eddig végzett tanulói legelső rendü kereskedő, gyári és bankári czégeknél vagy közhivatalokban és a mezőgazdaságban nyertek alkalmazást, 1901. szeptember 1-én 17-ik évfolyamát nyitja meg.

Az intézetet a mult isk. évben 241 tanuló látogatta, köztük 192 vidéki, kiknek **jó családoknál való elhelyezése** ügyében az igazgató készségvel jár a szülők kérére.

Minden iránt tájékoztató évi jelentés levelező-lapon is kérhető.

Pozsony, 1901. julius hó.

41741 **Jónás János** igazgató.

Alkalmazásban a legelső polgári és katonai istállókban, mint ez idő szerint a **legjobb mosóviz lovaknak és szarvasmarháknak. Palaczkja 2 kor. 40 fillér.**

Az izmokat és inakat a legmagasabb korig megtartja erőben és ruganyosságban; bedörzsölve képesiti az állatot a legnagyobb megerőltetés kibirására is. Megszünteti a tulerőltetés, hűdés, csuz és merevség káros következményeit meglepő sikerrel. — **Főraktár:** 40676

Gyógyszertár a „Szt. József"-hez Bécs, XII/2., Schönbrunnerstrasse 184/K.

Raktárak Budapesten: **Török József** Király-utcza 12. sz., **Dr Budai Emil** IV., Városház-tér 7. sz., **Bayer Antal** VI., Andrássy-ut 84., **Raditz Róbert** VIII., József-körut 64., **Lux Mihály** Muzeum-körut 7. és minden jobb gyógysz.

A bőr irodalom legujabb terméke.

Az **„ATHENAEUM" irodalmi- és nyomdai részvénytársaság** kiadásában **Budapesten** megjelent és ugyanott, valamint minden könyvkereskedésben kapható:

Boer-Angol Tüzben

számos a szöveg közé nyomott képpel.

Irta: **gyulafalvi BULYOVSZKY KÁROLY.**

Ára füzve 5 korona.

FALI TÉRKÉPEK.

Ugy a szak-, mint a napi sajtó kritikája egyhangulag elismeri, hogy a **AVA** CAEBLER F.—Dr. CHERVEN FLÓRIS-féle **FALI TÉRKÉPEK,** melyek első sorban nagyságuk, a határvonalak élessége, a szinezés élénksége, és a távolabbról is olvasható arányos irás által válnak ki az e fajta fali térképek közül, nemcsak iskolai, hanem **irodai magánhasználatra** is fölötte alkalmasak. E fali térképek a következők:

MAGYARORSZÁG HEGY- ÉS VIZRAJZI NAGY FALI TÉRKÉPE. Ára vászonra felvonva ... 16 kor. Léczekkel ellátva ... 19 kor.
MAGYARORSZÁG POLITIKAI NAGY FALI TÉRKÉPE. Ára vászonra felvonva ... 16 kor. Léczekkel ellátva ... 19 kor.
EURÓPA HEGY- ÉS VIZRAJZI NAGY FALI TÉRKÉPE. Ára vászonra felvonva, összehajva vagy léczekkel ellátva ... 27 kor. 60 f.
EURÓPA POLITIKAI NAGY FALI TÉRKÉPE. Ára vászonra felvonva, összehajtva vagy léczekkel ellátva ... 27 kor. 60 f.

Nagyon alkalmas ugyancsak irodai és magánhasználatra a *Hátsek Ignácz* által tervezett

MAGYARORSZÁG ÉS AUSZTRIA, VALAMINT BOSZNIA ÉS HERCZEGOVINA **VASUTI ÉS GŐZHAJÓZÁSI TÉRKÉPE**

Mérték 1 : 1.000,000. Ára ... 8 kor.
Vászonra huzva, léczekkel ellátva, ára ... 16 kor.

Mind e térképeket összesen vagy egyenként havi részletfizetésre is szállitjuk.

Szíveskedjék e végből a kiválasztott térképek nevét és árát az alábbi rendelőlapha beleirni s azt kitöltve hozzánk beküldeni

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésének Budapest, Andrássy-ut 21.

Ezennel megrendelem ..... *térképet összesen* ..... *kor.* ..... *fillér értékben.*

Fizetendő ..... koronás havi részletekben a szállitástól kezdve minden hó 1-én Budapesten, a czég könyvkereskedésében. Az esedékes és le nem fizetett részleteket a czégnek jogában áll költségemre postai megbizással beszedni. A részletek pontos lefizetésének elmulasztása esetén a mű teljes vételára esedékessé válik. A rendelés vissza nem vonható. Az első részlet a szállitásnál fizetendő utánvételképen. (Szóbeli megállapodások érvénytelenek.)

Kelt .....

Név és állás .....

Lakhely .....

Magyar Jelzálog Hitelbank.

Hirdetmény.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. cz. részvényesei az **1901 julius hó 20-ik napján déli fél 12 órakor** a bank helyiségeiben (V., Nádor-utcza 7. szám) tartandó

rendkivüli közgyülésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Igazgatósági előterjesztések és határozathozatal ezek tárgyában.
2. Határozathozatal a részvénytőke felemelése tárgyában.
3. Alapszabálymódositások.
4. Igazgatósági tagok választása.

A részvények letehetők:

Budapesten: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utcza 7. sz.) és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbanknál.
Bécsben: az „Union-Bank"-nál.
Párisban: a „Société générale pour favoriser le développement du commerce et de l'industrie en France" czimü banknál.

Az igazgatóság.

Alapszabályok kivonata.

23. §. 20 részvény tulajdona 1 szavazatra jogosit.

24. §. Részvénye-ek, kik szavazó jogukkal élni akarnak, kötelesek a közgyülés összeülte előtt legalább 3 nappal részvényeiket téritvény mellett letéteményezni; a letéteményezés a bank pénztáránál, vagy más, a hirlapokban kijelölt helyeken eszközlendő.

25. §. A szavazó jog személyesen, vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényeseknek adható. Testületek, intézetek és kereskedelmi czégek, továbbá nők és kiskoruak a közgyülésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is. Azoknak, kik szavazó jogukat igazolták, a részvények és az utánok járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló jegyek adatnak ki. A részvények a részvényes által sajátkezüleg aláirandó jegyzékbe, szamszerü sorrendben és pedig a Magyar Jelzálog-Hitelbanknál egy, minden egyéb letéthelyen két példányon bejegyzendők. A letevő a letett részvényekről téritvényt nyer és a részvények annak idején a közgyülés megtartása után csakis ezen téritvény visszaadasa mellett fognak neki kiszolgáltatni.

41775 (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

18482/Cl. szám. III. 1394

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége a nagybecskereki forgalmi főnökség központjában, továbbá az alant megjelölt vonalak területén lévő állomások, fűtőházak, osztálymérnökségek, műhelyek és szertárak hivatalos helyiségeiben használatban lévő összes szolgálati óráknak beleértve az éjjeli órák ellenőrzésére szolgáló Bunk-fele ellenőrzési órákat, valamint a pályafentartási közegek használatában levő, a vasutintézet tulajdonát képező M. Á. V. jelü nickel remontoir zsebórák (a személyzet magán tulajdonát képező zsebórák kivételével) 1901. évi november hó 1-től 1904. junius hó 5-ig terjedő időn át jó karban tartása szabályozása és javitása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A vonalak, melyekre nézve az órák jókarban tartására pályázat hirdettetik, a következők: Nagy-Becskerek-Zsombolya, Nagy-Becskerek-Pancsova, Szécsány-Versecz, Szécsány-Alibunár, Szamos-Antalfalva, Módos-Temesvár, Józsefváros és Nagy Becskerek, Bégapart-Zsombolya (keskenyvágányu vonal.) Az egy koronás bélyeggel és Ajánlat a pályaórák jó karban tartása, szabályozása és javitására A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének Szegeden feliratlal ellátott, — lepecsételt boritékba zárt ajánlatok **1901. évi julius hó 20-án déli 12 óráig** az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21 sz. ajtó) vagy személyesen vagy kir. posta utján benyujtandók.

Bánatpénz, fejeben a bérletre 200 azaz kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál 1901. julius hó 19-én déli 12 óráig vagy személyesen leteendő, vagy kir. posta utján beküldendő.

Az értékpapirok a bpesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jelzett 14 napnál nem régibb a névértéket meg nem haladó napártolyam csak 90% szerinti értékben számittatnak. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlitendő ugyan, de a letétről szóló elismervény nem csatolandó.

A szerződési feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek tévaratilag tétetnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1901. évi junius hóban.

Az üzletvezetőség.

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8., az „Egyetértés" hirlapkiadó, irodalmi és nyomda reszvenytarsaság körforgó-gépein.